

प्रधानमंत्री पिक विमा योजने अंतर्गत पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजना राज्यात सन २०२४-२५ व २०२५-२६ या २ वर्षामध्ये मृग व आंबिया बहाराकरिता अधिसूचित फळपिकांना लागू करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: फवियो-२०२४/प्र.क्र.८१/१०-अे

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, विस्तारभवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : १२ जून, २०२४

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र. क्र. ०१/११-अे, दि. १२ जुलै, २०१९
- २) शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र. क्र. ०१/११-अे, दि. ०६ ऑगस्ट, २०१९
- ३) केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१५/०२/२०१५-क्रेडीट-॥, दि. २८ फेब्रुवारी, २०२०
- ४) केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१७/०४/२०२०- क्रेडीट-॥, दि. २२ एप्रिल, २०२०
- ५) केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे सुधारीत मार्गदर्शक सुचना दि. १७ ऑगस्ट, २०२०
- ६) मा.मंत्रीमंडळ उप समितीच्या दिनांक ०२/०६/२०२१ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त व मा. मंत्रीमंडळाच्या दि.०२/०६/२०२१ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त
- ७) केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१२/०४/२०१६- क्रेडीट-॥ (FTS.80741), दि.१६ जून, २०२१
- ८) राज्यस्तरीय पिक विमा समन्वय समितीच्या दिनांक २२/०४/२०२४ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
- ९) राज्यस्तरीय पिक विमा समन्वय समितीच्या दिनांक ०६/०६/२०२४ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
- १०) संचालक (कृषि विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र जा.क्र.कृआ/मुसां-११/पुहआफपिवियो/मु.वा./२०२४/१५३९१, दिनांक ११.०६.२०२४

प्रस्तावना :-

कृषि क्षेत्राच्या उत्पादन वाढीमध्ये फळ पिकांचा प्रमुख सहभाग आहे. फळ पिकांचे बाजारमुल्य अधिक असल्याने शेतकऱ्यांना चांगले उत्पन्न मिळते. मात्र फळ पिकाचे अपेक्षित उत्पन्न न आल्यास येणारा तोटाही मोठा असतो ही बाब विचारात घेऊन शेतकऱ्यांच्या फळ पिकांना हवामान धोक्यांपासुन विमा संरक्षण दिल्यास शेतकऱ्यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखण्याच्या व्यष्टीने मदत होईल. विविध हवामान धोक्यांमुळे फळपिकाच्या उत्पादकतेवर विपरीत परीणाम होऊन मोठ्या प्रमाणावर उत्पादनामध्ये घट येते. पर्यायाने शेतकऱ्यांना अपेक्षित उत्पादन न मिळाल्याने आर्थिक संकटाला तोंड द्यावे लागते. या सर्व बाबींचा विचार करून शेतकऱ्यांना फळपिक नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी एक उपाय म्हणून पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना राबविणे शासनाच्या विचाराधीन होते. पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना मृग बहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, डाळिंब, चिकू, पेरु, लिंबू, सिताफळ व द्राक्ष (क) या ८ फळपिकांसाठी २६ जिल्ह्यामध्ये तसेच आंबिया बहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, काजू, डाळिंब, आंबा, केळी, द्राक्ष (अ व ब), प्रायोगिक तत्वावर स्ट्रॉबेरी व पपई या ९ फळपिकांसाठी ३० जिल्ह्यामध्ये महसूल मंडळ हा घटक धरून राबविण्याचे प्रस्तावित आहे.

शासन निर्णय :-

प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेतर्गत पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजना सन २०२४-२५ व २०२५-२६ या दोन वर्षांसाठी मृग बहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, डाळिंब, चिकू, पेरु, लिंबू, सिताफळ व द्राक्ष (क) या ८ फळपिकांसाठी व आंबिया बहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, काजू, डाळिंब, आंबा, केळी, द्राक्ष (अ व ब), प्रायोगिक तत्वावर स्ट्रॉबेरी व पपई या ९ फळपिकांसाठी लागू करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. सदर योजना सन २०२४-२५ व २०२५-२६ या दोन वर्षांमध्ये सहपत्र -१ मध्ये नमूद केलेल्या जिल्ह्यांमधील तालुक्यातील महसूल मंडळात सहपत्र - २ मध्ये निर्धारीत केलेल्या हवामान घोक्यानुसार लागू करण्यात येत आहे. सदर योजना कार्यान्वित करणाऱ्या विमा कंपन्या सहपत्र -१ मध्ये नमूद केलेल्या अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांकरीता महावेध प्रकल्पांतर्गत कार्यान्वित केलेल्या अधिसूचित संदर्भ हवामान केंद्रावर नोंदल्या गेलेल्या हवामानाची आकडेवारी आणि सहपत्र - २ मध्ये नमूद केलेली फळपिक निहाय प्रमाणके यांची सांगड घालून शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई अदा करतील. नुकसान भरपाईचे कोणतेही दायित्व शासनावर राहणार नाही.

१) योजनेची उद्दिष्टे:-

१. नैसर्गिक आपत्ती व हवामानातील प्रतिकूल परिस्थितीमुळे फळ पिकांचे नुकसान झाल्यास शेतकऱ्यांना विमा संरक्षण देणे.
२. पिकांच्या नुकसानीच्या अत्यंत कठीण परिस्थितीतही शेतकऱ्यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखणे.
३. शेतकऱ्यांना नाविन्यपूर्ण व सुधारीत मशागतीचे तंत्रज्ञान व सामुग्री वापरण्यास प्रोत्साहन देणे.
४. कृषि क्षेत्रासाठीच्या पत पुरवठ्यात सातत्य राखणे, जेणेकरून उत्पादनातील जोखमींपासून शेतकऱ्यांच्या संरक्षणाबरोबरच अन्नसुरक्षा, पिकांचे विविधीकरण आणि कृषि क्षेत्राचा गतिमान विकास व स्पर्धात्मकतेत वाढ हे हेतू साध्य करणे.

२) योजनेची प्रमुख वैशिष्ट्ये :

१. सदरची योजना ही अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रातील अधिसूचित फळपिकांसाठी असेल.
२. सदरची योजना ही कर्जदार तसेच बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना ऐच्छिक आहे.
३. सदरच्या योजनेत खातेदारांचे व्यतिरिक्त कुळाने अगर भाडेपट्टीने शेती करणारे शेतकरी भाग घेण्यास पात्र आहेत. मात्र भाडेपट्टीने शेती करणारास नोंदणीकृत (रजिस्टर्ड) भाडेकरार पिक विमा संकेतस्थळावर अपलोड करणे बंधनकारक आहे.
४. या योजनेतर्गत केंद्र शासनाने त्यांचे विमा हप्ता अनुदान ३० टक्के दरापर्यंत मर्यादित केले आहे. त्यामुळे ३० टक्के वरील विमा हप्ता राज्य शासन व शेतकरी यांनी स्विकारणे क्रमप्राप्त आहे.
५. या योजनेतर्गत ३० ते ३५ टक्के पर्यंतचे अतिरिक्त ५ टक्के विमा हप्ता दायित्व राज्य शासनाने स्विकारले असुन ३५ टक्के वरील विमा हप्ता राज्य शासन व शेतकरी यांनी प्रत्येकी ५०:५० टक्के प्रमाणे भरावयाचा आहे.
६. या योजनेत राज्यात प्रति शेतकरी सहभागासाठी कोकण विभागाकरीता एका फळपिकाखालील कमीत कमी उत्पादनक्षम क्षेत्र १० गुंठे (०.१० हे) आणि उर्वरित विभागाकरीता कमीत कमी उत्पादनक्षम क्षेत्र २० गुंठे (०.२० हे.) अशी मर्यादा राहील . तसेच जास्तीत जास्त क्षेत्र मर्यादा ही सर्व फळपिके व दोन्ही हंगाम मिळून प्रती शेतकरी ४ हे. मर्यादेपर्यंत राहील.
७. अधिसूचित फळपिकांपैकी एका फळपिकासाठी एका वर्षात एकाच क्षेत्रावर मृग अथवा आंबिया बहारापैकी कोणत्याही एकाच हंगामा करीता विमा संरक्षणासाठी अर्ज करता येईल. (उदा. संत्रा, मोसंबी, डाळिंब व द्राक्ष)
८. सदर फळपीक विमा योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतक-यांनी ई - पीक पाहणी करणे बंधनकारक आहे.
९. विमा योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी आणि विमा नुकसान भरपाई मिळणेसाठी शेतकऱ्याचे बँक खाते आधार आधारित पेमेंट साठी लिंक असावे .

१०. विमा संरक्षणाचे केवळ उत्पादनक्षम फळबागांनाच लागू आहे. विहित वयापेक्षा कमी वयाच्या फळबाग लागवडीस विमा संरक्षणाची नोंद झाल्याचे पडताळणीत निर्दर्शनास आल्यास विमा संरक्षण केवळाही संपुष्टात येईल आणि शेतकऱ्याने भरलेला विमा हप्ता जप्त होईल. योजनेत भाग घेण्यासाठी अधिसूचित फळपिकांचे उत्पादनक्षम वय खालील प्रमाणे.

अ.क्र.	अधिसूचित फळ पिक	उत्पादनक्षम वय (वर्ष)
१	आंबा	५
२	चिकू	५
३	काजू	५
४	लिंबू	४
५	संत्रा	३
६	मोसंबी	३
७	सिताफळ	३
८	पेरु	३
९	द्राक्ष	२
१०	डाळिंब	२

३) योजनेत समाविष्ट फळपिके - जोखमीच्या बाबी.

अधिसूचित फळपिके, विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके), विमा संरक्षण कालावधी, विमा संरक्षित रक्कम, प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम सहपत्र - २ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे राहील.

मृग व आंबिया बहार सन २०२४-२५ व २०२५-२६ या दोन वर्षासाठी अधिसूचित फळपिके, समाविष्ट हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी खालील प्रमाणे निर्धारित करण्यात आला असून सदरचे निर्धारीत केलेले हवामान धोके (Trigger) लागू झाल्यास विमा धारक शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देय होईल.

मृग बहार फळपिक निहाय हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी.

अ.क्र.	फळ पिके	समाविष्ट धोके	विमा संरक्षण कालावधी	विमा संरक्षित रक्कम (रु. प्रति हेक्टर)
१	संत्रा	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	१५ जून ते १५ जुलै १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	१,००,०००
२	मोसंबी	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	०१ जुलै ते ३१ जुलै ०१ ऑगस्ट ते ३१ ऑगस्ट	१,००,०००
३	पेरु	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड व जास्त तापमान	१५ जून ते १४ जुलै १५ जुलै ते १५ ऑगस्ट	७०,०००
४	चिकू	जादा आर्द्रता व जास्त पाऊस	०१ जुलै ते ३० सप्टेंबर	७०,०००
५	डाळिंब	१) पाऊसाचा खंड २) जास्त पाऊस	१५ जुलै ते १५ ऑक्टोबर १६ ऑक्टोबर ते ३१ डिसेंबर	१,६०,०००
६	लिंबू	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	१५ जून ते १५ जुलै १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	८०,०००
७	सिताफळ	१) पाऊसाचा खंड २) जास्त पाऊस	०१ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर ०१ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	७०,०००
८	द्राक्ष - (क)	पाऊस, आर्द्रता व किमान तापमान	१५ जून ते १५ नोव्हेंबर	३,८०,०००

आंबिया बहार मध्ये फलपिक निहाय हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी

अ.क्र.	फलपिके	समाविष्ट धोके	विमा संरक्षण कालावधी	विमा संरक्षित रक्कम (रु. प्रति हेक्टर)
१	संत्रा	१) अवेळी पाऊस २) कमी तापमान ३) जादा तापमान ४) गारपीट	०१ डिसेंबर ते १५ जानेवारी १६ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी ०१ मार्च ते ३१ मे ०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	१,००,००० ३३,०००
२	मोसंबी	१) अवेळी पाऊस २) जास्त तापमान ३) जास्त पाऊस ४) गारपीट	०१ नोव्हेंबर ते ३१ डिसेंबर ०१ मार्च ते ३१ मार्च १५ ऑगस्ट ते १५ सप्टेंबर ०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	१,००,००० ३३,०००
३	डालिंब	१) अवेळी पाऊस २) जादा तापमान ३) जास्त पाऊस ४) गारपीट	१५ जानेवारी ते ३१ मे ०१ एप्रिल ते ३१ मे ०१ जून ते ३१ जुलै १५ जानेवारी ते ३० एप्रिल	१,६०,००० ५३,०००
४	काजू	१) अवेळी पाऊस २) कमी तापमान ३) गारपीट	०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी ०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी ०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	१,२०,००० ४०,०००
५	केळी	१) कमी तापमान २) वेगाचा वारा ३) जादा तापमान ४) गारपीट	०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी ०१ मार्च ते ३१ जुलै ०१ एप्रिल ते ३१ मे ०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	१,७०,००० ५७,०००
६	द्राक्ष	१) अवेळी पाऊस २) दैनंदिन कमी तापमान ३) गारपीट	१६ ऑक्टोबर ते ३० एप्रिल ०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी ०१ जानेवारी ते ३१ मे	३,८०,००० १,२७,०००
७	आंबा (कोकण)	१) अवेळी पाऊस २) कमी तापमान ३) जास्त तापमान ४) वेगाचा वारा ५) गारपीट	०१ डिसेंबर ते १५ मे ०१ जानेवारी ते १० मार्च ०१ मार्च ते १५ मे १६ एप्रिल ते १५ मे ०१ फेब्रुवारी ते ३१ मे	१,७०,००० ५७,०००
	आंबा (इतर जिल्हे)	१) अवेळी पाऊस २) कमी तापमान ३) जास्त तापमान ४) वेगाचा वारा ५) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३१ मे ०१ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी ०१ मार्च ते ३१ मार्च ०१ एप्रिल ते ३१ मे ०१ फेब्रुवारी ते ३१ मे	१,७०,००० ५७,०००
८	स्ट्रॉबेरी	१) अवेळी पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता २) अवेळी पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता व जास्त तापमान ३) कमी तापमान ४) गारपीट	१५ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर ०१ फेब्रुवारी ते ३० एप्रिल ०१ डिसेंबर ते ३१ मार्च ०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	२,४०,००० ८०,०००
९	पपई	१) कमी तापमान २) वेगाचा वारा ३) जास्त पाऊस व आर्द्रता ४) गारपीट	०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी ०१ फेब्रुवारी ते ३० जून १५ जून ते ३० सप्टेंबर ०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	४०,००० १३,०००

टिप : ज्या फलपिकांमध्ये जादा व कमी तापमान या हवामान धोक्यांचा कालावधी सलग तीन व त्यापेक्षा जास्त दिवस आहे, अशा फलपिकांसाठी सलग दिवसांपैकी कोणत्याही एका दिवशी जादा तापमानासाठी ०.५ डिग्री से. इतकी कमी व कमी तापमानासाठी ०.५ डिग्री से. इतकी जास्त तफावत नुकसान भरपाई अदायगीसाठी ग्राह्य धरण्यात येईल.

४) विमा हप्ता दर व विमा हप्ता अनुदान.

या योजनेतंर्गत केंद्र शासनाने त्यांचा विमा हप्ता अनुदान साठी ३० टक्के पर्यंत विमा हप्ता दर मर्यादित केला आहे. त्यामुळे ३० टक्के वरील विमा हप्ता राज्य शासन व शेतकरी यांनी स्विकारणे क्रमप्राप्त आहे. या योजनेतंर्गत ३० ते ३५ टक्के पर्यंतचे अतिरिक्त ५ टक्के विमा हप्ता दायित्व राज्य शासनाने स्विकारले असुन ३५ टक्के वरील विमा हप्ता राज्य शासन व शेतकरी यांनी प्रत्येकी ५०:५० टक्के प्रमाणे भरावयाचा आहे.

केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सूचना नुसार विमा कंपनींना देण्यात येणाऱ्या राज्य शासनाच्या विमा हप्ता अनुदानाची रक्कम भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत (AIC) विहित केलेल्या पध्दतीनुसार विविध टप्प्यात अदा करण्यात येईल. तसेच सदर अनुदान रकमेची अदायगी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टल वरून प्राप्त माहितीनुसार करण्यात येईल.

५) विमा संरक्षित रक्कम व शेतकऱ्यांनी भरावयाचा पीक विमा हप्ता:

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेतंर्गत राज्यात सन २०२४-२५ व २५-२६ या कालावधीसाठी पीक विमा संरक्षित रक्कम फळ पिक निहाय निश्चित केली आहे.

जिल्हा समूह (क्लस्टर) क्र १, २, ३, ४, ५,६,७ मधील जिल्हानिहाय, पिकनिहाय विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर, विमा हप्ता अनुदान इ. बाबतचा तपशील सहपत्र -३ मध्ये सहपत्रित केला आहे. योजनेमध्ये आंबिया बहारात सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांसाठी गारपीट (Add on Cover) या हवामान धोक्यासाठीचा सहभाग ऐच्छिक राहील व याकरीता अतिरिक्त विमा हप्ता देय आहे. तसेच ज्या शेतकऱ्यांना गारपीट या हवामान धोक्याकरिता सहभाग नोंदवावयाचा असेल अशा शेतकऱ्यांनी त्यांचा नियमीत व अतिरिक्त विमा हप्ता हा बँकांमार्फतच भरणे आवश्यक आहे.

६) विमा क्षेत्र घटक:

राज्यात अधिसुचित फळपिकाखाली २० हेक्टर व त्यापेक्षा जास्त उत्पादनक्षम क्षेत्र असणाऱ्या महसूल मंडळात योजना राबविण्यात येत आहे. जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांचे कळून प्राप्त प्रस्तावानुसार महसूल मंडळे अधिसुचित करण्यात आली आहेत.

७) योजना कार्यान्वयित करणारी यंत्रणा –

राज्यात मृग व आंबिया बहार सन २०२४-२५ व २५-२६ या दोन वर्षांमध्ये सदरची योजना खाली नमुद केलेल्या विमा कंपनीकडून संबंधित जिल्हा समुदायांमध्ये राबविण्यात येईल.

जिल्हा समूह क्र.	जिल्हे	विमा कंपनीचे नांव व पत्ता
१	जळगाव	भारतीय कृषि विमा कंपनी लिमिटेड, मुंबई क्षेत्रिय कार्यालय, स्टॉक एक्वेंज टॉवर्स, २० वा मजला, दलाल स्ट्रिट, फोर्ट मुंबई - ४०००२३ टोल फ्री क्र. : ९८००४९९५००४ दूरध्वनी क्र. ०२२ - ६१७१०९१२ ई-मेल - pikvima@aicofindia.com
२	जालना	फ्युचर जनरली इंडिया इन्शुरन्स कंपनी लि. पत्ता - युनिट क्र.८०१ आणि ८०२, टॉवर सी, २४७ एम्बेसी पार्क, एलबीएस मार्ग, विक्रोली (पश्चिम) मुंबई - ४०० ०८३. टोल फ्री - ९८०० २२० २३३/ ९८६० ५०० ३३३३ ई-मेल - crop.insurance@futuregenerali.in
३	छ.संभाजीनगर, धाराशिव, अमरावती, अकोला, नागपूर, परभणी, रायगड, नंदुरबार	युनिवर्सल सोम्पो जनरल इन्शुरन्स कं.लि . पत्ता :९०३, पहिला मजला MAIDC,आकृती स्टार ,सेन्ट्रल रोड, अंधेरी (पूर्व)-मुंबई४०००९३ टोल फ्री क्र ९८०० : .२२ ४०३०/९८०० २०० ४०३० ई : मेल-contactus@universalsompo.com

जिल्हा समूह क्र.	जिल्हे	विमा कंपनीचे नांव व पत्ता
४	नांदेड, हिंगोली, यवतमाळ, सिंधुदुर्ग	भारतीय कृषि विमा कंपनी लिमिटेड, मुंबई क्षेत्रिय कार्यालय, स्टॉक एक्वेंज टॉवर्स, २० वा मजला, दलाल स्ट्रिट, फोर्ट मुंबई - ४०००२३ टोल फ्री क्र. : ९८००४९९५००४. दूरध्वनी क्र. ०२२ - ६१७१०९९२ ई-मेल - pikvima@aicofindia.com
५	ठाणे, पालघर, धुळे, पुणे, सांगली, लातूर, बुलढाणा	बजाज अलियान्ज जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, पुणे क्षेत्रिय कार्यालय, ४ था मजला, टॉवर नं. ०७, कॉमर झोन आ पार्क, सम्राट अशोक पथ, येरवडा जेल रोड, पुणे ४११ ००६. टोल फ्री क्र. : ९८०० २०९ ५९५९ ई-मेल - bagichelp@bajajallianz.co.in
६	नाशिक, अहमदनगर, सोलापूर, सातारा, बीड, वाशिम	बजाज अलियान्ज जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, पुणे क्षेत्रिय कार्यालय, ४ था मजला, टॉवर नं. ०७, कॉमर झोन आ पार्क, सम्राट अशोक पथ, येरवडा जेल रोड, पुणे ४११ ००६. टोल फ्री क्र. : ९८०० २०९ ५९५९ ई-मेल - bagichelp@bajajallianz.co.in
७	कोल्हापुर, वर्धा, रत्नागिरी	भारतीय कृषि विमा कंपनी लिमिटेड, मुंबई क्षेत्रिय कार्यालय, स्टॉक एक्वेंज टॉवर्स, २० वा मजला, दलाल स्ट्रिट, फोर्ट मुंबई - ४०००२३ टोल फ्री क्र. : ९८००४९९५००४ दूरध्वनी क्र. ०२२ - ६१७१०९९२ ई-मेल - pikvima@aicofindia.com

c) योजनेचे वेळापत्रक

कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी विमा प्रस्ताव सादर करण्याची अंतिम मुदत समान असेल. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार कर्जदार / बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी बँकेकडे विमा प्रस्ताव सादर करणे आणि बँकांनी कर्जदार/बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे प्रस्ताव संबंधित विमा कंपनीकडे सादर करणे याबाबतची अंतिम मुदत खालील प्रमाणे निश्चित केलेली आहे.

अ.क्र.	तपशिल	मृग बहार	आंबिया बहार
१	शेतकऱ्यांनी (कर्जदार व बिगर कर्जदार) योजनेतील सहभागाचा अर्ज सादर करणे / विमा हप्त्याची रक्कम कर्जदार किंवा बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यामधून प्राथमिक सहकारी संस्था / बँक / आपले सरकार सेवा केंद्र / विमा प्रतिनिधी यांनी कपात करणे / शेतकऱ्यांनी ऑनलाईन अर्ज करण्याचा अंतिम दिनांक.	मोसंबी	दि. ३० जून
			द्राक्ष
			मोसंबी
			केळी
		संत्रा	दि. ३१ ऑक्टोबर
			पपई
			संत्रा
			द्राक्ष - (क)
			काजू
			पेरु
२	शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) विमा हप्त्याची रक्कम इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने संबंधित विमा कंपनीस हस्तांतरीत करणे व एकत्रीत विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन) आणि विमा प्रस्ताव व्यापारी बँक / ग्रामिण बँक / जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक शाखेकडुन संबंधित विमा कंपनीस सादर करण्याचा व पिक विमा योजनेच्या संकेतरथळावर (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवर) योजनेत सहभागी झालेल्या प्रत्येक शेतकऱ्याची माहिती नोंदविण्याचा अंतिम दिनांक.	* २५ जून (केवळ मृग २०२४ करीता) १४ जून (मृग २०२५ साठी) दि. ३० जून	दि. ३० नोव्हेंबर
			लिंबू
			चिकू
			आंबा (इतर जिल्हे)
			दि. ३१ डिसेंबर
३	शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) विमा हप्त्याची रक्कम इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने संबंधित विमा कंपनीस हस्तांतरीत करणे व एकत्रीत विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन) आणि विमा प्रस्ताव व्यापारी बँक / ग्रामिण बँक / जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक शाखेकडुन संबंधित विमा कंपनीस सादर करण्याचा व पिक विमा योजनेच्या संकेतरथळावर (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवर) योजनेत सहभागी झालेल्या प्रत्येक शेतकऱ्याची माहिती नोंदविण्याचा अंतिम दिनांक.	दि. १४ जुलै	दि. १४ जानेवारी
			सिताफळ
			स्ट्रॉबेरी

अ.क्र.	तपशिल	मृग बहार	आंबिया बहार
३	विमा कंपनीच्या प्रतिनिधीमार्फत विमा योजनेत सहभागी करून घेतलेल्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्याची विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन), विमा हप्त्याची रक्कम ईलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने विमा कंपनीस हस्तांतरीत करणे व शेतकरी सहभागाची माहिती पिक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवर) नोंदविण्याचा अंतिम दिनांक.	शेतकरी सहभागाचा अर्ज व विमा हप्त्याची रक्कम प्राप्त झाल्यापासून दोन दिवसांचे आत	
४	विमा कंपन्यांनी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील (पी एम एफ बी वाय पोर्टल वरील) शेतकरी सहभागाची माहिती स्विकृत / अस्विकृत करण्याचा अंतिम दिनांक	कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील नोंदणीच्या अंतिम दिनांकांनंतर १५ दिवसांचे आत. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील नोंदणीच्या अंतिम दिनांकांनंतर ३० दिवसांचे आत.	
५	आपले सरकार सेवा केंद्र / बँक / विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर करणे.	विमा कंपनीने सुचना दिल्यापासून ७ दिवसांचे आत.	
६	विमा कंपनीने सुधारीत प्रस्ताव स्विकृत करणे	केंद्र / बँक / विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर केल्यापासून ७ दिवसांचे आत.	
७	बँक / विमा कंपनीने विमा प्रस्तावाची पोहोच फोलिओसह विमाधारक शेतकऱ्याला देणे	विमा कंपनीने पोर्टलवरील माहिती स्विकृत केल्यापासून ७ दिवसांचे आत.	
८	विमा कंपन्यांनी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवरील) शेतकरी सहभागाची माहिती मंजूर करण्याचा अंतिम दिनांक	योजनेतील शेतकरी सहभागाच्या (विमा हप्ता भरून घेतल्यानंतर) अंतिम दिनांकापासून ६० दिवसांच्या आत.	
९	नुकसान भरपाई अदा करणे.	संबंधित फळपिकाचा हवामान धोका संपल्यानंतर व विमा हप्ता अनुदान प्राप्त झाल्यानंतर ३ आठवडे.	

*टिप - केवळ सन २०२४ मुग बहारातील संत्रा, पेरु, लिबू व द्राक्ष (क) या फळपिकांसाठी विमा हप्ता भरण्याची अंतिम मुदत दि. २५ जून २०२४ राहील.

९) बोगस पिक विमा प्रकरणात फौजदारी कारवाई करणे:-

ज्या सर्वे नंबरसाठी व क्षेत्रासाठी पिक विमा काढण्यात आलेला आहे, त्या क्षेत्राच्या ७/१२ उत्तान्यावर शेतकऱ्याचे नाव नसणे, बोगस ७/१२ व पिक पेरा नोंदीच्या आधारे पिक विम्याची बोगस प्रकरणे करणे, दुसऱ्या शेतकऱ्याचे शेतीवर परस्पर अधिकृत भाडेकरार न करता विमा काढणे, उत्पादनक्षमता वयाची फळबाग नसताना विमा काढणे अशा बाबी निर्दर्शनास आल्यास अशा प्रकरणात संबंधित दोषीवर कायदेशीर कार्यवाही करण्याची जबाबदारी जिल्हा संनियंत्रण समितीच्या मार्गदर्शनानुसार संबंधित विमा कंपनीची राहील. तसेच महसुल दस्त ऐवजामध्ये फेरफार करून शासनाचे फसवणुकीच्या प्रयत्नाबाबत महसुल विभागामार्फत तहसिलदार यांनी स्वतंत्रपणे गुन्हे दाखल करणेबाबत कार्यवाही करावी.

१०) नुकसान भरपाई ठरविण्याची पद्धती:-

नुकसान भरपाई ठरविण्याची पद्धत खालीलप्रमाणे तसेच सहपत्र -२ मध्ये दर्शविल्यानुसार राहील.

- पुनर्रचित हवामानावर आधारित पीकविमा योजने अंतर्गत विमा प्रस्तावानुसार देय होणारी नुकसान भरपाईची संपूर्ण रक्कम सहपत्र - २ नुसार परस्पर शेतकऱ्यास अदा करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित विमा कंपन्यांची राहील. नुकसान भरपाई विहित मुदतीत देण्याची जबाबदारी व दायित्व संबंधित विमा कंपन्यांचे राहील. नुकसान भरपाई देण्याचे कोणतेही दायित्व शासनावर राहणार नाही.
- विहित नमुन्यात व विहित मुदतीत विमा हप्त्यासह शेतकऱ्यांचा विमा प्रस्ताव ऑनलाईन पद्धतीने विमा कंपन्यांकडे सादर करण्याची जबाबदारी तसेच शेतकऱ्यांच्या विमा प्रस्तावाच्या बाबतीत जर काही चुकीची माहिती पुरविण्यात आल्यास अशा प्रस्तावाच्या बाबतीत नुकसान भरपाईचे दायित्व संबंधित बँक / वित्तीय संस्थांचे राहील.
- प्रत्येक अधिसुचित फळपिकासाठी प्रमाणके (ट्रिगर) व देय विमा रकमेचा दर केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार निश्चित करण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार (सहपत्र २ प्रमाणे) निर्धारीत दराने विमा रक्कम संबंधित विमा कंपनी मार्फत परस्पर देय होईल.
- सर्व बँकांनी विमा संरक्षित शेतकऱ्यांची यादी पिक विमा पोर्टलवर विहीत मुदतीत अपलोड करणे आवश्यक आहे.
- संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेद्य प्रकल्पांतर्गत स्थापित केलेले हवामान केंद्रच राहील.

६. राज्य शासनाच्या महावेद्य प्रकल्पांतर्गत राज्य शासन व स्कायमेट वेदर सर्किंसेस लि. यांच्या दरम्यान झालेल्या कराराच्या अटी व शर्तीनुसार हवामानाची आकडेवारी स्कायमेट वेदर सर्किंसेस लि. या संस्थेने विमा कंपनीला देणे बंधनकारक राहील.
७. संबंधित विमा कंपनी, देय विमा रक्कम ठरविण्यासाठी अधिसूचित केलेल्या फळपिकांसाठी व त्यासाठी निवडलेल्या जिल्हा व त्यामधील तालुक्यातील महसुल मंडळात सहपत्र -१ मध्ये नमूद केलेल्या अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांकरीता महावेद्य प्रकल्पांतर्गत कार्यान्वीत केलेल्या अधिसूचित संदर्भ हवामान केंद्रावर नोंदल्या गेलेल्या हवामानाची आकडेवारीचाच वापर करील .
८. जर त्या महसुल मंडळातील संदर्भ हवामान केंद्रामार्फत काही कारणास्तव आकडेवारी प्राप्त झाली नाही (हवामान केंद्र बंद पडल्यास) तर त्या कालावधीपुरती त्या हवामान केंद्राच्या हवाई अंतर विचारात घेऊन नजीकच्या महसुल मंडळातील महावेद्य प्रकल्पांतर्गत स्थापित हवामान केंद्राची आकडेवारी विचारात घेण्यात येईल. अत्यंत अपवादात्मक परीस्थितीत महावेद्य प्रकल्पांतर्गत स्थापित हवामान केंद्रांची माहिती उपलब्ध न झाल्यास राज्य शासनाच्या पर्यायी हवामान केंद्राची / कृषि विद्यापीठे / कृषि विज्ञान केंद्रांची आकडेवारी विचारात घेऊन विमा रक्कम निश्चित करण्यात येईल. ही आकडेवारी प्राप्त करून घेण्याची सर्वस्वी जबाबदारी विमा कंपन्यांची राहील. पर्यायी हवामान केंद्रांची यादी स्वतंत्र पणे आयुक्त कृषि यांचे कडुन उपलब्ध करून देण्यात येईल.
९. जर एखाद्या महसुल मंडळामध्ये स्वयंचलीत हवामान केंद्र स्थापीत केलेल नसेल किंवा नव्याने निर्मात महसुल मंडळ असेल, त्या महसुल मंडळा करीता पर्यायी हवामान केंद्र हे त्या महसुल मंडळाच्या नावाच्या ग्राम पंचायतीपासून (co-ordinates) हवाई अंतर विचारात घेऊन नजिकचे हवामान केंद्र हे नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी पर्यायी हवामान केंद्र गृहित धरण्यात येईल.
१०. या योजने अंतर्गत नुकसान भरपाई निश्चितीसाठी महावेद्य प्रकल्प अंतर्गत स्थापित हवामान केंद्र आकडेवारी जो पर्यंत केंद्र शासनाच्या winds प्रणाली अंतर्गत पूर्णतः हवामान आकडेवारी प्राप्त होत नाही तो पर्यंत घेतली जाईल. winds प्रणाली अंतर्गत आकडेवारी उपलब्ध होण्याच्या महिन्यापासून योजना चालू असे पर्यंतच्या उर्वरित कालावधी साठीची हवामान आकडेवारी साठीची रक्कम विमा कंपनी निश्चित दराने राज्य शासनास देईल.

११) शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई अदा करण्याची कार्यपद्धती :

१. विमा कंपन्यांनी त्यांना प्राप्त झालेला शेतकरी विमा हप्ता आणि शासनाकडुन प्राप्त अग्रिम विमा हप्ता (पहिला हप्ता) या रकमेतून त्या प्रमाणात विमा दाव्यांची पुर्तता अंतिम विमा हप्ता (दुसरा हप्ता) अदा होण्याची वाट न बघता करणे आवश्यक आहे. विमा कायद्याचे कलम ६४ बी नुसार बाधीत विमा क्षेत्रासाठी प्राप्त विमा हप्ता शेतकरी हिस्सा आणि राज्य शासनाने अदा केलेला अग्रिम विमा हप्ता (पहिला हप्ता) या निधीचा वापर करून विमा कंपनीने सदर प्रकरणातील नुकसान भरपाई प्राप्त विमा हप्त्याच्या प्रमाणात अदा करणे बंधनकारक आहे.
२. योजनेमध्ये भाग घेतलेल्या शेतकऱ्यांची नुकसान भरपाई थेट शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात विमा कंपनी मार्फत जमा केली जाईल. सदर नुकसान भरपाईची माहिती विमा कंपनीमार्फत बँकांना दिली जाईल.
३. विमा कंपनीने नुकसान भरपाई बाबतची माहिती संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करणे आवश्यक राहील.
४. विमा कंपनीला देय विमा हप्ता पैकी ज्या प्रमाणात विमा हप्ता दिलेला आहे , त्या प्रमाणात विहित वेळेत शेतकऱ्यांना विमा नुकसान भरपाई देणे आवश्यक आहे .
५. विमा योजनेत सहभागी शेतकरी व इतर भागधारकांच्या तक्रारींचे निवारण विमा कंपनीने विनाविलंब करणे आवश्यक राहील.
६. काही कारणास्तव आक्षेपातील विमा नुकसान भरपाईचे दाव्यांच्या बाबतीत नुकसान भरपाई अदा केल्यापासून १ महिन्यांपेक्षा अधिक कालावधी नंतर सदर प्रकरणे राज्यस्तरीय समन्वय समिती /राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समिती कडे पाठवून तदनंतर कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार च्या अखत्यारितील तांत्रिक सल्लागार समितीकडे विचारार्थ व निर्णयार्थ पाठविण्यात येतील.

१२) राज्यस्तरीय समन्वय समिती:

योजनेचे राज्यस्तरीय संनियंत्रण मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीतर्फ (SLCCC) करण्यात येईल. या समितीची रचना व कार्य पुढीलप्रमाणे असतील.

१. मुख्य सचिव	: अध्यक्ष
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त)	: सदस्य
३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन)	: सदस्य
४. अपर मुख्य सचिव (कृषि)	: सदस्य
५. प्रधान सचिव (महसुल)	: सदस्य
६. प्रधान सचिव (सहकार)	: सदस्य
७. आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य	: सदस्य
८. सहकार आयुक्त व निबंधक, महाराष्ट्र राज्य	: सदस्य
९. विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१०. संचालक (अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई)	: सदस्य
११. रिझर्व बँक ऑफ इंडियाचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१२. महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१३. नाबाड्ड चे प्रतिनिधी	: सदस्य
१४. राज्यस्तरीय बँकर्स समिती (SLBC) यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१५. महाराष्ट्र सुदूर सर्कळेश्वर उप योजना केंद्र नागपुर(MRSAC)	: सदस्य
१६. भारतीय हवामान विभाग (IMD) यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१७. स्कायमेट वेदर सर्विसेस लि. यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१८. उपसचिव (कृषि) महाराष्ट्र शासन	: सदस्य सचिव

राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीची कार्ये:

१. योजनेच्या अंमलबजावणीवर देखरेख ठेवणे.
२. पिकाखालील उत्पादनक्षम क्षेत्र विचारात घेऊन प्रत्येक बहाराच्या वेळी अधिसुचित करावयाची क्षेत्रे आणि पिके, जिल्हा समूह निश्चित करणे, जोखीमस्तर निश्चित करणे, विमा संरक्षित रक्कम निश्चित करणे, कार्यान्वयीन यंत्रणेची निवड करणेबाबत कार्यवाही करणे इ. बाबत निर्णय घेणे.
३. योजनेच्या अंमलबजावणीवेळी येणाऱ्या विविध अडचणीच्या संदर्भात विचार विनिमय करून निर्णय घेणे व आवश्यक असल्यास केंद्र शासनाशी पत्रव्यवहार करणे.

योजनेचे संनियंत्रण :

राज्यस्तरावर योजनेचे संनियंत्रण आयुक्त, कृषि यांच्यामार्फत राज्यस्तरीय पीक विमा योजना समन्वय समितीद्वारे करण्यात येईल. योजनेचा लाभ जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना होण्याच्या दृष्टीने जिल्हास्तरीय समितीच्या व क्षेत्रीय यंत्रणेच्या सहाय्याने आयुक्त (कृषि) यांचेकडून योजनेचे संनियंत्रण करण्यात येईल.

१३) जिल्हास्तरीय आढावा समिती:

जिल्हास्तरावर खालीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्यात येत आहे.

१. जिल्हाधिकारी	: अध्यक्ष
२. सरव्यवरथापक, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक	: सदस्य
३. व्यवस्थापक, अग्रणी बँक	: सदस्य
४. कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद	: सदस्य
५. संबंधित विमा कंपनी	: सदस्य
६. जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी	: सदस्य सचिव

सदर समितीला दर पंधरवडयास पिकांच्या नुकसानीचा अंदाज इ. बाबतचा सविस्तर अहवाल अंमलबजावणी करणारी संबंधित विमा कंपनी सादर करेल. वैयक्तिकस्तरावर पंचनामे करणेसाठी यंत्रणेची नियुक्ती करणे, लाभार्थी तपासणी इ. बाबत कार्यवाही करेल. बोगस विमा प्रस्ताव शोधून त्यावर कारवाई करणे . इ. पिक पाहणी १००% नोंद करण्यातील अडचणी दूर करून १००% नोंद करणे . योजनेच्या यशस्वी अंमलबजावणीची जबाबदारी सदर समितीवर राहील.

त्याच प्रमाणे जिल्ह्याचे मा. पालकमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरावर योजनेच्या अंमलबजावणीचा आढावा घेतील.

१४) योजनेतर्गत शेतकऱ्यांच्या प्राप्त होणाऱ्या तक्रारीबाबत करावयाची कार्यवाही :-

पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेसंदर्भात शेतकरी, लोकप्रतिनिधी यांचे मार्फत सातत्याने नुकसान भरपाई न मिळणे / कमी मिळणे, विमा कंपनी कडून प्रतिसाद न मिळणे, विमा कंपनी कडून पिक पंचनामे वेळेत न होणे, बँकांमार्फत शेतकऱ्यांचे अर्ज न स्विकारणे, विमा कंपनीस माहिती सादर करतांना बँकांमार्फत त्रुटी राहणे /विलंब होणे, विमा कंपनी मार्फत रक्कम प्राप्त झाल्यानंतरही बँकांमार्फत लाभार्थ्यांना विहित कालावधीत अदा न करणे इ. प्रकारच्या तक्रारी प्राप्त होत असतात.

कृषि विभागास प्राप्त झालेल्या तक्रारींवर तातडीने कार्यवाही होणेचे दृष्टीने सतत पाठपूरावा होत असतो. त्यानुसार, प्राप्त होणाऱ्या विविध तक्रारींचे निरसन अनुक्रमे तालुका स्तर, जिल्हा स्तर, विभाग स्तर व राज्य स्तरावरील समितीमार्फत करणे आवश्यक आहे. तक्रारदारानेही याचक्रमाणे तक्रारीचा पाठपूरावा करावा. सदर प्रयोजनार्थ यापुर्वी शासनाने शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र.क्र.०१/११-अे, दि. १२ जुलै २०१९ व दि. ०६ ऑगस्ट २०१९ अन्वये दिलेल्या सुचना विचारात घेऊन तालुकास्तर, जिल्हास्तर, विभागस्तर तसेच राज्यस्तरावर खालीलप्रमाणे समित्या गठित करण्यात येत आहेत.

तालुका स्तरावरील समिती

१) तहसिलदार	: अध्यक्ष
२) गट विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद	: सदस्य
३) संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी	: सदस्य
४) शेतकरी प्रतिनिधी (२)	: सदस्य
५) अग्रणी बँकेचे तालुका स्तरीय प्रतिनिधी	: सदस्य
६) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक प्रतिनिधी	: सदस्य
७) संबंधित विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
८) आपले सरकार सेवा केंद्रचालकांचे प्रतिनिधी (२)	: सदस्य
९) तालुका कृषि अधिकारी	: सदस्य सचिव

तालुकास्तरीय समितीने पार पाडावयाची कर्तव्ये व जबाबदार्या :

- १) योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात प्राप्त होणाऱ्या शेतकऱ्यांचे तक्रारी निवारणासाठी योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनांच्या अधिन राहुन कार्यवाही करणे.
- २) योजनेसंबंधी प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने कार्यवाही करणे.
- ३) योजनेसंबंधी आपले सरकार सेवा केंद्राच्या कामकाजावर तालुकास्तरीय सनियंत्रण ठेवणे
- ४) तालुक्यातील सर्व राष्ट्रीयीकृत / खाजगी / सहकारी बँकेच्या शाखांमार्फत करण्यात येणाऱ्या योजनेच्या सहभागाबाबत सनियंत्रण करणे
- ५) तालुक्यातील विमा अर्ज क्षेत्र पडताळणी करणे . बोगस विमा अर्ज शोधून त्यावर कारवाई करणेसाठी जिल्हा समिती कडे पाठवणे .
- ६) नोंदणी संदर्भातील तक्रारीबाबत पडताळणी करून आवश्यकतेनुसार विभागस्तरीय जिल्हास्तरीय समितीस शिफारस करणे.

जिल्हा स्तरावरील समिती

१) जिल्हाधिकारी	: अध्यक्ष
२) जिल्ह्याचे जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी	: सदस्य
३) विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
४) जिल्हा अग्रणी बँक अधिकारी	: सदस्य
५) जिल्हा उप व्यवस्थापक, नाबार्ड	: सदस्य
६) निमंत्रीत तज्ज्ञ (कृषि विद्यापीठ शास्त्रज्ञ / संशोधन संस्था प्रतिनिधी)	: सदस्य
७) शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त ३)	: सदस्य
८) कृषि उप संचालक, जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी कार्यालय	: सदस्य सचिव

विभागीय आयुक्त स्तरावरील समिती

१) विभागीय आयुक्त	: अध्यक्ष
२) संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी	: सदस्य
३) विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
४) कृषि विद्यापीठ शास्त्रज्ञ	: सदस्य
५) शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त २)	: सदस्य
६) संबंधित विभागीय कृषि सह संचालक	: सदस्य सचिव

राज्य स्तरावरील समिती

१) सचिव / प्रधान सचिव / अपर मुख्य सचिव (कृषी)	: अध्यक्ष
२) आयुक्त कृषी	: सदस्य
३) आयुक्त सहकार	: सदस्य
४) समन्वयक, राज्यस्तरीय बँकर्स कमिटी	: सदस्य
५) मुख्य सरव्यवस्थापक, नाबार्ड	: सदस्य
६) शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त २)	: सदस्य
७) विधानमंडळ सदस्य (तक्रार प्राप्त विभागामधील) (जास्तीत जास्त २)	: सदस्य
८) उप सचिव	: सदस्य सचिव

* समिती आवश्यकतेनुसार कृषि विद्यापीठ / हवामानशास्त्र विभाग / संशोधन संस्था/कमोडीटी बोर्ड/महाराष्ट्र राज्य सुदूर संवेदन उपयोगिता केंद्र / राज्य टेक्निकल सपोर्ट युनिट मधील तज्ज्ञांना निमंत्रीत करु शकेल.

जिल्हा स्तरावरील समितीने तक्रारीचे निरसन करावे. जिल्हा स्तरावरील समितींकडे केलेल्या तक्रारींचे योग्य निरसन न झाल्यास विभागीय स्तरावरील समितीने त्या तक्रारींचे निरसन करावे. विभागीय स्तरावर निरसन न झालेल्या तक्रारी राज्यस्तरीय समितीसमोर सादर करण्यात याव्यात. गंभीर स्वरूपाच्या तक्रारी, एकाहुन अधिक जिल्ह्यांशी संबंधित तसेच नुकसानीची व्याप्ती रु. २५ लाखांहुन अधिक असेल अशा तक्रारी राज्यस्तरीय समितीकडे सादर करतील. राज्यस्तरीय समिती तक्रार प्राप्त झाल्यावर तत्काळ निकाली काढेल. समितीचा निर्णय सर्व घटकांना मान्य असेल.

पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेसंदर्भात न्यायालयीन प्रकरणी दाव्यांचे कामकाज पाहण्यासाठी, शासनाचे वतीने संपूर्ण कार्यवाही करणेसाठी तसेच जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण न्यायमंच येथे दाखल केल्या जाणाऱ्या तक्रारीच्या अनुंषंगाने संपूर्ण कार्यवाही करणेसाठी संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

तालुका, जिल्हा स्तरावर योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात प्राप्त होणाऱ्या शेतकऱ्यांचे तक्रारी निवारणासाठी उपरोक्त समित्यांनी मार्गदर्शक सुचनांच्या अधिन राहुन कार्यवाही करावी. जिल्हा, विभागीय स्तरावर तक्रारीचे योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार निरसन न झाल्यास कृषि आयुक्तालय स्तरावर सदर प्रकरण संपूर्ण तपशीलांसह विभागीय कृषि सह संचालक यांनी अभिप्रायांसह सादर करावे.

१५) विमा प्रकरणे व विमा हप्ता जमा करणे:

१. पंतप्रधान पीक विमा योजनेतर्गत राष्ट्रीय कृषि विमा योजना व राष्ट्रीय पीक विमा कार्यक्रम यामध्ये उपयोगात येत असलेली बँक पद्धत ही सहकारी बँकांना तशीच लागू राहील. कार्यान्वित विमा कंपनीने प्राधिकृत केलेल्या नोडल बँकेशी संपर्क साधावा. व्यापारी बँक / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा यासाठी नोडल बँका म्हणून कार्यान्वित राहतील. अग्रणी बँक आणि व्यापारी बँकांची प्रादेशिक कार्यालये / प्रशासकीय कार्यालये त्यांचे अधिनस्त बँकांना योजनेच्या मार्गदर्शक सुचना पाठविणेबाबत कार्यवाही करतील, बँक शाखेकडून विमा कंपनीस विहित मुदतीत विमा प्रस्ताव पाठविणेबाबत समन्वयाचे काम करतील आणि विम्याची संपूर्ण माहिती पीक विमा पोर्टलवर टाकण्याबाबत कार्यवाही करतील. या व्यतिरिक्त बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा योजनेत सहभाग वाढविणेसाठी विमा कंपनी विमा प्रतिनिधी / विमा मध्यस्थांचा वापर करतील.
२. कृषि विमा पोर्टलवर दर्शविलेल्या प्रपत्रात नोडल बँक / बँक शाखा घोषणापत्रे / प्रस्ताव विमा कंपनीस सादर करतील. त्यामध्ये विमा क्षेत्र घटक, विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता, शेतकऱ्यांनी विमा संरक्षित केलेले क्षेत्र, प्रवर्गनिहाय सहभागी शेतकरी संख्या (अल्प आणि अत्यल्प किंवा इतर) आणि इतर प्रवर्गातील शेतकरी संख्या (अ.जा./अ.ज./इतर) खाली / पुरुष, बँक खाते क्रमांक इ. माहितीचा समावेश असेल.
३. ज्या शेतकऱ्यांचा विमा अर्जाचा परिपूर्ण तपशिल राष्ट्रीय विमा पोर्टलवर अपलोड केलेला असेल तेच शेतकरी विमा संरक्षणासाठी पात्र असतील आणि राज्य व केंद्र शासनाचे विमा हप्ता अनुदान त्यानुसारच अदा केले जाईल.

कर्जदार शेतकरी:

१. अधिसुचित पिकांसाठी व अधिसुचित केलेल्या क्षेत्रासाठी कर्ज मंजूर केलेल्या शेतकऱ्यांसाठी केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सुचनांनुसार कर्जदार शेतकऱ्यांना योजना ऐच्छिक करण्यात आली आहे. कर्जदार शेतकऱ्याला योजनेत सहभागी न होण्यासाठी (Opt Out) कर्ज घेतलेल्या अधिसूचित पिकांकरीता नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस आधी पर्यंत संबंधित बँकेस त्यानुषंगाने विमा हप्ता कपात न करणेबाबत कळविणे आवश्यक राहील (सहपत्र - ५). जे कर्जदार शेतकरी विहित मुदतीत सहभागी न होण्यासाठी बँकांना कळविणार नाहीत असे शेतकरी योजनेत सहभागी आहेत असे गृहित धरण्यात येईल व या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विहित पद्धतीने कर्जखात्यातुन वजा करण्यात येईल. योजनेच्या वेळापत्रकानुसार कर्ज मंजूर करणारी बँक शाखा / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था ही (नोडल बँकेमार्फत) विमा संरक्षित रक्कमेनुसार महिनावार पीकनिहाय, विमा क्षेत्रनिहाय, विमा हप्ता दराची विहित प्रपत्रात माहिती तयार करून संबंधित विमा कंपनीस सादर करेल. कर्ज वितरण करणाऱ्या बँक / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था शेतकऱ्यांनी भरावयाच्या विमा हप्त्याची रक्कम जादा कर्ज रक्कम म्हणून मंजूर करतील.
२. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्वावर कार्यरत आहे.
३. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी व्हायचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस आगोदर देणे अपेक्षित आहे. योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस आगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.
४. बँका योजनेत सहभागी होण्याच्या सात दिवस आगोदर पासून ते अंतिम दिनांकापर्यंत शेतकरी हिळश्याची रक्कम वजा करून घेऊ शकतात. त्यानंतर बँकांनी शेतकरी सहभागाची अंतिम यादी निश्चित करताना जे सहभागी होऊ इच्छित नाहीत असे शेतकरी वगळून जे सहभागी होऊ इच्छितात अशा पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांविषयी बँकांची इतर कार्यपद्धती पूर्वी प्रमाणेच चालू राहतील.
५. योजनेत सहभागी होणे बाबत अथवा न होणे बाबत घोषणापत्र शेतकऱ्यांनी ज्या बँकेमध्ये किसान क्रेडिट कार्ड खाते आहे अथवा ज्या बँकेकडून पिक कर्ज घेतले आहे त्या बँकेच्या शाखेमध्ये जमा करणे अपेक्षित आहे.
६. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होणेसाठी व सहभागी न होणेसाठी स्वतंत्र अर्ज असावेत.
७. जे शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभाग बंधनकारक समजला जाईल.

८. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांनी प्राप्त करून घेणे आवश्यक आहे.
९. एखाद्या शेतकऱ्याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकऱ्याची नोंद करून घेणे आवश्यक आहे.
१०. जर शेतकऱ्याचे किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोंदणीबाबत इच्छुक नसल्यास बँकांना तशी संमती देणे आवश्यक राहील.
११. प्रधानमंत्री पिक विमा योजना, PM किसान, किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी शेतकऱ्याचे बँक खाते असणे ही पूर्वाट आहे.
१२. योजनेसाठी केंद्र व राज्य शासनाकडून विमा हप्ता अनुदानापोटी मोळ्या प्रमाणात शासकीय निधी पुरविला जातो या निधीचा अपव्यय टाळण्यासाठी विमा अर्जासोबत फळ बागेचा (Geo Tagging) केलेला फोटो विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आवश्यक राहील. तसेच एका शेतकऱ्यास अधिसुचित फळपिकांची मृग व आंबिया या दोन्ही बहारासाठी मिळून एका वर्षात जास्तीत जास्त ४ हेक्टर पर्यंत नोंदणी मर्यादीत करण्यात येत आहे.
१३. सदर फळपीक विमा योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतकऱ्यांनी ई - पीक पाहणी करणे बंधनकारक आहे.
१४. राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेल्या वेळापत्रकानुसार अंतिम दिनांकापर्यंत व्यापारी बँकेच्या शाखा / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा/ नोडल बँक (प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेच्या बाबतीत) विमा प्रस्ताव जमा करून ते सविस्तर तपशीलासह, पीक विमा हप्त्याच्या रकमेसह संबंधित विमा कंपनीस पाठवतील.

बिगर-कर्जदार शेतकरी (ऐच्छिक)

१. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणारे बिगर कर्जदार शेतकरी आपल्या विमा प्रस्तावाची आवेदन पत्रे भरून व्यापारी बँकांच्या स्थानिक शाखेत / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेत / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / विमा कंपनीच्या अधिकृत विमा प्रतिनिधी किंवा विमा मध्यस्थामार्फत विमा हप्ता रकमेसह सादर करतील.
२. योजनेत सहभागी होणारा शेतकरी विहित प्रपत्रातील विमा प्रस्ताव भरून व्यापारी बँकेच्या शाखेत/प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखेत / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेत विमा हप्ता भरून सादर करेल. संबंधित शेतकऱ्यांना संबंधित बँकेत आपले बचत खाते उघडणे आवश्यक राहील. बँकेतील अधिकारी, शेतकऱ्यांना आवेदनपत्रे भरणे व इतर बाबतीत सहाय्य व मार्गदर्शन करतील. शेतकऱ्याचे विमा प्रस्ताव स्विकारताना त्यांनी विमा संरक्षित केलेली रक्कम व लागू होणारी विमा हप्ता रक्कम इत्यादी बाबी तपासून पाहण्याची जबाबदारी संबंधित बँकांची राहील. बँकेची शाखा पिकवार व विहित प्रपत्रामधील पीक विमा प्रस्ताव / घोषणापत्र तयार करून विमा हप्ता रक्कमेसह अमंलबजावणी करणाऱ्या विमा कंपन्यांना विहित कालावधीत पाठवेल.
३. भारतीय विमा नियामक आणि विकास प्राधिकरणाने मान्यता दिलेल्या संस्था, विमा कंपनीने नियुक्त केलेले प्रतिनिधी शेतकऱ्याकडून विमा हप्ता स्विकारतेवेळी शेतकऱ्यांचे पीकाखालील क्षेत्र, विमा संरक्षित रक्कम इत्यादी बाबत संबंधित भुमि अभिलेख दस्तऐवज तपासून पाहतील, त्याचप्रमाणे भाडेतत्वावर किंवा कुळाने असलेल्या शेतकऱ्यांच्या करारनामा / सहमती पत्राची प्रत अभिलेखात जतन करतील. प्राधिकृत केलेल्या संस्था / विमा प्रतिनिधी जमा झालेल्या विमा हप्त्याची रक्कम व संकलित प्रस्ताव ७ दिवसात विमा कंपनीस पाठवतील. अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत त्यांचे बँक खाते असल्याबाबतची खातरजमा करतील व याचा तपशील संबंधित विमा कंपनीस पाठवतील.
४. योजनेसाठी केंद्र व राज्य शासनाकडून विमा हप्ता अनुदानापोटी मोळ्या प्रमाणात शासकीय निधी पुरविला जातो या निधीचा अपव्यय टाळण्यासाठी विमा अर्जासोबत फळ बागेचा (Geo Tagging) केलेला फोटो विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आवश्यक राहील. तसेच एका शेतकऱ्यास अधिसुचित फळपिकांची मृग व आंबिया या दोन्ही बहारासाठी मिळून एका वर्षात जास्तीत जास्त ४ हेक्टर पर्यंत नोंदणी मर्यादीत करण्यात येत आहे.
५. सदर फळपीक विमा योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतकऱ्यांनी ई - पीक पाहणी करणे बंधनकारक आहे.

बिगर-कर्जदार शेतकऱ्यांचा योजनेत सहभाग- थेट विमा कंपनी मार्फत:

१. योजनेत सहभागी होवू इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकरी शासनाने प्राधिकृत केलेल्या पीक विमा संकेतस्थळाद्वारे किंवा विमा कंपनीच्या संकेतस्थळाद्वारे योजनेत सहभागी होऊ शकतात. उपरोक्त पद्धतीने योजनेत सहभागी होणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांजवळ योजनेत सहभागी झाल्याचा पुरावा उदा. अर्जाची झेराँक्स किंवा विमा हप्ता भरल्याची पावती असणे बंधनकारक आहे. विमा प्रस्तावात भरलेली माहिती चुकीची असल्याचे निदर्शनास आल्यास शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता जाप्त केला जाईल व शेतकऱ्यांस नुकसान भरपाई मिळणेचा अधिकार राहणार नाही.
२. पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजनेत सहभागी होण्यासाठी सादर केलेला विमा प्रस्ताव अपूर्ण असल्यास / आवश्यक असणारे पुरावे व कागदपत्रे प्रस्तावासोबत सादर न केल्यास / योग्य तो विमा हप्ता भरलेला नसल्यास प्रस्ताव स्विकारल्यापासून १ महिन्याच्या आत सदर प्रस्ताव परत करण्याचे अधिकार विमा कंपनीस आहेत. विमा कंपनीने प्रस्ताव नाकारल्यास विमा हप्त्याची संपूर्ण रक्कम संबंधित शेतकऱ्याला विमा कंपनीमार्फत परत दिली जाईल.
३. नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी विहीत कालावधीनंतर सादर केलेले सर्व विमा प्रस्ताव विमा कंपनीमार्फत नाकारण्यात येतील व सदर सर्व विमा प्रस्तावांचे दायित्व हे संबंधित बँकांचे राहील त्यामुळे नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी विहीत कालावधीनंतर कोणताही विमा प्रस्ताव स्विकारू नये. सर्व नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी जमा विमा हप्त्यासह योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांचा एकत्रित अहवाल विहीत कालमर्यादेत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची दक्षता घ्यावी. जर बँकेने विहीत कालमर्यादेत विमा प्रस्ताव विमा कंपनीकडे सादर केले नाही तर त्याची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित बँकेची राहील.
४. बँकांच्या सर्व शाखा, सर्व नोडल बँका, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) यादी व इतर आवश्यक माहिती जसे की, शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव, बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, अल्प - अत्यल्प भुधारक अशी वर्गवारी, अनुसूचित जाती / जमाती, पुरुष / श्वी वर्गवारी, विमा संरक्षित क्षेत्र, पिकाचे नाव, जमा विमा हप्ता, शासकिय अनुदान इ. माहिती संबंधित प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / बँकेची शाखा यांचेकडून सॉफ्ट कॉपीमध्ये घेऊन सदरची माहिती तपासून अंतिम मुदत संपल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची कार्यवाही करतील व पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करतील.
५. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची माहिती विमा कंपन्या मध्यरथ संस्थांकडून विहीत प्रपत्रात प्राप्त करून घेतील. बँका / वित्तीय संस्था, विमा मध्यरथ संस्था यांच्या माध्यमातून योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) माहिती प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित विमा कंपनीची आहे व सदरची माहिती पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यास संबंधित विमा कंपनीही बँकेस मदत करेल.
६. सर्व विमा कंपन्या त्यांच्याकडे प्राप्त झालेली योजनेतील सहभागी शेतकऱ्यांची माहिती तपासतील व योजनेतरंगत शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या अनुदानाचा अंतिम विमा हप्ता मिळणेच्या १ महिना अगोदर विमा कंपनीच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करतील.

१६) प्रचार, प्रसिद्धी व प्रशिक्षण :

१. सदर योजनेस क्षेत्रीय स्तरावर पुरेशी प्रसिद्धी देणे आवश्यक आहे. दक्षशाव्य माध्यम, राज्याचे कृषि विस्तार अधिकारी यांच्या सेवा यासाठी उपयोगात आणल्या जाव्यात. तसेच विमा हप्ता गोळा करणे, विमा प्रकरणांची छाननी करणे, इत्यादी कामे करणाऱ्या व्यक्तींना प्रशिक्षण देणेही आवश्यक आहे. अंमलबजावणी करणाऱ्या संस्थेने याची व्यवस्था करावी. योजनेसंबंधीची माहिती पुस्तिकांचे क्षेत्रीय स्तरावर वितरण करण्यात यावे. योजनेची मुख्य वैशिष्ट्ये दाखविणारा एक माहितीपट संबंधित विमा कंपनीने तयार करून जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना दाखवावा.
२. शेतकऱ्यांमध्ये योजनेसंबंधी जागृती निर्माण करण्यासाठी व प्रशिक्षण देण्यासाठी एक खास कृती आराखडा संबंधित विमा कंपनीने निवड होताच १५ दिवसाच्या आत तयार करून राज्य व केंद्र शासनास सादर करणे बंधनकारक राहील.

३. विमा कंपनीने एकूण विमा हप्ता रकमेच्या ०.५ टक्के रक्कम क्षेत्रीय पातळीवर योजनेच्या प्रचार व प्रसिद्धीवर खर्च करावी व केलेल्या खर्चाचा तपशिल हंगामाच्या शेवटी राज्य व केंद्र शासनाला सादर करावा. सदर खर्च एकूण विमा हप्ता रकमेच्या ०.५ टक्याहुन कमी असल्यास फरकाची रक्कम विमा कंपनीने केंद्र शासनाचे “तंत्रज्ञान निधी” मध्ये नोंदणीच्या अंतिम तारखेपासून तीन महीन्यांच्या आत जमा करावी.

१७) योजनेमध्ये निरनिराळ्या संस्थांच्या भुमिका व जबाबदार्या:

पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेत केंद्र सरकार, राज्य शासनाकडील विविध विभाग तसेच विविध संस्थांचा म्हणजे, सहभागी शासकीय व खाजगी विमा कंपनी आणि विविध आर्थिक संस्था यांचा सहभाग राहील. पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेच्या सुलभ आणि परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी प्रत्येक संस्थेने त्यांना नेमुन दिलेले काम जास्तीत जास्त चांगल्या प्रकारे पार पाडणे बंधनकारक आहे.

क) केंद्र शासनाच्या भुमिका व जबाबदार्या:

१. केंद्र शासनामार्फत पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी वेळोवेळी मार्गदर्शक सुचना जाहीर केल्या जातील. तसेच राज्य शासनाला जनजागृती / प्रसिद्धी करण्यासाठी समन्वय व मदत केली जाईल.
२. केंद्र शासनामार्फत वित्तीय संस्था / बँका यांना रिझर्व बँक ऑफ इंडिया व नाबार्डद्वारे पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेच्या वित्तीय बाबींच्या परिपुर्ततेसाठी मार्गदर्शक सुचना देण्यात येतील.
३. "राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टल" चे व्यवस्थापन.
४. टेक्निकल सपोर्ट युनिट / केंद्रीय प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाची स्थापना करणे व आवश्यक सेवा-सुविधा पुरविणे.
५. तांत्रीक सल्लागार समितीची स्थापना / पुनर्रचना.
६. मागील हंगामातील विमा हप्ता रकमेच्या केंद्र शासनाच्या हिश्याच्या ८० टक्के रकमेच्या ५० टक्के रक्कम आगावू विमा हप्ता रक्कम म्हणून पिक विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेनंतर १५ दिवसांच्या आत विमा कंपन्यांना अदा करणे.
७. शेतकरी सहभागाची जिल्हानिहाय आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अंतिम होताच १५, दिवसांच्या आत उर्वरित विमा हप्ता रक्कम अदा करणे.
८. पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेच्या अंमलबजावणीचे पर्यवेक्षण व आढावा घेतला जाईल तसेच पीक विमा हप्ता व इतर आवश्यक बाबींबाबत विमा कंपनीस सुचना देण्यात येतील. वेळोवेळी विमा कंपनींच्या कार्याचा आढावा घेऊन गरज असल्यास त्यामध्ये सुधारणा करणेबाबत सुचना देण्यात येतील.
९. राज्य शासन व इतर समभाग धारकांसाठी प्रशिक्षण / कार्यशाळा आयोजित करण्यात येईल.
१०. योजनेच्या तरतुदीबाबत मागदर्शन करणे तसेच नुकसान भरपाई निश्चित करतांना काही अडचणी आल्यास त्यावर निर्णय घेणे.
११. योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये पारदर्शकता, सुप्रशासन आणणे आणि शेतकऱ्यांना विमा नुकसानभरपाई वेळेवर मिळावी यासाठी आवश्यक तंत्रज्ञानाच्या वापरासाठी सहाय्य, मार्गदर्शन आणि संसाधने उपलब्ध करून देणे.

ख) राज्य शासनाच्या भुमिका व जबाबदार्या

योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी राज्य शासन खालील कार्य पार पाडेल.

१. योजनेवी अधिसूचना निर्गमित झाल्यानंतर राज्य शासनामार्फत योजना अंमलबजावणीसाठी निवडण्यात आलेल्या विमा कंपनीच्या सहाय्याने अधिसूचनेतील आवश्यक माहिती पिक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात यावी.
२. नुकसान भरपाई विहित कालावधीत निश्चित करण्यासाठी तसेच योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणेबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात यावी.
३. योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये सहभागी सर्व यंत्रणा/संस्था/ शासकीय विभाग/समिती यांना आवश्यक ते निर्देश देणे.
४. मागील हंगामातील विमा हप्ता रकमेच्या केंद्र शासनाच्या हिश्याच्या ८० टक्के रकमेच्या ५० टक्के रक्कम आगावू विमा हप्ता रक्कम म्हणून पिक विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेनंतर १५ दिवसांच्या आत सर्वसाधारण वित्तीय नियम (जीएफआर) / प्रकरणातील दिशानिर्देशांची पूर्तता करून विमा कंपन्यांना अदा करणे.

५. शेतकरी सहभागाची जिल्हानिहाय आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अंतिम होताच १५ दिवसांच्या आत उर्वरित विमा हप्ता रक्कम अदा करणे.
६. राज्य शासनाने मृग व आंबिया बहारासाठी विमा हप्ता अनुदान अनुक्रमे पुढील वर्षाच्या ३१ मार्च व ३० सप्टेंबर पुर्वी देणे आवश्यक आहे. राज्य शासनाने देय दिनांका नंतर ३ महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधी नंतर राज्य हिस्सा विमा हप्ता अनुदानाची रक्कम अदा केली तर राज्य शासनास विलंब कालावधीसाठी १२ टक्के वार्षिक दराने दंडव्याज द्यावे लागेल.
७. विमा हप्त्याचा राज्य हिस्सा कंपन्यांना वितरित करण्यासाठी शक्यतोवर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) / पीएफएमएस लिंकड सिरटीमचा वापर करण्याचा राज्य शासन प्रयत्न करेल.
८. पुनर्वित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजनेत शेतकऱ्यांचा विशेषत: बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा सहभाग वाढविण्यासाठी राज्य शासनाच्या कृषि आणि इतर संबंधित विभागामार्फत मोठया प्रमाणावर जनजागृती व प्रसिद्धी करण्यात येईल.
९. योजनेसाठीच्या एकूण तरतूदीपैकी किमान ३ टक्के तरतूद राज्य शासनाने प्रशासकीय तसेच कार्यालयीन खर्च, आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, राज्य टेक्निकल सपोर्ट युनिट, प्रवासखर्च आणि आकस्मिक खर्चासाठी करावी.

ग) विमा कंपनीच्या भुमिका व जबाबदार्या:

१. विमा कंपनी पुणे मुख्यालयी त्यांचे कार्यालय उघडेल व आवश्यक मनुष्यबळ नियुक्त करेल. तसेच विमा कंपनीचा राज्य समन्वयक हा मराठी भाषिक असणे अनिवार्य आहे.
२. विमा कंपनी ही राज्य शासन व इतर अंमलबजावणी यंत्रणा यांच्यातील दुवा म्हणून काम करेल.
३. अधिसूचनेप्रमाणे आवश्यक बाबींची राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीला पुर्ता करेल.
४. या योजनेतर्गत नुकसान भरपाई निश्चित करणेबाबत कार्यवाही व नुकसान भरपाई शेतकऱ्याच्या बँक खात्यावर थेट अदा करण्याची जबाबदारी विमा कंपनीची राहील.
५. वेळापत्रकाप्रमाणे नुकसान भरपाई निश्चित करणे व अदा करणे.
६. आवश्यकतेप्रमाणे पुनर्विम्याचे प्रयोजन करण्यात यावे.
७. डाटाबेस - पिक उत्पन्न आणि हवामान घटक तसेच कृषि विम्याचा डाटाबेस तयार करणे.
८. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेचा आढावा घेऊन परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी आवश्यक सुचनांसह कृषि सहकार आणि किसान कल्याण मंत्रालय (केंद्र शासन) यांना सादर करणे.
९. हंगाम सुरु होण्यापूर्वी संबंधित विमा कंपनीने खाजगी विमा प्रतिनिधींची नियुक्ती लेखी स्वरूपात जाहीर करणे आवश्यक आहे.
१०. सेवाशुल्क अंमलबजावणी यंत्रणांना देणे.
११. योजनेची पारदर्शक पद्धतीने प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करून पथदर्शक प्रकल्प राबविण्यासाठी विमा कंपन्यांनी पुढाकार घ्यावा.
१२. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांच्या सहभागामध्ये किमान १० टक्के वाढ करण्याच्या दृष्टीने योजनेची माहिती शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी जनजागृती व प्रसिद्धीसाठी प्रयत्न करणे, त्यासाठी आवश्यक ते मनुष्यबळ व साधनसामुग्री उपलब्ध करून देणे तसेच राज्य शासन व इतर संस्थांमध्ये जनजागृती व प्रसिद्धीसाठी समन्वय साधणे.
१३. केंद्र व राज्य शासनाने मागणी केल्याप्रमाणे मासिक प्रगति अहवाल / सांख्यिकी व इतर अनुषंगीक माहिती पुरवठा करणे.
१४. अधिकृत बँका आणि प्रतिनिधी यांचेकडून विमा धारक शेतकऱ्यांची / लाभार्थ्यांची माहिती संकलित करून ती संकेतस्थळावर प्रसारित करणे.
१५. विमा नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या विहित कालावधीत योजनेसंदर्भातील विविध तक्रारींचे निवारण करण्यात यावे तसेच शेतकऱ्यांच्या तक्रारींची नोंद घेण्यासाठी भारतीय कृषि विमा कंपनीच्या नियंत्रणाखाली डॉकेट सुविधेवर आधारित टोल फ्री नंबर उपलब्ध करून देण्यात यावा.

१६. कर्जदार शेतकऱ्यांच्या सहभागासाठी स्वतः विमा कंपनीने कार्यवाही करावी त्यासाठी मध्यस्थ यांची नेमणूक करू नये.
१७. ज्या जिल्ह्यासाठी विमा कंपनीची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे, त्या जिल्ह्यासाठी जिल्हा मुख्यालयी दुरध्वनी सुविधा असलेले कार्यालय सुरु करणे आवश्यक आहे. तसेच सदर जिल्हा कार्यालयात कृषि पदवीधारक प्रतिनिधींची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे. ज्या जिल्ह्यात काम देण्यात आलेले आहे, त्या जिल्ह्यातील तालुका स्तरावर कार्यालयाची स्थापना करावी व कमीत कमी एका प्रतिनिधीची नेमणूक करावी. सदर कार्यालय व प्रतिनिधीचा तपशील कृषि विमा संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात यावा. ज्या ठिकाणी काही तांत्रिक कारणास्तव विमा कंपनीस कार्यालय उघडण्यासाठी जागा उपलब्ध होऊ शकली नाही तेथे जिल्हा / तालुका कृषि अधिकारी यांच्या कार्यालयात विमा कंपनीच्या प्रतिनिधीस जागा उपलब्ध करून दिली जाईल. सदरचे कार्यालय “फसल बीमा कार्यालय” म्हणून कार्यरत राहील.
१८. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी पर्यवेक्षक (Loss Accessor) याची नेमणूक करणे बंधनकारक राहील.
१९. नोडल बँका / व्यापारी बँका / ग्रामीण बँकांनी पोर्टलवर अपलोड केलेले विमा प्रस्ताव आणि विमा हप्ता ऑनलाईन जमा केल्याचा तपशिलवार गोषवारा प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी विमा कंपन्यांची असेल.
२०. विमा कंपनीमार्फत अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकाच्या क्षेत्राचा तपशील व नुकसान भरपाई निश्चित करणेसाठी आधुनिक तंत्रज्ञान, रिमोट सेन्सीग, उपग्रह छायाचित्र, ड्रोन इत्यादीचा वापर करण्यात यावा.
२१. पुनर्चित हवामान आधारित फळ पिक विमा योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीस्तव नोडल बँका/ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका यांचेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, त्याचप्रमाणे, विमा हप्ता अनुदान शासनाकडून प्राप्त झाल्यानंतर, विमा कंपनीने ३ आठवड्यामध्ये नुकसान भरपाई रक्कम निश्चित करून शेतकऱ्यांना अदा करणे आवश्यक आहे. अन्यथा, विमा कंपनीस १२ टक्के दराने विलंब शुल्कासहित नुकसान भरपाईची रक्कम लाभार्थी शेतकऱ्यांना अदा करावी लागेल.
२२. विमा कंपन्यांनी हंगामामध्ये नमुद केलेले टोल फ्री क्रमांकावर शेतकऱ्यांना संपर्क साधणे सुलभ व्हावे यासाठी टोल फ्री क्रमांकाची क्षमता वाढवुन टोल फ्री क्रमांक विना तक्रार कार्यरत राहील याची दक्षता घ्यावी. त्याचप्रमाणे, विहीत टोल फ्री क्रमांक व्यवस्थित कार्यान्वयीत नसल्यास फोन, पत्र, ईमेलद्वारे प्राप्त शेतकऱ्यांच्या पीक नुकसानीबाबतच्या सूचना, तक्रारींची नोंद घेवुन योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार पुढील कार्यवाही संबंधित विमा कंपनीने करणे आवश्यक राहील.
२३. विमा कंपन्या या वित्तीय संस्थांना सहभागी शेतकऱ्यांची सविस्तर माहिती पीक विमा पोर्टलवर भरण्यासाठी मदत करतील. या व्यतिरिक्त इतर कोणतेही प्रारूप / संकेतस्थळ / सुविधा इ. योजनेतील सहभागी शेतकऱ्यांची माहिती गोळा करण्यासाठी विमा कंपन्यांना वापरता येणार नाही.
२४. विमा कंपनी मार्फत अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांच्या क्षेत्राचा तपशील व नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी राज्य शासनाच्या समन्वयाने आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणे विमा कंपनीस बंधनकारक आहे. विमा कंपनी मार्फत नुकसान भरपाई निश्चित करताना रिमोट सेन्सिंग, उपग्रह छायाचित्र, ड्रोन इ. चा वापर करण्यासाठी सुयोग्य एजन्सी नेमण्यासारखी आवश्यक ती मदत राज्य शासन करेल. प्रभावी संनियंत्रण आणि ग्राउंड ट्रूथिंग होण्यासाठी हे आवश्यक आहे. तंत्रज्ञानाच्या वापरामध्ये विमा कंपन्यानी सक्रिय सहभाग घेणे अपेक्षित आहे.
२५. राज्यात क्षेत्रिय पातळीवर फळबाग लागवड नसताना देखील योजनेत सहभाग आढळुन आलेले आहे. फळपीक विमा योजनेत सहभाग घेतलेल्या अर्जदारापैकी फळबाग लागवड नसलेले अर्जदार शोधून काढण्यासाठी विमा कंपन्यांनी रिमोट सेन्सिंग तंत्रज्ञानाचा वापर करावा.
२६. पुनर्चित हवामान आधारित फळ पिक विमा योजनेत सहभागी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे प्रमाण कमीत कमी १० टक्के वाढविणेबाबत त्या विभागात सर्वात कमी विमा हप्ता दराने निश्चित करण्यात आलेल्या विमा कंपनीची जबाबदारी राहील.

२७. विमा कंपन्यांनी योजनेच्या जाहिरातीसाठी, जागरुकता निर्माण करण्यासाठी आणि क्षमता विकासासाठी पुरेसे आणि वचनबद्द मनुष्यबळ निर्माण करणे आवश्यक आहे. याबाबतचे सविस्तर नियोजन हंगाम सुरु होण्यापुर्वी कंपनीने केंद्र व राज्य शासनाला सादर करणे आवश्यक आहे.
२८. विमा कंपन्यांकडे प्राप्त झालेल्या कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा अर्ज जर अपूर्ण असेल, आवश्यक प्रमाणपत्राची प्रत जोडली नसेल, आधार नंबर किंवा आधार नोंदणी क्रमांक/ पोचपावती किंवा विमा हप्ता भरला नसेल तर सदर अर्ज अनुक्रमे १५ दिवस किंवा १ महिन्याच्या आत स्वीकारणे अथवा फेटाळण्याचा अधिकार विमा कंपन्यांना राहील. अर्ज फेटाळला गेल्यास विमा कंपनी सदर शेतकऱ्याचा भरलेला संपूर्ण विमा हप्ता परत करेल.

घ) बँका/वित्तीय संस्थांच्या जबाबदार्या:

१. भारतीय रिझर्व बँक आणि राष्ट्रीय कृषि व ग्रामिण विकास बँक (NABARD) यांच्या नियमात बसणाऱ्या व शेतकऱ्यांना हंगामी पिक कर्ज वितरण करणाऱ्या सर्व बँका व संस्था या योजनेत वित्तीय संस्था म्हणून मानल्या जातील.
२. पुनर्चित हवामान आधारित फळ पिक विमा योजनेतर्गत, सहकारी बँकांच्या बाबतीत प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक ही नोडल बँक म्हणून कार्य करील व व्यापारी बँका तसेच ग्रामीण बँकांच्या बाबतीत सदर बँकेची प्रत्येक शाखा ही नोडल बँक म्हणून कार्य करील.
३. व्यापारी बँकांची तसेच ग्रामीण बँकांची विभागीय / प्रशासकीय कार्यालये, प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका (नोडल बँका) यांनी योजनेच्या अनुषंगाने त्यांना प्राप्त झालेल्या सर्व मार्गदर्शक सुचना, शासन निर्णय इ. त्यांच्या नियंत्रणाखालील सर्व शाखांना पाठविणे आवश्यक आहे.
४. व्यापारी बँकांची तसेच ग्रामीण बँकांची विभागीय / प्रशासकीय कार्यालये, प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका (नोडल बँका) यांनी कर्जदार शेतकऱ्यासाठी कर्ज मंजूर करताना त्यांच्या विमा हप्ता रकमेसाठी जादा कर्ज मंजूर करणेबाबत आपल्या अधिनस्त सर्व बँकांना सुचना द्याव्यात.
५. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना सर्व बँकांनी योग्य ते मार्गदर्शन व मदत करणे आवश्यक आहे. जसे, शेतकऱ्यांचे बँकेत खाते उघडणे, नियमित व गारपीट (Add on Cover - ऐच्छिक) या हवामान घोषणासाठी योग्य तो विमा हप्ता घेवून त्यांना विमा प्रस्ताव भरण्यास मदत करणे व त्याबाबतचे अहवाल अद्यावत करणे इ.
६. सर्व बँका / वित्तीय संस्थांनी अर्जदार शेतकऱ्यांचा तपशिल इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीनेच राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे बंधनकारक आहे. त्यावृष्टीने सर्व बँका / वित्तीय संस्थांनी सीबीएस इंटेग्रेशन करून घेणे गरजेचे आहे, जेणेकरून माहितीचे तात्काळ आदान-प्रदान शक्य होईल.
७. सर्व नोडल बँकांनी कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा जमा विमा हप्ता रक्कम, विमा प्रस्ताव व अनुषंगिक माहिती विहीत मुदतीत स्वतंत्रपणे संबंधित विमा कंपनीस सादर करणे आवश्यक आहे.
८. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्वावर कार्यरत आहे.
९. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी व्हायचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस अगोदर देणे अपेक्षित आहे. योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस अगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.
१०. बँका योजनेत सहभागी होण्याच्या सात दिवस अगोदर पासून ते अंतिम दिनांकापर्यंत शेतकरी हिश्याची रक्कम वजा करून घेऊ शकतात. त्यानंतर बँकांनी शेतकरी सहभागाची अंतिम यादी निश्चित करताना जे सहभागी होऊ इच्छित नाहीत असे शेतकरी व जे सहभागी होऊ इच्छितात अशा पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांविषयी बँकांची इतर कार्यपद्धती पूर्वी प्रमाणेच चालू राहतील.
११. सर्व अग्रणी बँका / नोडल बँकांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील अधिसुचित पिकांसाठी घेतलेली सर्व कर्ज व कर्जदार शेतकरी योजनेतर्गत विमा संरक्षित केले जातील व एकही कर्जदार शेतकरी विमा संरक्षणापासून वंचित राहणार

नाही याची दक्षता घ्यावी व त्याबाबतच्या सुचना बँकांनी आपल्या अधिनस्त सर्व शाखांना देण्यात याव्यात. संबंधित बँकाच्या त्रुटीमुळे / दिरंगाईमुळे / हलगर्जीपणामुळे काही कर्जदार शेतकऱ्यांना विमा संरक्षण न मिळाल्यास व त्या हंगामात नुकसान भरपाई मंजूर झाल्यास विमा संरक्षित न झालेल्या सर्व शेतकऱ्यांना मंजूर नुकसान भरपाई देण्याची जबाबदारी सर्वस्वी त्या बँकेची / शाखेची राहील.

१२. घोषणापत्र / प्रस्ताव आणि विमा हप्ता विमा कंपनीला बँकेमार्फत/ प्राथमिक कृषि पत पुरवठा संस्था यांच्याकडून विहित मुदतीनंतर जमा झाला तर ते तात्काळ नाकारले जातील व अशा कोणत्याही घोषणापत्राबाबत संबंधित बँक जबाबदार राहील. त्यानुसार विहित मुदतीनंतर राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अर्ज दाखल करण्याची सुविधा बंद केली जाईल. तथापि या संबंधी काही तक्रारी उदभवल्यास त्यांचे निराकरण विहित तक्रार निवारण समितीच्या कार्यपद्धतीनुसार करण्यात येईल.
१३. योजनेच्या वेळापत्रकानुसार कर्ज मंजूर करणारी बँक शाखा / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था ही (नोडल बँकेमार्फत) विमा संरक्षित रक्कमेनुसार महिनावार पीकनिहाय, विमा क्षेत्रनिहाय, विमा हप्ता दराची विहित प्रपत्रात माहिती तयार करून संबंधित विमा कंपनीस सादर करेल. कर्ज वितरण करणाऱ्या बँक / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था शेतकऱ्यांनी भरावयाच्या विमा हप्त्याची रक्कम जादा कर्ज रक्कम म्हणून मंजूर करतील.
१४. सर्व नोडल बँका / व्यापारी बँका व ग्रामीण बँकांच्या सर्व शाखांनी पिकवार व अधिसूचित क्षेत्रवार पिक विमा प्रस्ताव विहीत विवरण पत्रात (बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी वेगळे) भरून विमा हप्ता रकमेसह विहीत वेळेत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविणे अत्यंत आवश्यक आहे.
१५. राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेल्या वेळापत्रकानुसार अंतिम दिनांकापर्यंत व्यापारी बँकेच्या शाखा / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा / नोडल बँक (प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेच्या बाबतीत) विमा प्रस्ताव जमा करून ते सविस्तर तपशीलासह, पीक विमा हप्त्याच्या रकमेसह विमा कंपनीस पाठवतील.
१६. सर्व नोडल बँका / व्यापारी बँका / ग्रामीण बँकांनी शेतकरीनिहाय पिक विमा प्रस्ताव व विमा हप्ता राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर ऑनलाईन पद्धतीने अपलोड करणे आवश्यक आहे. तसेच सर्व प्रस्तावांचा गोषवारा विहित वेळेत विमा कंपनीलाही पाठवणे आवश्यक आहे.
१७. सर्व बँकांनी योजनेतर्गत अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये संबंधित विमा कंपनीमार्फत मंजूर झालेली नुकसान भरपाई रक्कम प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर ७ दिवसांच्या आत जमा करणे आवश्यक आहे. जर एखाद्या बँकेने नुकसान भरपाईची रक्कम विहीत वेळेत शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा केली नाही तर संबंधित बँकेने व्याजासह (बचत खात्यावर देय असलेला प्रचलित व्याज दर) नुकसान भरपाईची रक्कम शेतकऱ्यांच्या खात्यावर जमा करणे बंधनकारक राहील.
१८. नोडल बँक / प्रशासकीय कार्यालये योजनेत भाग घेणाऱ्या शेतकऱ्यांची अनुषंगिक माहिती शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव, अचुक बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, अल्प - अत्यल्प भुधारक अशी वर्गवारी, अनुसूचित जाती जमाती, महिला शेतकरी अशी वर्गवारी, विमा संरक्षित क्षेत्र, पिकाचे नाव, जमा विमा हप्ता, शासकिय अनुदान इ. माहिती संबंधित प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / बँकेची शाखा यांचेकडून Soft Copy मध्ये घेऊन सदरची माहिती तपासून अंतिम मुदत संपल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची कार्यवाही करेल.
१९. संबंधित विमा कंपनी बँकेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त झाले नंतर ते तपासून बँकेला पोहच देईल. संबंधित बँक आपलेकडे उपलब्ध असलेल्या दस्तऐवजावरून सदर विमा प्रस्तावाची पुर्नतपासणी करेल व यामध्ये काही दुरुस्ती आढळल्यास १५ दिवसांचे आत विमा कंपनीच्या निर्दर्शनास आणेल अन्यथा विमा कंपनीने पोहच दिलेले विमा प्रस्ताव अंतिम समजून त्यानुसार कार्यवाही करण्यात येईल व भविष्यात त्यामधील कोणतेही बदल स्वीकारले जाणार नाहीत.
२०. संबंधित बँकेने नुकसान भरपाई मिळालेल्या शेतकऱ्यांची यादी नोटीस बोर्डवर प्रसिद्ध करणे आवश्यक आहे. तसेच प्राप्त झालेली नुकसान भरपाई रक्कम सर्व शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात जमा केले असल्याचे प्रमाणपत्र विमा

कंपनीस पाठविणे आवश्यक आहे. तसेच नुकसान भरपाई पात्र शेतकऱ्यांची यादी विमा कंपनीच्या सहाय्याने पिक विमा पोर्टलवर प्रसिद्ध करणे आवश्यक आहे.

२१. सर्व बँकांना विमा प्रस्तावाशी संबंधित असलेले सर्व दस्तऐवज संबंधित विमा कंपनीस तपासणीसाठी आवश्यकतेनुसार उपलब्ध करून द्यावे लागतील.
२२. बँकेने कोणताही शेतकरी योजनेच्या लाभापासून वंचित राहणार नाही याची खात्री करावी जर एखादा शेतकरी वित्तीय संस्थेच्या चुकीमुळे योजनेच्या लाभापासून वंचित राहीला तर सदर शेतकऱ्याला देय असणारी नुकसान भरपाई अदा करणेची जबाबदारी संबंधित बँकेची राहील.
२३. शेतकऱ्याची पूर्ण अर्ज भरण्याची जबाबदारी ही बँकेच्या शाखेची राहील. जर एखादया शेतकऱ्याला अर्ज भरता येत नसेल तर सदर अर्ज शेतकऱ्यांच्या वतीने भरण्याची जबाबदारी बँकेच्या शाखेची राहील, जेणेकरून पिक विमा योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणारा एकही शेतकरी पिक विमा संरक्षणापासून वंचित राहणार नाही.
२४. प्रतिकूल हवामानामुळे ज्या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता संबंधित हवामान घटकाची अधिसूचना जारी होण्याच्या आत जमा झाला असेल / बँक खात्यातून वर्ग केलेला असेल त्यांनाच पात्र समजले जाईल. सबब बँकांनी कर्जदार शेतकऱ्याचा विमा हप्ता पीक कर्ज मंजूरी/किसान क्रेडीट कार्डचे नुतनीकरण केल्यापासून १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनीकडे देणे बंधनकारक आहे, अन्यथा अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत संभाव्य नुकसान भरपाईची सम्पूर्ण जबाबदारी संबंधित बँकेची राहील. अशी परिस्थिती उद्भवू नये यासाठी बँकांनी विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेपुर्वी किमान एक महिना आधीच कर्जदार शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विमा कंपनीकडे जमा करावा आणि त्यानंतर मंजूर केलेल्या कर्जखात्यांच्या बाबतीत दररोज विमा हप्ता जमा करावा.
२५. बँकांना जमा विमा हप्त्याचे ४ टक्के सेवा शुल्क देण्यात येते. त्यासाठी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना विमा प्रस्ताव सादर करण्याबाबतीत बँकांनी आवश्यक ते सर्व सहकार्य करावयाचे आहे.
२६. बँकांनी कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव सादर करताना शेतकऱ्याचे बँक खाते आधार कार्डशी सलंगन करणे अनिवार्य आहे. या बाबतच्या आवश्यक त्या कागदपत्राची तपासणी संबंधित बँकांनी करावयाची आहे.
२७. बँक / नोडल बँक यांचेकडून संबंधित विमा कंपनीस विमा घोषणापत्रे (Declaration) पाठविण्यास विलंब झाल्यास बँकेला द्यावयाच्या सेवा शुल्कामध्ये कपात करण्यात येईल.
२८. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होणेसाठी व सहभागी न होणेसाठी बँकेने त्यांच्या बँकेचे फॉर्म तयार करून शेतकऱ्यांना उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे.
२९. जे कर्जदार शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभागी करून घेणे हे बँकांना बंधनकारक आहे. जर बँकांनी सदर शेतकऱ्यांना सहभागी करून नाही घेतले तर त्यांना द्यावे लागणारे नुकसान भरपाईची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित बँक शाखेची राहील.
३०. बँकांनी कर्जदार शेतकऱ्यांना अर्ज भरणे बाबत सहकार्य करावे.
३१. कर्जदार शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांना देणे आवश्यक आहे.
३२. शेतकऱ्यांनी दिलेले घोषणापत्र बँकांनी भौतिक व डिजिटल स्वरूपात जतन करणे आवश्यक आहे. शेतकऱ्यांकडून जमा केलेले संबंधित फॉर्म हे भविष्यामध्ये योजनेत शेतकऱ्यांमार्फत काही तक्रारी आल्यास पुरावे म्हणून वापरता येतील.
३३. एखाद्या शेतकऱ्याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकऱ्याची नोंद करून घेणे आवश्यक आहे. जर बँकांनी सदर संदर्भात नोंद करताना काही त्रुटी आढळल्या तर त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित बँकेच्या शाखेचे राहील.
३४. जर शेतकऱ्याचे किसान क्रेडीट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास बँकांनी संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोंदणीबाबत इच्छुक नसल्यास तशी शेतकऱ्यांकडून संमती घेणे आवश्यक राहील. याबाबतीत किसान क्रेडीट कार्ड नुतनीकरण करण्याच्या अर्जामध्ये एखादा मुद्दा बँका समावेश करू शकतात,

त्याचबरोबर योजनेत सहभागी न होणे बाबतचे घोषणापत्र संबंधित शेतकऱ्याला देण्यास सांगणे आवश्यक आहे. जोपर्यंत शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देत नाही तोपर्यंत संबंधित बँकेने शेतकऱ्याला योजनेमध्ये सहभागी करून घेणे बंधनकारक राहील.

३५. बँकांनी प्रधानमंत्री पिक विमा योजना पोर्टल किसान क्रेडिट कार्ड पोर्टल वरती शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी होण्याचे अथवा न होण्याबाबत घोषणापत्र दिले आहे असे नमूद करणे आवश्यक राहील.

३६. शेतकऱ्याने योजनेमध्ये सहभागी न होण्याचे घोषणा पत्र देऊन सुद्धा जर बँकेने नजर चुकीने सदर शेतकऱ्याचा विमा हप्ता वजा करून विमा कंपनीस पाठविल्याचे निदर्शनास आले तर बँकेने विमा हप्त्याची रक्कम शेतकऱ्याच्या बँक खात्यात परत जमा करणे आवश्यक आहे. जर अशा प्रकरणी विमा कंपनी कडुन विमा नुकसान भरपाईची रक्कम प्राप्त झाली असेल तर सदरची नुकसान भरपाईची रक्कम ३० दिवसाच्या आत विमा कंपनीस परत करावयाची आहे.

३७. बँकांच्या दृष्टीने विचार करता जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांचा सहभाग नोंदवण्यासाठी बँकांनी शेतकऱ्यांना योजनेसंदर्भात माहिती देऊन त्यांना सहभाग नोंदवण्यासाठी प्रेरित करणे योजनेच्या दृष्टीने फायद्याचे आहे. बँकांच्या यासंदर्भात मोहीम हाती घेऊ शकतात यामध्ये संबंधित विमा कंपनी व राज्य शासनाचे कृषी विभाग यांची मदत घेऊन जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचण्याचा प्रयत्न करतील.

३८. बँकांनी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभागी होणे बाबत किंवा किसान क्रेडिट कार्ड खाते काढण्यासंदर्भात बँक स्तरावरून आवश्यक ती मदत देणे बंधनकारक आहे.

३९. बँकेने / कर्जदार संस्थेने शेतकऱ्याकडे विमा घेत असलेल्या फळपिकाची उत्पादनक्षम लागवड असल्याची खात्री करावी .

च) कर्ज पुरवठा करणारी बँक/वित्तीय संस्था

१. पुनरचित हवामान आधारित फळ पिक विमा योजनेबाबत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करणे
२. शेतकऱ्यांना विहीत प्रपत्रात विमा प्रस्ताव तयार करणेस मदत करणे आणि कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विविध कागदपत्र संकलित करणे.
३. विमा नोंदणी सुरु होण्यापुर्वी सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांचे आधार व मोबाईल क्रमांक प्राप्त करून घेणे.
४. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची स्वतंत्र प्रपत्रात माहिती संकलित करून ती विमा कंपनीस विमा हप्त्यासह वेळेत सादर करणे.
५. विमा कंपनी किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या प्रतिनिधी आणि जिल्हास्तरीय समन्वय समिती मार्फत करण्यात येणाऱ्या छाननी / पडताळणीसाठी विमा पॉलिसी प्रस्ताव व इतर आवश्यक कागदपत्रांचे जतन करावे.
६. आपल्या कार्यक्षेत्रामधील नोडल बँक आणि त्याअंतर्गत सेवा पुरविणाऱ्या इतर बँकाच्या कार्यालयामधील संबंधित अभिलेख व नोंदी या विमा कंपनीस उपलब्ध करून देण्यात याव्यात.
७. विमा संरक्षण घेणाऱ्या कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची क्षेत्र व पिकांसंबंधी आकडेवारीची नोंद ठेवणे.
८. पोर्टलवर विमा प्रस्ताव अपलोड करण्याच्या अंतिम तारखेपासून १५ दिवसांच्या आत आणि विमा कंपनीने मागणी केल्यापासून ७ दिवसांच्या आत विमा प्रस्तावांची माहिती संकलित व प्रमाणित करून देणे.
९. विमा नोंदणीची मुदत संपण्यापुर्वी शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता कपात करून घेणे व ती रक्कम संबंधित विमा कंपनीला राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टल द्वारे इलेक्ट्रॉनिक प्रणालीमार्फत हस्तांतरीत करणे.
१०. विमा कंपनीकडुन प्राप्त विमा नुकसानभरपाई रक्कम शेतकऱ्यांच्या खात्यावर ७ दिवसांच्या आत जमा करणे व जी रक्कम अदा होऊ शकली नाही ती रक्कम प्राप्त झाल्यापासून १० कार्यालयीन दिवसांच्या आत कारणांसह संबंधित विमा कंपनीला परत करणे व त्याची माहिती केंद्र व राज्य शासनाला कळविणे.
११. प्रशासकीय व्यवस्थेमध्ये बँकेच्या शाखा या अंतिम सेवा केंद्रे मानण्यात आलेल्या आहेत. सबब सर्व कर्जदार शेतकरी आणि इच्छुक बिगर कर्जदार शेतकरी यांची पिक विमा नोंदणी करून घेणे ही सर्व बँक शाखांची

जबाबदारी आहे. यामध्ये हयगय अथवा चूकीची माहिती देण्यात आल्यास संबंधित बँक/बँक शाखा/प्राथमिक सेवा संस्था अशा चुकांमुळे देय फळपिक विमा दाव्यांना जबाबदार असतील.

छ) जन सुविधा केंद्र - आपले सरकार केंद्र (सीएससी- एसपीझी)

१. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची नोंदणी जनसुविधा केंद्रमार्फत सुनिश्चित करणे.
२. गाव पातळी वरील कर्मचारी यांना पिक विमा सहभाग वाढविण्यासाठी पोर्टलव्वारे अथवा जिल्हा पातळीवर काम करणाऱ्यासंबंधित पिक विमा कंपनीव्वारे पिक विम्याविषयी प्रशिक्षण देणे.
३. जनसुविधा केंद्रमार्फत शेतकऱ्यांकडून जमा केलेली विमा हप्त्याची रक्कम संबंधित विमा कंपनीकडे शेतकऱ्यांकडून प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून तीन दिवसांच्या आत ऑनलाईन जमा करणे.
४. जनसुविधा केंद्रामध्ये जमा झालेल्या विमा हप्त्यांचा अहवाल व शेतकरी सहभागाच्या गोषवा-यासह संबंधित विमा कंपन्यांना दररोज सादर करणे.
५. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर भरण्यात आलेली शेतकरी सहभागाची माहिती आणि संबंधित विमा कंपनीला अदा केलेली विमा हप्ता रक्कम यांची पडताळणी विमा नोंदणीची अंतिम मुदत संपल्यावर ७ दिवसांच्या आत करणे.
६. हंगामासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या प्रती शेतकरी सेवाशुल्काच्या दरानुसार सेवा शुल्काचे देयक संबंधित विमा कंपनी कडे पुढील महिन्यातील ९० तारखेस अथवा त्यापुर्वी सादर करणे.
७. विमाधारक शेतकऱ्यांच्या तक्रार निवारण करणेसाठी व विमा पश्चात सेवा सुनिश्चित करणे.
८. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर भरण्यात आलेली वैयक्तिक शेतकऱ्यांची माहिती व सदर केलेली कागदपत्रे यामध्ये त्रुटी अथवा चुका आढळून आल्यास संबंधित सेवा केंद्र जबाबदार असेल व अशा चुकांमुळे देय पिक विमा दाव्यांना जबाबदार राहील.
९. विमा सहभाग नोंदवलेले शेतकरी काही त्रुटी, चुका अथवा विपरीत बाबीमुळे योजनेच्या फायदयापासून वंचित राहणार नाही यांची जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज) यांनी खात्री करणे. जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज) यांचे सेवेतील त्रुटी, गैरव्यवहार यामुळे योजनेच्या फायदयापासून शेतकरी वंचित राहील्यास त्यांचा अहवाल सादर करून त्यांचे वर प्रशासकीय व कायदेशीर कार्यवाही करण्यात.

ज) जन-सुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज)

१. शेतकरी विशेषतः बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना योजने बाबत शिक्षित करणे व योजनेची वैशिष्ट्ये समजावून सांगणे.
२. विमाकंपनी / राज्यशासना मार्फत योजनेच्या प्रचार व प्रसिद्धीसाठी देण्यात आलेल्या जाहीराती, प्रचार साहित्य, बँनर, पोस्टर, पत्रके इ. शेतकऱ्यां पर्यंत पोहचवण्यासाठी कार्यक्षेत्रामध्ये ठळकपणे प्रसिद्ध करणे.
३. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव विहित प्रपत्रात आवश्यक कागदपत्रासह स्विकारणे व ऑनलाईन भरून घेणे.
४. अंमलबजावणी करणाऱ्याविमा कंपनीने मार्गदर्शक सुचनेच्या तरतुदीनुसार शेतकरी विमा हप्ता जमा करणे.
५. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टल वर बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची माहिती मोबाईल नंबरसह योग्य तपशिल आवश्यक कागदपत्रासह अदयावत करणे व निश्चित कालावधीत जनसुविधा केंद्रमार्फत विमा हप्ता रक्कम जमा करणे. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे पिक विमा प्रस्ताव भरतांना योग्य ती काळजी घेणे व जोडलेल्या कागदपत्राचा प्रस्तावाशी ताळमेळ घालणे.
६. विमा सहभाग नोंदवलेले शेतकरी काही त्रुटी, चुका अथवा विपरीत बाबीमुळे योजनेच्या फायदयापासून वंचित राहणार नाही यांची जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज) यांनी खात्री करणे. जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज) यांचे सेवेतील त्रुटी, गैरव्यवहार यामुळे योजनेच्या फायदयापासून शेतकरी वंचित राहील्यास त्यांचा अहवाल सादर करून त्यांचे वर प्रशासकीय व कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.
७. विमा धारक शेतकऱ्यांना विमा पश्चात सेवा देणे तसेच पिक विमा दाव्यांची सुचना अथवा या संबंधित तक्रारी असल्यास त्याबाबतची सुविधा निर्माण करणे.

८. जनसुविधा केंद्र शेतकऱ्यांच्या वतीने विमा अर्ज भरतांना विमा प्रस्तावासाठी आवश्यक / गरजेची सर्व कागदपत्रे अपलोड करेल. आवश्यक कागदपत्रांशिवाय असलेले अर्ज विमा नुकसान भरपाईसाठी विचारात घेतले जाणार नाहीत व कागदपत्रांतील त्रुटींसाठी जनसुविधा केंद्राचे चालक जबाबदार असतील.
९. जन सुविधा केंद्रामार्फत विमा अर्ज दाखल करण्यासाठी शेतकऱ्यांनी संबंधित जनसुविधा केंद्र / विशेष हेतू वाहन यांना कोणतेही शुल्क / फी अदा करणे आवश्यक नाही.

झ) अ.क्र. “छ” व “ज” साठी

योजना अंमलबजावणीत काही जिल्ह्यात बनावट नोंदणी पावत्या आढळून येतात. याला आळा घालण्यासाठी तांत्रिक उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत. तरीसुद्धा बनावट पावत्याद्वारे नुकसान भरपाई दावे काही प्रमाणात प्राप्त होतात. याबाबत आपले सरकार केंद्र चालकाकडून फसवणूक केल्याबाबत तक्रारीसुद्धा प्राप्त होतात. आपले सरकार केंद्र चालकाकडून चुकीची माहिती भरल्यामुळे नोंदणी संदर्भात प्रकरणे उद्भवतात. यानुषंगाने चुकीची जबाबदारी निश्चिती, नुकसान भरपाई परिणाम व अशा प्रकरणात नुकसान भरपाईची जबाबदारी निश्चिती करणे अत्यंत जिकिरीचे होते. यानुषंगाने अर्ज नोंदणी करतांना आपले सरकार केंद्र चालकांनी शेतकरी सादर करत असलेले नोंदणी अर्ज नुकसान भरपाई अदायगी किंवा दोन वर्षे या पैकी जे नंतर असेल तोपर्यंत स्वतः जवळ सांभाळून ठेवणे बंधनकारक करण्यात येत आहे.

त) विमा प्रतिनिधीच्या भुमिका व जबाबदारी

१. पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेबाबत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करणे.
२. शेतकऱ्यांना विहीत प्रपत्रात विमा प्रस्ताव तयार करणेस मदत करणे आणि कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे आधार क्रमांक आणि मोबाईल क्रमांकासह विविध कागदपत्र संकलीत करणे.
३. पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार विमा कंपनीचा प्रतिनिधी म्हणून विमा हप्ता गोळा करणे आणि त्याची पावती देणे.
४. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची प्रपत्रात माहिती संकलित करून ती विमा कंपनीस विमा हप्त्यासह वेळेत सादर करणे. अशा प्रकारे वेळेत माहिती सादर केलेले व विमा हप्ता रक्कम राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर विहित मुदतीत ईलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने जमा केलेले अर्जच विमा संरक्षणास पात्र असतील.
५. संबंधित विमा प्रतिनिधींनी योजनेत सहभागी झालेला शेतकरी योजनेतील लाभापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी. विमा प्रतिनिधीच्या त्रुटीमुळे/ दिरंगाईमुळे/ हलगर्जीपणामुळे या योजनेच्या लाभापासून योजनेत सहभागी शेतकरी वंचित राहील्यास या संबंधात काही नुकसान भरपाई दयावयाची झाल्यास संबंधित विमा कंपनीची जबाबदारी राहील. विमा प्रतिनिधीच्या सेवेमध्ये काही त्रुटी/चुका आढळल्यास त्यावर प्रशासकीय / कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

थ) विमाधारक शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदार्या

कर्जदार शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदार्या

१. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्वावर कार्यरत आहे.
२. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी व्हायचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस अगोदर देणे अपेक्षित आहे. (**सहपत्र-५**) योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस आगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.
३. योजनेत सहभागी होणे बाबत अथवा न होणे बाबत घोषणापत्र शेतकऱ्यांनी ज्या बँकेमध्ये पीककर्ज खाते / किसान क्रेडिट कार्ड खाते आहे तिथे जमा करणे अपेक्षित आहे.
४. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी न होणेसाठी स्वतंत्र अर्ज असावा.

५. जे शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभाग बंधनकारक समजला जाईल.
६. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांनी प्राप्त करून घेणे आवश्यक आहे.
७. एखाद्या शेतकऱ्याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकऱ्याची नोंद करून घेणे आवश्यक आहे.
८. जर शेतकऱ्याचे पीककर्ज खाते/किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोंदणीबाबत इच्छुक नसल्यास बँकांना तशी संमती देणे आवश्यक राहील.
९. विमा योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी आणि विमा नुकसान भरपाई मिळणेसाठी शेतकऱ्याचे बँक खाते आधार आधारित पेमेंट साठी लिंक असावे .
१०. अधिसुचित पिकांसाठी व अधिसुचित केलेल्या क्षेत्रासाठी कर्ज मंजूर केलेल्या शेतकऱ्यांसाठी केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सुचनानुसार कर्जदार शेतकऱ्यांना योजना ऐच्छिक करण्यात आली आहे. कर्जदार शेतकर्याला योजनेत सहभागी न होण्यासाठी (Opt Out) कर्ज घेतलेल्या अधिसुचित पिकांकरीता नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस आधी पर्यन्त संबंधित बँकेस त्यानुषंगाने विमा हप्ता कपात न करणेबाबत कळविणे आवश्यक राहील (सहपत्र-५). जे कर्जदार शेतकरी विहित मुदतीत सहभागी न होण्यासाठी बँकांना कळविणार नाहीत असे शेतकरी योजनेत सहभागी आहेत असे गृहित धरण्यात येईल व या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विहित पद्धतीने कर्जखात्यातुन वजा करण्यात येईल.
११. कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव सुधा योजनेत सहभागी होण्याच्या अंतिम दिनांकापुर्वीच स्विकारले जातील.
१२. सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी विमा नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या आत संबंधित बँकेकडे आपले आधार कार्ड व मोबाईल क्रमांक सादर अथवा प्रत्यक्ष ई-केवायसी करणे बंधनकारक आहे. सर्व बँकांनी आधार कायद्यानुसार प्रत्येक कर्ज खात्यासाठी संबंधित शेतकऱ्याचा आधार क्रमांक घेणे बंधनकारक आहे.
१३. विमा प्रस्ताव पुर्वनिश्चित तारखेपर्यंतच स्विकारले जातात. सबब सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी आपल्या बँकेकडे चौकशी करून विमा प्रस्ताव दाखल झाल्याची खात्री करून घेणे आवश्यक आहे.
१४. स्थानिक नैसर्गिक आपत्तीमुळे (गारपीट) पिकांच्या झालेल्या नुकसानीची माहिती ७२ तासांच्या आत संबंधित बँक /वित्तीय संस्था / विमा कंपनी यांना देणे आवश्यक आहे.
१५. कर्जदार शेतकऱ्यांनी एकाच जमीनीवर विविध बँकांकडून कर्ज घेणे, एकाहुन अधिक बँकांकडून विमा प्रस्ताव दाखल करणे अथवा बिगर कर्जदार म्हणून देखील त्याच पिकाचा विमा हप्ता भरणे असे प्रकार करू नयेत. असे आढळल्यास विमा संरक्षण नाकारले जाऊन विमा हप्ता जप्त करण्यात येईल तसेच योग्य प्रशासकीय कार्यवाही देखील करण्यात येईल.

बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदार्या:

१. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी जवळच्या प्राधिकृत बँका / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / संबंधित विमा कंपनीची कार्यालये किंवा विमा प्रतिनिधींशी संपर्क साधून विमा प्रस्ताव विहीत प्रपत्रात योग्य त्या विमा हप्त्यासह तसेच आवश्यक त्या कागद पत्रासह विहीत वेळेत सादर करावीत.
२. अर्जदाराने आपल्या अर्जासोबत आधार कार्ड/आधार नोंदणीची प्रत, ७/१२ उतारा, फळ बागेचा (Geo Tagging) केलेला फोटो, भाडेपट्टा करार असलेल्या शेतकऱ्यांच्या करारनामा / सहमती पत्र, आणि बँक पासबुकाची प्रत सादर करून प्रत्यक्ष ईलेक्ट्रॉनिक साक्षांकन करणे बंधनकारक आहे.
३. आपले सरकार सेवा केंद्रांद्वारे नोंदणी करणाऱ्या शेतकऱ्यांनी प्रस्तावासोबत आपला मोबाईल क्रमांक नमुद करून आधार क्रमांकाचे स्वयंसाक्षांकन करणे बंधनकारक आहे.

४. विमा योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी आणि विमा नुकसान भरपाई मिळणेसाठी शेतकऱ्याचे बँक खाते आधार आधारित पेमेंट साठी लिंक असावे .
५. शेतकऱ्यांनी विमा प्रस्तावामध्ये आपल्या जमिनीचा सर्वे नं. नमूद करावा.
६. शेतकऱ्यांनी धारण केलेल्या जमिनीचा पुरावा म्हणून ७/१२ उतारा तसेच शेतात अधिसुचित पीक असलेबाबत स्वयंघोषणा पत्र विमा प्रस्तावा सोबत देणे आवश्यक आहे. या योजनेतर्गत नवीन लागवड / फळधारणेसाठी आवश्यक वाढ न झालेल्या क्षेत्राचे अर्ज विमा संरक्षणाकरीता प्राप्त होत असल्याचे निदर्शनास येत आहे. तर काही फळपिकांसाठी मृग व आंबिया या दोनही बहारासाठी एकाच क्षेत्रावर विमा संरक्षणासाठी अर्ज भरण्यात येत आहेत. या अनुषंगाने सहपत्र - ४ च्या नमुन्यात सहभागी अर्जदार शेतकऱ्यांचे स्वयंघोषणापत्र विमा संकेत स्थळावर अर्जा सोबत जोडणे आवश्यक राहील.
७. बिगर कर्जदार शेतकरी विमा संरक्षणासाठी वेब पोर्टलदवारे थेट अर्ज भरू शकतील .त्यासाठी पिक विमा पोर्टलवर (www.pmfby.gov.in) शेतकऱ्यांसाठी ॲनलाईन अर्ज उपलब्ध करून दिलेला आहे. विमा हप्त्याची रक्कम ही पेमेंट गेटवे द्वारे ॲनलाईन भरावयाची आहे. अर्ज सदरच्या प्रणालीवर पूर्ण भरल्यानंतर विशेष ओळख क्रमांकासह पोचपावती मिळेल .तसेच शेतकऱ्यांच्या नोंदणी केलेल्या मोबाईल नंबर वर ही एसएमएस दवारा सूचित केले जाईल.
८. तथापि बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी स्वतःचे अर्ज संबंधित विमा कंपनीला किंवा पिक विमा पोर्टल द्वारे सादर करतांना त्यांच्याकडे संबंधित विमा संरक्षित पिक तेवढ्या क्षेत्रावर असणे आवश्यक आहे तसेच त्यासंदर्भात राज्यस्तरीय समितीने ठरवून दिलेले कागदोपत्री पुरावे आणि आधार क्रमांक / आधार नोंदणी क्रमांक सादर करणे आवश्यक आहे. विमा प्रस्तावत नमूद करण्यात आलेली माहिती चुकीची अथवा अयोग्य असल्याचे नंतरच्या काळात केव्हाही आढळल्यास संबंधित शेतकरी विमा हप्त्याची रक्कम आणि दाव्याचा (लागू असल्यास) हक्क गमावतील.
९. अर्ज भरतांना चुकीची माहिती भरल्यामुळे नोंदणी संदर्भात प्रकरणे उद्भवतात. यानुषंगाने चुकीची जबाबदारी निश्चिती, नुकसान भरपाई परिगणना व अशा प्रकरणात नुकसान भरपाईची जबाबदारी निश्चिती करणे अत्यंत जिकिरीचे होते. यानुषंगाने अर्ज नोंदणी केल्यानंतर शेतकऱ्यांनी सादर केलेल्या प्रोपोजल फॉर्म (नोंदणी अर्ज) ची पोच पावतीवरून पिक विमा योजनेच्या पोर्टलवर जाऊन सहभागाची पडताळणी करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी शेतकऱ्यांच्या पोच पावतीवर केंद्र शासनाने बारकोड अथवा Farmers ID ची सुविधा देण्यात आली आहे. सदर पडताळणीमध्ये काही त्रुटी आढळून आल्यास शेतकऱ्यांने ३० दिवसांच्या आत संबंधित आपले सरकार सेवा केंद्र / विमा कंपनी / कृषि विभाग यांचेकडे लेखी हरकत नोंदविणे बंधनकारक आहे.
१०. शेतकऱ्यांना अर्ज भरण्यासाठी बँकामध्ये होणारी गर्दी टाळता यावी व शेतकऱ्यांना अर्ज भरण्यास सुलभता यावी म्हणून मागील खरीप हंगामापासुन पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेत शेतकऱ्यांचे अर्ज / विमा हप्ता Common Service Centre (CSC) मार्फत ॲनलाईन पद्धतीने स्थिकारण्यात येत आहेत.

याकरिता राज्यात सी.एस.सी. ई. गव्हर्नर्स सर्विसेस इंडिया लिमिटेड द्वारे कार्यान्वीत “आपले सरकार सेवा केंद्र” (डिजीटल सेवा केंद्र) सुविधा शेतकऱ्यांना प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेचे अर्ज भरण्याकरीता उपलब्ध करण्यात आले आहेत. राज्यात कार्यान्वीत आपले सरकार प्राधिकृत सेवा केंद्र, कृषि विभागाने नियुक्त केलेल्या विमा कंपनीच्या वतीने शेतकऱ्यांचे पिक विमा अर्ज भरण्यास मदत करतील व विमा हप्ता स्थिकारतील या करिता प्राधिकृत आपले सरकार सेवा केंद्राचे चालक विमा योजनाचे अर्ज ॲन लाईन पद्धतीने भरतील. विमा अर्जा करिता आवश्यक कागदपत्रे जसे की, ७/१२ उतारा, आधार कार्ड, बँकखात्याचे तपशिल इत्यादी अर्जास ॲन लाईन पद्धतीने जोडतील. शेतकऱ्यांना विमा अर्जाची प्रत, पोहोच उपलब्ध करून देतील. त्यादृष्टिने संबंधित विमा कंपन्यांनी CSC मार्फत करार करणे बंधनकारक आहे. यासंदर्भात कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचेस्तरावरून कळविण्यात येणाऱ्यासूचना बंधनकारक राहतील.

१९. “आधार” या ओळखपत्राच्या वापरातुन शासनामार्फत देण्यात येणाऱ्या सेवा, सुविधा, लाभ व अनुदेय वितरण लाभार्थ्यांना करण्याच्या प्रक्रियेत सुलभता, पारदर्शकता, उत्तरदायित्व आणून योजनेचा लाभ थेट शेतकऱ्यांना देण्याकरिता, केंद्र शासनाच्या दिनांक ०८ फेब्रुवारी, २०१७ चे राजपत्रान्वये खरीप हंगाम २०१७ पासून सदर योजनेतर्गत सहभागी होणाऱ्या सर्व कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना आधार कार्ड प्रमाणिकरण करणे अनिवार्य केले आहे.

योजनेत सहभागासाठी शेतकऱ्यांचे आधारकार्ड सक्तीचे करण्यात आले असल्यामुळे सर्व बँकांनी आपल्या शेतकऱ्यांचे आधार क्रमांक प्राप्त करणे आवश्यक आहे. सदर बाब बँकेमार्फत तसेच विमा कंपन्या व विमा मध्यस्थांमार्फत नोंदणी करणाऱ्याबिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनाही लागू राहील. आधारकार्ड उपलब्ध नसल्यास पिक विमा योजनेत सहभागासाठी आधार नोंदणी करून त्याचा पुरावा सादर करणे आवश्यक आहे.

सर्व बँकांनी आधार कायद्याच्या अधिसूचनेनुसार व्याजदर सवलत योजनेखाली पीक कर्ज / किसान क्रेडीट कार्ड मंजूर करतांना आधार / आधार नोंदणी क्रमांक घेणे बंधनकारक आहे. जेणेकरून पुनर्रचित हवामान आधारित फळपिक विमा योजनेत आधार शिवाय कर्जदार शेतकरी सहभागी होण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. संबंधित बँक शाखांनी अशा खातेदारांचा वेळोवेळी आढावा घेणे आवश्यक आहे.

१८) निधी वितरणासाठी संगणकीय प्रणालीचा वापर

विमा हप्त्याचा राज्य हिस्सा कंपन्यांना वितरित करण्यासाठी शक्यतोवर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) / पीएफएमएस लिंकड सिस्टीमचा वापर करण्याचा राज्य शासन प्रयत्न करेल.

बँका, सीएससी आणि विमा एजंटांना विमा हप्त्याचा भरणा राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलच्या पेमेंट-गेटवे (पे-जीओवी) च्या माध्यमातून किंवा आरटीजीएस / एनईएफटी द्वारे विमा कंपनीला करणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विहित कालमर्यादेत सदर भरण्याचा तपशील राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे अनिवार्य राहील. विमा कंपन्यांचे बँक तपशील राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवरच उपलब्ध केले जातील. त्यानुसार, विमा कंपन्या, बँक शाखा, सीएससी आणि विमा एजंटसह सर्व भागधारकांनी या उद्देशासाठी समर्पित बँक खाती अनिवार्यपणे राखून ठेवली पाहिजेत. बँकर्स चेक / डिमांड ड्राफ्टच्या स्वरूपात कोणत्याही प्रेषणाची / आर्थिक व्यवहाराची परवानगी नाही.

१९) सेवाशुल्क:

- कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्याकडून जमा केलेल्या विमा हप्त्याच्या ४ टक्के रक्कम संबंधित विमा कंपनीकडून बँक सेवा शुल्क म्हणून बँकाना परस्पर देय होईल. पोर्टलवरील आकडेवारी निश्चित झाल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनीने सदर रक्कम अदा करावी.
- विमा प्रतिनिधींना विमा कंपनीने निश्चित केलेल्या दराने कमिशन दिले जाईल. तथापि, सदरचे कमिशन हे विमा नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या मर्यादेच्या आत असेल.
- विमा कंपनीकडून सेवा शुल्क अदा करण्यास विलंब झाल्यास वार्षिक १२ टक्के व्याज देय राहील.
- ज्या विमा प्रस्तावांच्या बाबतीत अपुर्णता/चुका/विसंगती आढळून येतील त्यासाठी सेवा शुल्क देय असणार नाही.
- आपले सरकार सेवांचे केंद्र शासनाने निश्चित केलेल्या दरानुसार विमा कंपन्यांनी सेवाशुल्क अदा करावे.

२०) वस्तू व सेवा कर (Goods and Service Tax-GST):

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपिक विमा योजनेला वस्तू व सेवा करातून वगळण्यात आले आहे.

२१) नियंत्रण अधिकारी व आहरण संवितरण अधिकारी:

या योजनेसाठी आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे नियंत्रण अधिकारी राहील. तसेच सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषीत करण्यात येत आहे.

- २२) याशिवाय केंद्र शासनाने सदर योजनेकरिता वेळोवेळी विहित केलेल्या मार्गदर्शक सुचना मधील सर्व अटी व शर्ती योजनेतील सर्व सहभागीदाराकरिता लागू राहतील.
- २३) सदर शासन निर्णय मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे अध्यक्षतेखालील दिनांक २२/०४/२०२४ व ०६/०६/२०२४ रोजी झालेल्या राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीच्या सभेत दिलेल्या मंजूरीनुसार व केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनाच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.
- २४) योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतकऱ्यांना द्यावयाच्या अनुदानासाठी राज्य शासनाच्या हिस्सा पोटी देय होणारी रक्कम खालील लेखाशिर्षा खालील अर्थ संकल्पीय तरतुदीतुन भारतीय कृषि विमा कंपनी मार्फत भागविण्यात यावी .

मागणी क्रमांक डी- ३

लेखाशिर्ष २४०१ - पीक संवर्धन

११० (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, राज्य योजना,

(००) (०७) पुनर्रचित हवामान आधारीत पिक विमा योजना

(२४०१ १४०२), ३३ अर्थसहाय्य

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२४०६१२१७१७३५३३०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र: परिशिष्ट.

(संतोष कराड)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
२. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
३. मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
४. मा. विरोधीपक्षनेता, विधानसभा, विधानमंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. मा. विरोधीपक्षनेता, विधान परिषद, विधानमंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
६. मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक
७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
८. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
९. अपर मुख्य सचिव (महसूल व वन), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
१०. अपर मुख्य सचिव (सहकार), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
११. प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
१२. सचिव, कृषि मंत्रालय, भारत सरकार (कृषि व सहकार विभाग) कृषि भवन, नवी दिल्ली (पत्राने)
१३. सचिव, वित्त मंत्रालय, भारत सरकार (वित्त विभाग) (विमा) नवी दिल्ली (पत्राने)
१४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी (प्रधानमंत्री पिक विमा योजना), भारत सरकार, कृषि मंत्रालय, कृषि, शेतकरी कल्याण व सहकार विभाग, नवी दिल्ली.
१५. आयुक्त कृषि, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१६. विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी मर्यादित, नवीन स्टॉक एक्सचेंज बिल्डींग, २० वा मजला, दलाल स्ट्रीट, मुंबई-४०० ०२३
१७. क्षेत्रीय व्यवस्थापक, फ्युचर जनरली इंडिया इन्शुरन्स कंपनी लि., युनिट क्र ८०१.आणि ८०२, टॉवर सी, एम्बेसी २४७ पार्क, एलबीएस मार्ग, विक्रोली (पश्चिम) मुंबई - ४०० ०८३.

१८. क्षेत्रीय व्यवस्थापक, युनिवर्सल सोम्पो जनरल इन्ड्यूरन्स कं.लि ., १०३, पहिला मजला , आकृती स्टार, MAIDC सेन्ट्रल रोड, अंधेरी (पूर्व) मुंबई-४०००९३
१९. क्षेत्रीय व्यवस्थापक, बजाज अलियान्ज जनरल इन्ड्यूरन्स कंपनी लिमिटेड, ४ था मजला, टॉवर नं. ०७, कॉमर झोन आ पार्क, सप्राट अशोक पथ, येरवडा जेल रोड, पुणे ४११ ००६.
२०. संचालक लेखा व कोषागारे, मुंबई
२१. सर्व विभागीय आयुक्त,
२२. अधिदान व लेखा अधिकारी, लेखा व कोषागारे संचालनालय, मुंबई - ३२.
२३. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
२४. महाव्यवस्थापक, महाराष्ट्र नागरी बैंका ९ नगीनदास रोड, मुंबई-२३
२५. महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुनम चेंबर , शिवसागर इस्टेट, वरळी, मुंबई
२६. महालेखापाल (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई /नागपूर
२७. विमा संचालक, म्हाडा इमारत, पहिला मजला, बांद्रा पूर्व, मुंबई
२८. सर्व सहसचिव /उपसचिव /अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, कृषि व पटुम विभाग,मंत्रालय,मुंबई ०३२
२९. उपसचिव, नियोजन विभाग (कार्या.१४३१) / वित्त विभाग (व्यय-१)
३०. संचालक, माहिती आणि प्रसिध्दी (प्रसिध्दीसाठी) मंत्रालय, मुंबई
३१. संचालक, फलोत्पादन, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-०५
३२. संचालक, मृद संधारण, नियोजन, विस्तार व प्रशिक्षण, मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे ०५.
३३. मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
३४. सबंधित सर्व जिल्हाधिकारी,
३५. सबंधित सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
३६. सबंधित सर्व व्यवस्थापक जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बैंक,
३७. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक, महाराष्ट्र राज्य,
३८. उप महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुनम चेंबर, ५४ वेलस्ली रोड, शिवाजीनगर, पुणे-५
३९. सरव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बैंक , ९ नगीनदास रोड, मुंबई- २३
४०. मुख्य अधिकारी, सेंट्रल फायनान्स एजन्सी, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बैंक, ९ नगीनदास रोड, मुंबई- २३
४१. मुख्य अधिकारी, ग्रामीण नियोजन व पत विभाग, रिझर्व बैंक ऑफ इंडिया, फोर्ट, मुंबई
४२. व्यवस्थापक, महाराष्ट्र बैंक १५०१ , शिवाजीनगर, पुणे-५
४३. सबंधित सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
४४. निवडनस्ती -१० अे.

सहपत्र - १

सन २०२४-२५ व २०२५-२६ साठी पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना राबविण्याकरिता प्रस्तावित जिल्हे, तालुके व महसूल मंडळाची यादी.

(मृग बहार)

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
अकोला	अकोला	डाळिब	शिवणी
अकोला	पातुर	पेरु	पातुर
अकोला	पातुर	मोसंबी	पातुर
अकोला	अकोट	लिंबू	अकोलखेड, आसेगाव-बाजार, उमरा, पणज, मुंडगाव, अकोट
अकोला	अकोला	लिंबू	बोरगाव-मंजू, शिवनी, सांगलुद, कापशी-रोड, कौलखेड
अकोला	तेल्हारा	लिंबू	अडगाव बु., हिवरखेड, माळेगाव-बाजार
अकोला	पातुर	लिंबू	पातुर, बाभुलगाव, आलेगाव, सस्ती, चान्ती
अकोला	बार्शी टाकळी	लिंबू	राजंदा, धाबा, महान, खेर्डा बु., बार्शी-टाकळी, पिंजर.
अकोला	बाळापूर	लिंबू	वाडेगाव, बाळापूर, व्याळा.
अकोला	मुर्तीजापूर	लिंबू	निंभा, जामठी बु., कुरुम, मुर्तीजापूर, हादगाव
अकोला	अकोट	संत्रा	अकोट, उमरा, पणज, अकोलखेड
अकोला	तेल्हारा	संत्रा	अडगाव बु., हिवरखेड, माळेगाव-बाजार, तेल्हारा
अकोला	पातुर	संत्रा	पातुर, आलेगाव
अकोला	बार्शी टाकळी	संत्रा	राजंदा, धाबा, बार्शी-टाकळी, पिंजर, महान, खेर्डा.
अकोला	मुर्तीजापूर	संत्रा	कुरुम, हातगाव, निंभा
अमरावती	अचलपूर	पेरु	अचलपूर, परसापूर
अमरावती	अमरावती	मोसंबी	बडनेरा, डवरगाव, माहूलीजहांगीर, नांदगाव पेठ.
अमरावती	तिवसा	मोसंबी	तिवसा, वरखेड, वहा, मोझरी.
अमरावती	धामणगाव रेल्वे	मोसंबी	धामणगाव रेल्वे, चिंचोली, अंजनसिंगी.
अमरावती	मोर्शी	मोसंबी	मोर्शी, शिरखेड, हिवरखेड, अंबाडा, नेर पिंगळाई, रिद्धपुर, धामणगाव.
अमरावती	वरुड	मोसंबी	वरुड, शेंदूरजना घाट, लोणी, पुसला, बेनोडा, वाठोडा, राजूर बाजार.
अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	लिंबू	भंडारज, सातेगाव, विहीगाव
अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	लिंबू	धानोरा गुरव, पापळ, माहूलीचोर
अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	संत्रा	अंजनगाव, भंडारज, विहीगाव, सातेगाव, कापूस तळणी, कोकर्डा
अमरावती	अचलपूर	संत्रा	अचलपूर, रासेगाव, असदपूर, परसापूर, पश्चोट, परतवाडा
अमरावती	अमरावती	संत्रा	अमरावती, वडाळी, बडनेरा, नवसारी, डवरगाव, माहूली जहांगीर, नांदगाव पेठ, रहाटगाव
अमरावती	चांदूर बाजार	संत्रा	चांदूर बाजार, ब्राम्हणवाडा थडी, बेलोरा, करजगाव, शिरसगाव कसबा, तळेगाव मोहना, आसेगाव (पुणी)
अमरावती	चांदूर रेल्वे	संत्रा	चांदूर रेल्वे, पळसखेड, घुईखेड, आमला विश्वेश्वर, सातेफळ
अमरावती	चिखलदरा	संत्रा	चिखलदरा, सेमाडोह, टेंभूरसोडा, गौरखेड बाजार
अमरावती	तिवसा	संत्रा	तिवसा, मोझरी, वहा, कुहा, वरखेड
अमरावती	धामणगाव रेल्वे	संत्रा	धामणगाव रेल्वे, चिंचोली, भातकुली, अंजनसिंगी, मंगरुळ दस्तगिर, दत्तापूर, तळेगाव दशासर
अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	संत्रा	नांदगाव खंडेश्वर, दाभा, शिवणी, मंगरुळ चव्हाळा, पापळ, लोणी, धानोरा गुरव, माहूलीचोर
अमरावती	भातकुली	संत्रा	निंभा.
अमरावती	मोर्शी	संत्रा	अंबाडा, हिवरखेड, रिद्धपुर, धामणगाव, नेरपिंगळाई, शिरखेड, मोर्शी.
अमरावती	वरुड	संत्रा	वरुड, बेनोडा, पुसला, वाठोडा, लोणी, शेंदूरजना घाट, राजूराबाजार
अमरावती	मोर्शी	डाळिब	रिद्धपुर, धामणगाव

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
अमरावती	वरुड	डाळिंब	शेंदुरजना घाट, राजुरा बा., बेनोडा
अमरावती	मोर्शी	सिताफळ	नेरपिंगळाई, अंबाडा, रिंद्पूर
अहमदनगर	कर्जत	चिकू	कर्जत, राशिन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगांव, माही, खेड, कुळधरण, वालवड.
अहमदनगर	कोपरगाव	चिकू	रवंदे, सुरेगाव, कोपरगाव, दहेगाव-बोलका, पोहेगाव, कोकमठाण.
अहमदनगर	नगर	चिकू	सावेडी, जेऊर, वाळकी, चास, रुईछत्तीसी, चिंचोडी-पाटील, भिंगार, नेप्ती
अहमदनगर	नेवासा	चिकू	कुकाणा, चांदा
अहमदनगर	पाथर्डी	चिकू	कोरडगाव, मिरी, करंजी.
अहमदनगर	पारनेर	चिकू	पारनेर, जवळा, आळकुटी, कान्हुर-पठार, भाळवणी.
अहमदनगर	राहाता	चिकू	राहता, शिर्डी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा, अस्तगाव.
अहमदनगर	राहुरी	चिकू	सात्रळ, ब्राम्हणी, बारागाव नांदूर
अहमदनगर	शेवगाव	चिकू	शेवगाव, भातकुडगांव, बोधेगांव, चापडगांव, ढोरजळगाव (शे), एरंडगाव
अहमदनगर	श्रीरामपूर	चिकू	श्रीरामपूर, उंदीरगाव, टाकळीभान, बेलापूर, कारेगाव.
अहमदनगर	अकोले	डाळिंब	अकोले, विरगाव, कोत्रळ, ब्राम्हणवाडा, समशेवपूर, रुभोडी, लिंगदेव.
अहमदनगर	कर्जत	डाळिंब	कर्जत, राशीन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही, खेड, कुळधरण, वालवड,
अहमदनगर	कोपरगाव	डाळिंब	कोरेगाव.
अहमदनगर	जामखेड	डाळिंब	रवंदे, सुरेगाव, पोहेगाव, दहेगाव-बोलका, कोपरगाव, कोकमठाण.
अहमदनगर	नगर	डाळिंब	अरणगाव, खर्डा, जामखेड, नान्नज, नायगाव, साकत, पाटोदा.
अहमदनगर	नेवासा	डाळिंब	सावेडी, कापूरवाडी, भिंगार, नागापूर, चिंचोडी-पाटील, वाळकी, रुईछत्तीसी,
अहमदनगर	पाथर्डी	डाळिंब	केडगाव, जेऊर, चास, नालेगाव, नेप्ती
अहमदनगर	पारनेर	डाळिंब	केनई, प्रवरासंगम, देडगाव, भानसहिवरे.
अहमदनगर	राहाता	डाळिंब	नेवासा (बु), सलाबतपूर, कुकाणा, चांदा, घोडेगाव, वडाळा-बहिरोबा, नेवासा (खु),
अहमदनगर	राहुरी	डाळिंब	पारनेर, भाळवणी, वाडेगळाण, वडझीरे, निघोज, टाकळीढोकेश्वर, पळशी, सुपा,
अहमदनगर	शेवगाव	डाळिंब	पळवे खु., जवळा, आळकुटी, कान्हुर-पठार.
अहमदनगर	श्रीगोंदा	डाळिंब	राहता, शिर्डी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा, अस्तगाव.
अहमदनगर	श्रीरामपूर	डाळिंब	राहुरी बु., सात्रळ, तहाराबाद, देवळालीप्रवरा, ब्राम्हणी, वांबोरी, टाकळीमीयॉ,
अहमदनगर	संगमनेर	डाळिंब	बारागांव-नांदुर.
अहमदनगर	श्रीगोंदा	द्राक्ष (क)	बारागाव, भानगाव, बेलवंडी बु., पेडगाव, चिभंळा, देवदैठण, कोळगाव, काष्टी,
अहमदनगर	जामखेड	द्राक्ष (क)	भानगाव, आळळगाव, लोणी-व्यंकनाथ.
अहमदनगर	संगमनेर	द्राक्ष (क)	उंदीरगाव, टाकळीभान, बेलापूर, श्रीरामपूर, कोरेगाव.
अहमदनगर	अकोले	द्राक्ष (क)	संगमनेर बु., धांदरफळ बु., अश्वि (बु.), शिबलापूर, तळेगाव, समनापूर, घारगाव,
अहमदनगर	कोपरगाव	द्राक्ष (क)	डोळासणे, साकूर, पिंपरणे, घुलेवाडी, संगमनेर खु., निमोण, नांदुर-खंदरमाळ.
अहमदनगर	राहाता	द्राक्ष (क)	पेडगाव, भानगाव, बेलवंडी बु., आळळगाव, लोणी-व्यंकनाथ, कोळगाव, चिभंळा,
अहमदनगर	कर्जत	पेरु	देवदैठण, श्रीगोंदा
अहमदनगर	कोपरगाव	पेरु	पेडगाव, भानगाव, दहेगाव-बोलका, सुरेगाव, पोहेगाव, रवंदे, कोकमठाण
अहमदनगर	जामखेड	पेरु	रवंदे, सुरेगाव, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, पोहेगाव., कोकमठाण.

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
अहमदनगर	नगर	पेरु	जेऊर, कापुरवाडी, केडगाव, भिंगार, नागापुर, चिंचोडी-पाटील, वाळकी, चास, रुईछत्तीसी, नेप्सी
अहमदनगर	नेवासा	पेरु	नेवासा बु., चांदा, घोडेगाव, सोनई, कुकाणा, सलाबतपूर, भानसहिवरे
अहमदनगर	पाथर्डी	पेरु	करंजी, पाथर्डी, कोरडगाव, मिरी, तिसगाव.त
अहमदनगर	पारनेर	पेरु	पळशी, वाडेगव्हाण, पळवे खु., निघोज, जवळा, वडझिरे, अळकुटी, टाकळीढोकेश्वर, भाळवणी, सुपा
अहमदनगर	राहाता	पेरु	राहता, शिर्डी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा, अस्तगाव.
अहमदनगर	राहुरी	पेरु	राहुरी, टाकळीभियाँ, बारागांव-नांदुर.
अहमदनगर	शेवगाव	पेरु	शेवगाव, भातकुडगाव, ढोरजळगाव, एरंडगाव, बोधेगाव, चापडगाव
अहमदनगर	श्रीगोंदा	पेरु	काष्टी, श्रीगोंदा, पेडगाव, मांडवगण, कोळगाव, बेलवंडी बु., चिंभळा, देवदैठण, आढळगांव, लोणी-व्यंकनाथ
अहमदनगर	श्रीरामपूर	पेरु	श्रीरामपूर, उंदीरगाव, टाकळीभान, बेलापूर, कारेगाव
अहमदनगर	कर्जत	मोसंबी	माही, मिरजगाव.
अहमदनगर	नगर	मोसंबी	वाळकी, रुईछत्तीसी.
अहमदनगर	नेवासा	मोसंबी	चांदा, घोडेगाव, सलाबतपूर., कुकाना, भानसहिवरे
अहमदनगर	पाथर्डी	मोसंबी	पाथर्डी, करंजी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव, तिसगाव, आकोला, खरवंडी.
अहमदनगर	राहुरी	मोसंबी	वांबोरी.
अहमदनगर	शेवगाव	मोसंबी	चापडगाव, एरंडगाव, शेवगाव, भातकुडगाव, बोधेगाव, ढोरजळगाव (शो.), दहीगवा ने, मुंगी.
अहमदनगर	श्रीरामपूर	मोसंबी	उंदीरगाव, टाकळीभान, कारेगाव
अहमदनगर	कर्जत	लिंबू	कर्जत, राशिन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही, खेड, कुळधरण, वालवड, कारेगाव.
अहमदनगर	जामखेड	लिंबू	अरणगांव, जामखेड, नान्रज, नायगांव, खर्डा, साकत, पाटोदा.
अहमदनगर	नगर	लिंबू	चिंचोडी-पाटील, वाळकी, रुईछत्तीसी
अहमदनगर	पाथर्डी	लिंबू	टाकळीमानुर,
अहमदनगर	पारनेर	लिंबू	सुपा, पळवे खु.
अहमदनगर	शेवगाव	लिंबू	बोधेगाव
अहमदनगर	श्रीगोंदा	लिंबू	श्रीगोंदा, पेडगाव, काष्टी, चिंभळा, बेलवंडी बु., देवदैठण, मांडवगण, कोळगाव, भानगाव, आढळगाव, लोणी-व्यंकनाथ.
अहमदनगर	संगमनेर	लिंबू	धांदरफळ बु., शिबलापूर, आश्रवी बु.
अहमदनगर	कर्जत	संत्रा	माही, कोंभळी, मिरजगाव
अहमदनगर	जामखेड	संत्रा	जामखेड, नान्रज, अरणगाव, नायगाव, खर्डा, साकत, पाटोदा.
अहमदनगर	नगर	संत्रा	कापुरवाडी, केडगाव, भिंगार, नागापुर, जेऊर, चिंचोडी-पाटील, वाळकी, चास, रुईछत्तीसी, सावेडी, नालेगाव, नेप्सी
अहमदनगर	नेवासा	संत्रा	चांदा, कुकाणा, घोडेगाव, देडगाव, भानसहिवरे
अहमदनगर	पाथर्डी	संत्रा	पाथर्डी, माणिकदौडी, करंजी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव, तिसगाव, आकोला, खरवंडी
अहमदनगर	पारनेर	संत्रा	वाडेगव्हाण, निघोज, भाळवणी, पळवे खु., जवळा, वडझिरे, अळकुटी, पळशी, टाकळी-ढोकेश्वर, कान्हूर-पठार, सुपा, पारनेर.
अहमदनगर	राहुरी	संत्रा	वांबोरी, बारागांव नांदुर
अहमदनगर	शेवगाव	संत्रा	शेवगाव, भातकुडगाव, ढोरजळगाव, एरंडगाव, बोधेगाव, चापडगाव, दहीगवा ने., मुंगी
अहमदनगर	श्रीगोंदा	संत्रा	बेलवंडी बु., देवदैठण, कोळगाव, मांडवगण, आढळगाव, लोणी-व्यंकनाथ, भानगाव.
अहमदनगर	कर्जत	सिताफळ	कर्जत, माही, भांबोरा, राशिन, कोंभळी, मिरजगाव, खेड, कुळधरण, वालवड, कारेगाव.
अहमदनगर	जामखेड	सिताफळ	जामखेड, खर्डा, अरणगाव, नायगाव, नान्रज, साकत, पाटोदा.
अहमदनगर	नगर	सिताफळ	नालेगाव, सावेडी, कापुरवाडी, केडगाव, भिंगार, जेऊर, चिंचोडी-पाटील, वाळकी, चास, रुईछत्तीसी, नेप्सी

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
अहमदनगर	नेवासा	सिताफळ	चांदा, कुकाणा, घोडेगाव, भानसहिवरे
अहमदनगर	पाथर्डी	सिताफळ	करंजी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव, माणीकदोंडी, पाथर्डी, तिसगाव, अकोला, खरवंडी
अहमदनगर	पारनेर	सिताफळ	पारनेर, भाळवणी, सुपा, वाडेगळ्हाण, निघोज, वडझिरे, टाकळी-ढोकेश्वर, पळशी, पळवे खु., जवळा, अळकुटी, कान्हुर-पठार.
अहमदनगर	राहाता	सिताफळ	राहाता, पुणतांबा, शिर्डी, बाभळेश्वर, लोणी, अस्तगाव
अहमदनगर	राहुरी	सिताफळ	ताहाराबाद,
अहमदनगर	शेवगाव	सिताफळ	शेवगाव, भातकुडगाव, बोधेगाव, चापडगाव, ढोरजळगाव, एंरडगाव, मुंगी
अहमदनगर	श्रीगोंदा	सिताफळ	श्रीगोंदा, पेडगाव, बेलवंडी बु., देवदेठण, विभंला, कोळगाव, मांडवगण, भानगाव, लोणी व्यंकनाथ, आढळगाव
अहमदनगर	संगमनेर	सिताफळ	घारगाव, डोळासणे, नांदुर खंदळमाळ, साकुर
अहमदनगर	श्रीरामपूर	सिताफळ	श्रीरामपूर, कारेगाव, टाकळीभाण
अहमदनगर	कोपरगाव	सिताफळ	कोपरगाव, दहेगाव बोलका, सुरेगाव, पोहेगाव, रवंदे, कोकमठाण
कोल्हापूर	शिरोळ	पेरु	जयसिंगपूर
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	चिकू	कांचनवाडी, करमाड, हर्सुल, भावसिंगपूरा
छ. संभाजीनगर	कन्नड	चिकू	नाचनवेल, करंजखेडा, पिशोर
छ. संभाजीनगर	पैठण	चिकू	बिडकीन
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	विकू	आसेगाव, डोणगाव, हर्सुल, गाजगाव, जामगाव.
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	चिकू	फुलंब्री, वडोदबाजार
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	चिकू	उंडनगाव.
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	चिकू	वैजापूर, महालगाव, बाबतारा, लासुरगाव, घायगाव.
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	डाळिंब	करमाड, लाडसावंगी, चित्तेपिंपळगाव, चौका, कांचनवाडी, चिकलठाणा, हर्सुल, उस्मानपुरा, शेकटा, कचनेर, वरुडकाजी, पिसादेवी
छ. संभाजीनगर	कन्नड	डाळिंब	कन्नड, चिंचोली, चिकलठाणा, देवगाव रंगारी, करंजखेडा.
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	डाळिंब	आसेगाव, गाजगाव, जामगाव, डोणगाव, मांजरी, शेंदुरवाडा, गंगापूर, सि. वडगाव, वाळंज, तुर्कबाद, भेंडाळा, हार्सुल
छ. संभाजीनगर	पैठण	डाळिंब	पैठण, नांदर, विहामांडवा, पिंपळवाडीपीराची, ढोरकीन, लोहगाव, बीडकीन, पाचो बु., आळूळ, बालानगर, आपेगाव, निलजगाव.
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	डाळिंब	फुलंब्री, वडोदबाजार, पिरबावडा, आळंद, बाबरा
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	डाळिंब	वैजापूर, खंडाळा, गारज, महालगाव, नागमठाण, लासुरगाव, शिऊर, बोरसर, लोणी खु., बाबतारा, घायगाव, जानेफळ.
छ. संभाजीनगर	खुल्दाबाद	डाळिंब	खुल्दाबाद, बाजार सांगवी, सुलतानपूर, वेरूळ.
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	डाळिंब	सिल्लोड, आमठाणा
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	डाळिंब	सोयगाव, बनोटी, जरंडी.
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	पेरु	चित्तेपिंपळगाव, चिकलठाणा, लाडसांगवी, कांचनवाडी, भावसिंगपूरा, शेकटा, कचनेर
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	पेरु	तुर्कबाद, आसेगाव, मांजरी, गंगापूर, गाजगाव, जामगाव, शेंदुरवाडा, हर्सुल, डोणगाव.
छ. संभाजीनगर	पैठण	पेरु	पैठण, पिंपळवाडी (पिराची), ढोरकीन, बिडकीन, लोहगाव, नांदर, आळूळ, विहामांडवा, पाचो बु., बालानगर, आपेगाव, निलजगाव.
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	पेरु	फुलंब्री, वडोद बाजार, पिरबावडा
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	पेरु	वैजापूर, नागमठाण, लोणी खु., खंडाळा, शिऊर, गारज, लासुरगाव, महालगाव, बाबतारा, बोरसर, घायगाव, जानेफळ
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	पेरु	आमठाणा, सिल्लोड, भराडी, निल्लोड, पालोद.
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	पेरु	सोयगाव, जरंडी
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	मोसंबी	चित्तेपिंपळगाव, लाडसावंगी, करमाड, कांचनवाडी, चौका, चिकलठाणा, हार्सुल, शेकटा, कचनेर, वरुडकाजी, उस्मानपुरा, पिसादेवी.

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
छ. संभाजीनगर	कन्नड	मोसंबी	चापानेर, चिंचोली, करंजखेडा, देवगाव रंगारी, चिकलठाणा, कन्नड, पिशोर, नाचणवेल, हतनूर, नागद.
छ. संभाजीनगर	खुल्दाबाद	मोसंबी	वेरळ, खुल्दाबाद, सुलतानपूर.
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	मोसंबी	गंगापूर, वाळूज, तुर्काबाद, भेंडाळा, जामगाव, गाजगाव, आसेगाव, मांजरी, सिद्धनाथ वडगाव, शेंद्रवाडा, डोणगाव, हरसूल.
छ. संभाजीनगर	पैठण	मोसंबी	पैठण, पिपळवाडी, ढोरकीन, लोहगाव, नांदर, विहामांडवा, पाचो बु., आळूळ, बिडकिन, बालानगर, आपेगाव, निलजगाव
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	मोसंबी	फुलंब्री, वडोद बाजार, पिरबावडा, आळंद.
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	मोसंबी	गारज, लासुरगाव, महालगाव, नागमठाण, वैजापूर, खंडाळा, शिऊर, बोरसर, लोणी खु., बाबतारा, घायगाव, जानेफळ.
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	मोसंबी	गोळेगाव बु., सिल्लोड, निल्लोड.
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	मोसंबी	सोयगाव, सावळदबारा, बानोटी, जरंडी.
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	लिंबू	चित्तेपिंपळगाव, करमाड, लाड सांगी, वरुडकाजी, पिसादेवी, चिकलठाणा
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	लिंबू	आसेगाव, हर्सूल.
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	लिंबू	बनोटी, सोयगाव, जरंडी, सावळदबारा.
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	सिताफळ	करमाड, चित्तेपिंपळगाव, वरुडकाजी
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	सिताफळ	आसेगाव, डोणगाव.
छ. संभाजीनगर	पैठण	सिताफळ	आपेगाव, पिपळवाडी, नांदर, पाचो बु., विहामांडवा.
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	सिताफळ	फुलंब्री, वडोद बाजार, पिरबावडा, आळंद.
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	सिताफळ	वैजापूर, लासुरगाव, खंडाळा, नागमठाण, बोरसर, शिऊर, गारज, महालगाव, लोणी खु., बाबतारा, घायगाव, जानेफळ
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	सिताफळ	निल्लोड, सिल्लोड
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	सिताफळ	सोयगाव, बनोटी, सावळदबारा, जरंडी.
जळगाव	चाळीसगाव	चिकू	बहाळ, मेहुणबारे.
जळगाव	चाळीसगाव	डाळिब	मेहुणबारे, तळेगांव, पाटणा.
जळगाव	धरणगाव	डाळिब	धरणगाव, सोनवद बु.
जळगाव	अंमळनेर	पेरु	शिरुड, नगाव, अमळगाव, मारवड, अमळनेर, भरवस, पातोंडा, वावडे, हेडावे, टाकरखेडा.
जळगाव	एरंडोल	पेरु	एरंडोल, उतरण गु.ह., कासोदा, भलगाव बु.
जळगाव	चाळीसगाव	पेरु	मेहुणबारे, बहाळ,
जळगाव	चोपडा	पेरु	लासुर, हातेड, चहार्डी.
जळगाव	जामनेर	पेरु	जामनेर, वाकडी, नेरी, मालदाभाडी, पहुर, शेंदुर्णी, तोंडापूर, फतेपूर, गारखेडा, पाळघाडी.
जळगाव	धरणगाव	पेरु	धरणगाव, पाळघाडी बु.
जळगाव	पाचोरा	पेरु	नगरदेवळा, गाळण बु., पाचोरा, नांद्रा, पिपळगाव, लोहटार
जळगाव	भडगाव	पेरु	कजगाव, गोंडगाव.
जळगाव	रावेर	पेरु	ऐनपूर, रावेर, खिर्डी, खिरोदा प्र., निंबोरा बु., सावदा, पाल.
जळगाव	एरंडोल	मोसंबी	रिंगणगाव,
जळगाव	अमळनेर	मोसंबी	अमळगाव, अमळनेर, भरवस, मारवड, नगाव बु., पातोंडा, शिरुर, वावडे, हेडावे, टाकरखेडा.
जळगाव	चाळीसगाव	मोसंबी	चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु., तळेगाव, मेहुणबारे, पाटणा, वाघळी.
जळगाव	चोपडा	मोसंबी	लासुर, चहार्डी, चोपडा, होतेड .
जळगाव	बोदवड	मोसंबी	बोदवड.
जळगाव	जामनेर	मोसंबी	पहुर, शेंदुर्णी, वाकडी, फतेपूर, जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, तोंडापूर, गारखेडा, पाळघाडी.

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
जळगाव	धरणगाव	मोसंबी	चांदसर बु.,
जळगाव	पाचोरा	मोसंबी	नगरदेवळा, गाळण, पिंपळगाव बु., वरखेडी., पाचोरा, कुळ्हाड खु., नांद्रा, शिंदाड,
जळगाव	पारोळा	मोसंबी	लोहटार,
जळगाव	भडगाव	मोसंबी	भडगांव, आमडवे, कोळगाव, कजगाव, गिरड, गोळगाव.
जळगाव	मुक्ताईनगर	मोसंबी	मुक्ताईनगर
जळगाव	अंमळनेर	लिंबू	अंमळनेर, शिरुड, नगाव बु., पातोंडा, अंमळगाव, मारवड, भरवस, वावडे, हेडावे,
जळगाव	एरंडोल	लिंबू	टाकरखेडा
जळगाव	चाळीसगाव	लिंबू	मेहूणबारे, चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु, तळेगाव, पाटणा,
जळगाव	चोपडा	लिंबू	वाघळी.
जळगाव	जळगाव	लिंबू	हातेड, लासुर, चहार्डी, चोपडा, आडगांव.
जळगाव	जामनेर	लिंबू	नशिराबाद, म्हसावद
जळगाव	धरणगाव	लिंबू	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहूर, शेंदुर्णी, तोंडापुर, फत्तेपुर, वाकडी, गारखेडा,
जळगाव	पाचोरा	लिंबू	पालधी.
जळगाव	पारोळा	लिंबू	पारोळा, शेळावे, तामसवाडी, बहादरपुर, चोरवड, सार्वे बु., बोळे.
जळगाव	भडगाव	लिंबू	भडगाव, कोळगाव, कजगाव, आमडवे, गिरड, गोळगाव.
जळगाव	भुसावळ	लिंबू	वरणागाव, कुळ्हे प्र. न., पिंपळगाव , खडकी
जळगाव	मुक्ताईनगर	लिंबू	कुळ्हा, मुक्ताईनगर,
जळगाव	एरंडोल	सिताफळ	एरंडोल.
जळगाव	चाळीसगाव	सिताफळ	मेहूणगारे, बहाळ
जळगाव	जामनेर	सिताफळ	पहूर, शेंदुर्णी, जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, तोंडापुर, फत्तेपुर, वाकडी, गारखेडा,
जळगाव	पारोळा	सिताफळ	पालधी.
जळगाव	चोपडा	सिताफळ	तामसवाडी
जळगाव	बोदवड	सिताफळ	लासुर, चहार्डी.
जालना	जालना	चिकू	जालना ग्रामीण, रामनगर, पाचनवडगाव
जालना	भोकरदन	चिकू	पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्चा, सिपोरा बाजार,
जालना	अंबड	डाळिंब	धावडा
जालना	घनसावंगी	डाळिंब	धावडा, गोंदी, धनगरपिंप्री, रोहीलागड, वडीगोंद्री, सुखापुरी, जामखेड, शहागड,
जालना	जाफ्राबाद	डाळिंब	ताडहदगांव.
जालना	जालना	डाळिंब	घनसावंगी, तिर्थपूरी, कुभार पिंपळगाव, राजणी, अंतरवाली टेंभी, जामसमर्थ, राणी
जालना	परतूर	डाळिंब	उंचेगाव
जालना	बदनापूर	डाळिंब	जालना ग्रा., वाघुळ (जां), विरेगांव, रामनगर, पाचनवडगांव, नेर, सेवली, जालना (रा)
जालना	भोकरदन	डाळिंब	परतूर, वाटूर, आष्टी, सातोना खु., श्रीष्टी.
जालना	मंठा	डाळिंब	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपागरी,चिखली.
जालना	अंबड	पेरु	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपागरी,चिखली.
जालना	घनसावंगी	पेरु	पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्चा, सिपोरा बाजार,
जालना	जाफ्राबाद	पेरु	धावडा, आव्हाना, जानेफळ दाभाडी, दानापूर.

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
जालना	जालना	पेरु	जालना शहर, जालना ग्रामीन, वाघुळ जां., नेर, शेवली, विरेगाव, रामनगर, पाचनवडगाव
जालना	परतूर	पेरु	परतूर, वाटुर, श्रीष्टी, आष्टी, सातोना खु.
जालना	बदनापूर	पेरु	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपागरी
जालना	भोकरदन	पेरु	पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा, आव्हाना, जानेफळ दाभाडी, दानापूर.
जालना	मंठा	पेरु	मंठा, तळणी, पांगरी गोसावी, जयपूर.
जालना	अंबड	मोसंबी	अंबड, धनगरपिंप्री, जामखेड, रोहिलागड, वडीगोद्री, सुखापरी, गोंदी, शहागड, ताडहदगाव.
जालना	घनसावंगी	मोसंबी	घनसावंगी, राणीउचेगाव, कुंभार पिंपळगाव, तिर्थपूरी, अंतरवाली टेंभी, जामसमर्थ, रांजणी, पानेवाडी.
जालना	जाफ्राबाद	मोसंबी	जाफ्राबाद, माहोरा, कुंभारझरी, टेंभूर्णी.
जालना	जालना	मोसंबी	जालना (श), जालना (ग्रा), रामनगर, नेर, विरेगाव, पाचनवडगाव, वाघुळ (जां), शेवली, सावंगीतलान, गोलापांगरी.
जालना	परतूर	मोसंबी	परतूर, वाटूर, सातोना, श्रीष्टी, आष्टी, कोकाटे हदगाव.
जालना	बदनापूर	मोसंबी	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपागरी, चिखली.
जालना	भोकरदन	मोसंबी	पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा, आव्हाना, जानेफळ दाभाडी, दानापूर.
जालना	मंठा	मोसंबी	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ढोकसाळ, जयपूर.
जालना	अंबड	लिंबू	वडीगोद्री, जामखेड, धनगरपिंप्री, गोंदी, शहागड.
जालना	घनसावंगी	लिंबू	घनसावंगी, राणीउचेगाव, जाम समर्थ, कुंभार पिंपळगाव, अंतरवाली टेंभी, तीर्थपूरी, रांजणी
जालना	जालना	लिंबू	जालना ग्रा., जालना श., पाचनवडगाव, रामनगर, वाघुळ जहांगीर, गोलापांगरी.
जालना	परतूर	लिंबू	परतूर, वाटूर, आष्टी, सातोना खु., श्रीष्टी, कोकाटे हदगाव.
जालना	भोकरदन	लिंबू	पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा
जालना	मंठा	लिंबू	मंठा, पांगरी गोसावी
जालना	परतूर	संत्रा	आष्टी, सातोना खु.
जालना	अंबड	सिताफळ	अंबड, गोंदी, रोहीलागड, सुखापुरी, वडीगोद्री, जामखेड, धनगरपिंप्री, शहागड, ताडहदगाव.
जालना	घनसावंगी	सिताफळ	घनसावंगी, राणीउचेगाव, तिर्थपूरी, अंतरवाली टेंभी, रांजणी, पानेवाडी.
जालना	जाफ्राबाद	सिताफळ	कुंभारझरी, माहोरा, वरुड, टेंभूर्णी, कोळेगांव.
जालना	जालना	सिताफळ	पाचनवडगाव, रामनगर, वाघुळ जहांगीर, गोलापांगरी.
जालना	परतूर	सिताफळ	परतूर, वाटूर, श्रीष्टी, आष्टी, सातोना खु., कोकाटे हदगावां.
जालना	बदनापूर	सिताफळ	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपागरी, चिखली.
जालना	भोकरदन	सिताफळ	पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा, आव्हाना, जानेफळ दाभाडी, दानापूर.
जालना	मंठा	सिताफळ	मंठा, तळणी, ढोकसाळ, पांगरी गोसावी, माळतोंडी.
ठाणे	अंबरनाथ	चिकू	गोरेगाव
ठाणे	शहापूर	चिकू	किन्हवली, डोळखांव
धाराशीव	परांडा	चिकू	परांडा, आसु, आनाळा, सोनारी
धाराशीव	भूम	चिकू	माणकेश्वर
धाराशीव	उमरगा	डाळिब	उमरगा, दाळिब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम
धाराशीव	धाराशीव	डाळिब	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बैंबळी, केसेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडरी, अंबेजवळगा.
धाराशीव	कळंब	डाळिब	कळंब, इटकूर, येरमाळ, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर, मस्सा खं., नायगाव.

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
धाराशीव	तुळजापूर	डाळिब	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी
धाराशीव	परांडा	डाळिब	परांडा, आसु, जवळा नि., आनाळा, सोनारी, पाचपिंपळा, शेळगाव
धाराशीव	भूम	डाळिब	अंभी, माणकेश्वर, भुम, वालवड, ईट, आष्टा
धाराशीव	लोहारा	डाळिब	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी.
धाराशीव	वाशी	डाळिब	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा.
धाराशीव	उमरगा	पेरु	उमरगा, दाळिब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बलसूर, बेडगा
धाराशीव	धाराशीव	पेरु	धाराशीव ग्रा., बेबळी, केशेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगा.
धाराशीव	कळंब	पेरु	कळंब, इटकूर, येरमाळ, मोहा, शिराढोण, गोविंदपूर, मस्सा खं., नायगाव.
धाराशीव	तुळजापूर	पेरु	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी
धाराशीव	परांडा	पेरु	परांडा, आसु, जवळा नि., आनाळा, सोनारी, पाचपिंपळा, शेळगाव
धाराशीव	भूम	पेरु	माणकेश्वर, भुम, वालवड, ईट
धाराशीव	लोहारा	पेरु	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी.
धाराशीव	वाशी	पेरु	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा.
धाराशीव	धाराशीव	मोसंबी	धाराशीव ग्रा., पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, अंबेजवळगा
धाराशीव	कळंब	मोसंबी	शिराढोण
धाराशीव	तुळजापूर	लिंबू	सावरगाव
धाराशीव	परांडा	लिंबू	परांडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, आनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव.
धाराशीव	उमरगा	सिताफळ	उमरगा, दाळिब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बेडगा
धाराशीव	धाराशीव	सिताफळ	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बेबळी, केशेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगा.
धाराशीव	कळंब	सिताफळ	कळंब, इटकूर, येरमाळ, मोहा, शिराढोण, गोविंदपूर, मस्सा खं., नासगाव.
धाराशीव	तुळजापूर	सिताफळ	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी
धाराशीव	परांडा	सिताफळ	परांडा, आसु, जावळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव.
धाराशीव	भूम	सिताफळ	अंभी, माणकेश्वर, भुम, वालवड, ईट, आष्टा, पाथुड.
धाराशीव	लोहारा	सिताफळ	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी.
धाराशीव	वाशी	सिताफळ	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा.
धुळे	धुळे	डाळिब	लामकणी, धुळे शहर, मुकटी, आर्वी, कुसुंबा, नेर, शिरुड, बोरकुंड, सोनगिर, देवपूर, वालवडी, मोहाडी प्र. ल., मंहिदळे, आनंदखेडे, देऊर बु., कापडणे, न्याहाळोद, नावरा, गाडुतार, मोघन.
धुळे	शिरपूर	डाळिब	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, जवखेडे, होळनाथे, थाळनेर, सांगवी
धुळे	साक्री	डाळिब	साक्री, कासारे, म्हसदी प्र. ने, दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा, छाईल, शेवाळी डा.
धुळे	सिंदखेडा	डाळिब	सिंदखेडा, चिमठाणा, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोंडाईचा, विख्ररण, विरदेल, शेवाळे.
धुळे	धुळे	पेरु	लामकणी, धुळे शहर, मुकटी, आर्वी, कुसुंबा, नेर, शिरुड, बोरकुंड, सोनगिर, देवपूर, वालवडी, मोहाडी प्र. ल., मंहिदळे, आनंदखेडे, देऊर बु., कापडणे, न्याहाळोद, नावरा, गाडुतार, मोघन.
धुळे	सिंदखेडा	पेरु	विंमठाणा, खलाने, बेटावद, दोंडाईचा, शेवाळे, मालपूर.
धुळे	शिरपूर	पेरु	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, होळनाथे.
धुळे	धुळे	लिंबू	लामकणी, धुळे शहर, मुकटी, आर्वी, कुसुंबा, नेर, शिरुड, बोरकुंड, सोनगिर, देवपूर, वालवडी, मोहाडी प्र. ल., मंहिदळे, आनंदखेडे, देऊर बु., कापडणे, न्याहाळोद, नावरा, गाडुतार, मोघन.

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
धुळे	शिरपूर	लिंबू	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, जवखेडे, होळनांथे, थाळनेर, सांगवी, करवंद, कोडीद, दहिवद.
धुळे	साक्री	लिंबू	साक्री, कासारे, म्हसदी प्र.ने, दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
धुळे	सिंदखेडा	लिंबू	सिंदखेडा, चिमठाणा, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोऱाईचा, विखरण, विरदेल, गोराणे, मालपूर, निमगुळ
धुळे	धुळे	सिताफळ	लामकणी, धुळे शहर, मुकटी, आर्वी, कुसुंबा, नेर, शिरुड, बोरकुंड, सोनगिर, देवपूर, वालवडी, मोहाडी प्र. ल., मंहिदळे, आनंदखेडे, देऊर बु., कापडणे, न्याहाळोद, नावरा, गाडउतार, मोघन.
धुळे	साकरी	सिताफळ	म्हसवी प्र.नेर.
धुळे	सिंदखेडा	सिताफळ	चिमठाणा, खलाणे, तामथरे, बेटावद, दोऱाईचा, शेवाडे, मालपूर, निमगुळ.
नांदेड	नांदेड	चिकू	लिंबगाव, तरोडा बु., नाळेश्वर.
नांदेड	नांदेड	पेरु	विष्णुपुरी, लिंबगाव, नाळेश्वर.
नांदेड	कंधार	पेरु	उस्मानगर, बारुळ.
नांदेड	लोहा	पेरु	सोनखेड, शेवडी.
नांदेड	मुखेड	पेरु	जाहूर, अंबुलगा बु., चांडोला, येवती.
नांदेड	हदगाव	पेरु	तामसा, आष्टी, पिंपरखेड.
नांदेड	भोकर	पेरु	मोघाडी, भोसी.
नांदेड	देगलूर	पेरु	देगलूर, खानापूर, माळेगाव, नरंगल बु.
नांदेड	कंधार	मोसंबी	बारुळ, कंधार, फुलवळ, उस्माननगर.
नांदेड	धर्माबाद	मोसंबी	करखेली.
नांदेड	अर्धापूर	मोसंबी	माळेगाव
नांदेड	नांदेड	मोसंबी	लिंबगाव, विष्णुपुरी, नाळेश्वर, तरोडा बु.
नांदेड	मुखेड	मोसंबी	मुखेड, जाहूर.
नांदेड	मुदखेड	मोसंबी	मुदखेड, बारड.
नांदेड	हदगाव	मोसंबी	हदगाव, पिंपरखेड, मनाठा.
नांदेड	नांदेड	लिंबू	लिंबगाव, नाळेश्वर.
नांदेड	उमरी	लिंबू	उमरी
नांदेड	कंधार	सिताफळ	बारुळ, कंधार, दिग्रज बु.
नांदेड	भोकर	सिताफळ	भोकर.
नांदेड	हदगाव	सिताफळ	तामसा, मनाठा, आष्टी, पिंपरखेड
नागपूर	कळमेश्वर	मोसंबी	मोहपा, तेलकामठी, धापेवाडा, कळमेश्वर.
नागपूर	काटोल	मोसंबी	काटोल, पारडिंगा, येनवा, रिधोरा, कोंडाळी, मेटपांजरा, मासोद.
नागपूर	नरखेड	मोसंबी	नरखेड, सावरगाव, जलालखेडा, मोवाड, मेंढला, भिष्णूर, भारसिंगी.
नागपूर	नागपूर ग्रा.	मोसंबी	बाजारगाव, वाडी.
नागपूर	हिंगणा	मोसंबी	वडधामना, हिंगणा, वांनाडोंगरी, अडेगाव, गुमगाव, टाकळघाट, कान्होलिबारा.
नागपूर	कुही	मोसंबी	तितुर, कुही.
नागपूर	सावनेर	मोसंबी	चिंचोली, सावनेर, केळवद, खाणा, पाटणसावंगी, बडेगाव.
नागपूर	उमरेड	संत्रा	पाचगाव, हेवती, बेला, मकरधोकडा.
नागपूर	कळमेश्वर	संत्रा	कळमेश्वर, धापेवाडा, मोहपा, तेलकामठी, गोंडखेरी.
नागपूर	काटोल	संत्रा	काटोल, पारडिंगा, येनवा, मेटपांजरा, रिधोरा, कोंडाळी, मासोद.
नागपूर	कामठी	संत्रा	कामठी, वडोदा.
नागपूर	कुही	संत्रा	तितुर, कुही.
नागपूर	नरखेड	संत्रा	नरखेड, सावरगाव, जलालखेडा, मोवाड, मेंढला, भिष्णूर, भारसिंगी
नागपूर	नागपूर ग्रा.	संत्रा	बाजारगाव, खापरी रे, सोनेगाव (लोधी), वाडी, बोरी, गोधणी.
नागपूर	पारशिवणी	संत्रा	करभाड, पारशिवणी, नवेगाव खेरी, आमडी, कन्हान
नागपूर	भिवापूर	संत्रा	भिवापूर, कारगांव
नागपूर	रामटेक	संत्रा	देवलापार, रामटेक, मुसेवाडी

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
नागपूर	सावनेर	संत्रा	सावनेर, पाटण सावंगी, केळवद, खापा, बडेगाव, चिचोली.
नागपूर	हिंगणा	संत्रा	हिंगणा, कान्होलीबारा, अडेगाव, गुमगाव, टाकळघाट, वाणडोंगरी, वडधामना,
नाशिक	नाशिक	चिकू	भगुर
नाशिक	निफाड	चिकू	देवगाव
नाशिक	येवला	चिकू	जळगाव ने
नाशिक	चांदवड	डाळिंब	चांदवड, रायपूर, दिघवद, दुगाव, वडनेरभैरव, वडाळीभोई, शिंगवे, धोडांबे
नाशिक	दिंडोरी	डाळिंब	दिंडोरी, मोहाडी, वरखेडा, कोशिंबे
नाशिक	देवळा	डाळिंब	देवळा, लोहणेर, उमराणे, खर्डे
नाशिक	नांदगाव	डाळिंब	नांदगाव, वेहळगाव, हिसवळ(बु), मनमाड, बाणगाव बु., न्यायडोंगरी, भार्डी.
नाशिक	नाशिक	डाळिंब	माडसांगवी,
नाशिक	निफाड	डाळिंब	लासलगाव, देवगाव, निफाड, सायखेडा, ओझर, रानवड, नांदूर म., विंचूर, चांदोरी, पालखेड, पिंपळगाव बु.
नाशिक	बागलाण (सटाणा)	डाळिंब	सटाणा, ब्राम्हणगाव, नामपूर, जायखेडा, विरगाव, ताहराबाद, मुंजवाड, किकवारी खु., टेंभे खु.
नाशिक	मालेगाव	डाळिंब	मालेगाव, दाभाडी, सौदाणे, कौळाने, निमगाव, सायने बु., कळवाडी, झोडगा, वडनेर, करंजगाव, अंजंग, जळगाव नि., डोंगराळे
नाशिक	येवला	डाळिंब	पाटोदा, येवला, अंगनगाव, जळगाव नेऊर,
नाशिक	चांदवड	द्राक्ष (क)	चांदवड, दुगाव, रायपूर, दिघवद, वडाळी भोई, वडनेरभैरव, शिंगवे, धोडांबे
नाशिक	देवळा	द्राक्ष (क)	खर्डे,
नाशिक	निफाड	द्राक्ष (क)	निफाड, चांदोरी, सायखेडा, पिंपळगाव ब., ओझर, रानवड, लासलगाव, देवगाव, नांदूर म., पालखेड, विंचूर
नाशिक	बागलाण (सटाणा)	द्राक्ष (क)	जायखेडा, टेंभे खा., ताहराबाद, नामपूर, मुंजवाड, विरगाव, सटाणा.
नाशिक	नाशिक	द्राक्ष (क)	सातपुर, मखमलाबाद, गिरणारे, महिरावणी.
नाशिक	मालेगाव	द्राक्ष (क)	कौळाने नि., निमगाव, वडनेर, अंजंग.,
नाशिक	येवला	द्राक्ष (क)	येवला, अंगनगाव, पाटोदा, सावरगाव, जळगाव ने.
नाशिक	इगतपूरी	पेरु	नांदगाव बु.
नाशिक	चांदवड	पेरु	रायपूर, दिघवद, दुगांव, वडाळीभोई, चांदवड.
नाशिक	दिंडोरी	पेरु	दिंडोरी, मोहाडी, कसबेवणी, वरखेडा, उमराळे बु., कोशिंबे, ननाडी, रामशेज, लखमापूर
नाशिक	नाशिक	पेरु	गिरणारे, मखमलाबाद, देवळाली, सातपुर, माडसांगवी, पाथर्डी, भगुर, महिरावणी.
नाशिक	निफाड	पेरु	निफाड, देवगाव, विंचूर.
नाशिक	मालेगाव	पेरु	दाभाडी, सायने बु., अंजंग.
नाशिक	सटाणा	पेरु	जायखेडा, टेंभे खालचे, ब्राम्हनागाव, मुंजवड, सटाणा.
नाशिक	येवला	पेरु	जळगाव ने.
नाशिक	सिन्नर	पेरु	शहा, पांगरी बु.
नाशिक	नांदगाव	लिंबू	न्यायडोंगरी
नाशिक	मालेगाव	लिंबू	सौदाने, सायने बु.
नाशिक	मालेगाव	सिताफळ	दाभाडी, सायने बु., अंजंग
नाशिक	सटाणा	सिताफळ	जायखेडा, टेंभे खालचे, ब्राम्हनागाव, मुंजवड, सटाणा.
नाशिक	देवळा	सिताफळ	खर्डे
नाशिक	निफाड	सिताफळ	देवगाव
नाशिक	सिन्नर	सिताफळ	पांगरी बु., शहा, नांदूर शिंगोटे.
नाशिक	चांदवड	सिताफळ	दूगाव, शिंगवे, रायपूर.
नाशिक	मालेगाव	चिकू	करंजगळाण.
परभणी	परभणी	चिकू	टाकळी कुंभकर्ण
परभणी	पुर्णा	चिकू	पुर्णा

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
परभणी	जितुर	डाळिब	चारठाणा, आडगाव
परभणी	सेलू	डाळिब	सेलू
परभणी	परभणी	पेरु	परभणी ग्रा, झरी, टाकळी कुंभकर्ण
परभणी	पाथरी	पेरु	हादगाव
परभणी	सोनपेठ	पेरु	वडगाव.
परभणी	पुर्णा	पेरु	चुडावा.
परभणी	सेलू	पेरु	मोरेगाव, वालुर, सेलू.
परभणी	जितुर	मोसंबी	जितुर, बोरी.
परभणी	परभणी	मोसंबी	परभणी ग्रा, झरी.
परभणी	पाथरी	मोसंबी	पाथरी, हदगाव बु.
परभणी	पुर्णा	मोसंबी	चुडावा, लिमला, कावलगाव, पुर्णा
परभणी	मानवत	मोसंबी	मानवत, केकरजवळा, कोल्हा
परभणी	सेलू	मोसंबी	सेलू, कुपटा, वालुर, मोरेगाव.
परभणी	गंगाखेड	लिंबू	माखणी
परभणी	परभणी	लिंबू	दैठणा, सिंगणापुर.
परभणी	पाथरी	लिंबू	पाथरी, हादगाव, बाभळगाव
परभणी	पुर्णा	लिंबू	पुर्णा
परभणी	सेलू	लिंबू	सेलू, वालुर, चिकलठाणा, देवळगाव गात, कुपटा, मोरेगाव
परभणी	सोनपेठ	लिंबू	आवलगाव, शेळगाव, वडगाव.
परभणी	जितुर	संत्रा	जितुर, सावंगी म्हा., बोरी, आडगाव.
परभणी	परभणी	संत्रा	पेडगाव, जांब, टाकळी कुंभकर्ण.
परभणी	पाथरी	संत्रा	पाथरी
परभणी	पुर्णा	संत्रा	चुडावा, पुर्णा, कावलगाव, लिमला, कातनेश्वर, ताडकळस.
परभणी	मानवत	संत्रा	मानवत, कोल्हा, केकरजवळा, ताडबोरगाव.
परभणी	सेलू	संत्रा	सेलू, वालुर, देऊळगाव गात, कुपटा
परभणी	जितुर	सिताफळ	बामणी, जितुर
परभणी	परभणी	सिताफळ	जांब, पेडगाव
परभणी	मानवत	सिताफळ	ताडबोरगाव
परभणी	पुर्णा	सिताफळ	चुडावा.
परभणी	गंगाखेड	सिताफळ	गंगाखेड, माखणी, महातपुरी, राणीसावरगाव, पिंपळदरी.
परभणी	सेलू	सिताफळ	सेलू, वालुर, मोरेगाव
पालघर	डहाणू	चिकू	डहाणू, चिंचणी, सायवन, मल्यान, आशागड, आंबेसरी, वाणगाव, चारोटी
पालघर	तलासरी	चिकू	तलासरी, झरी.
पालघर	पालघर	चिकू	पालघर, बोईसर, तारापूर, मनोर, सफाळा, आगरवाडी, माहीम, लालोंडे, कोळगाव
पालघर	वाडा	चिकू	वाडा, कंचाड, कोने, खानिवली, मेट
पालघर	विक्रमगड	चिकू	विक्रमगड, चिंचघर
पुणे	अंबेगाव	चिकू	अंबेगाव, घोडेगाव, कळंब, मंचर, पारगाव, निरगुडसर.
पुणे	पुरंदर	चिकू	सासवड, भिवडी, राजेवाडी, परिचे, शिवरी.
पुणे	इंदापूर	चिकू	लाखेवाडी, बावडा.
पुणे	जुन्नर	चिकू	वडगाव आनंद, आपटाळे, बेल्हे, राजूर, निमगावसावा, जुन्नर, नारायणगाव, वडज
पुणे	दौँड	चिकू	केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे
पुणे	बारामती	चिकू	पणदरे, उंडवडी क.प., वडगाव निबाळकर, शिरसुफळ, लोणी भापकर, करंजेपुल, सुपा.
पुणे	भोर	चिकू	वेळू, नसरापूर
पुणे	शिरुर	चिकू	शिरुर, रांजनगाव ग., टाकळी हाजी, पाबळ, तळेगाव ढमढेरे, न्हावरा, वडगाव रासाई, निमोणे

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
पुणे	आंबेगाव	डाळिंब	घोडेगाव, कळंब, मंचर, निरगुडसर, पारगाव त. अवसरी
पुणे	इंदापूर	डाळिंब	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगावकेतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्णे, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे
पुणे	खेड	डाळिंब	राजगुरुनगर, चाकण, पाईट, कुडे बु., कळुस, आळंदी, पिंपळगाव त. खेड, कन्हेसर, वाडा, वेताळे, करंजविहीरे
पुणे	जुन्नर	डाळिंब	जुन्नर, नारायणगाव, बेल्हे, वडगाव आनंद, ओतुर, राजुर, निंमगाव सावा, वडज, ओझर, डिंगोरे, आपटाळे.
पुणे	दौँड	डाळिंब	दौँड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे
पुणे	पुरंदर	डाळिंब	सासवड, भिवडी, वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, परिंचे, राजेवाडी, शिवरी.
पुणे	बारामती	डाळिंब	वडगाव निंबाळकर, उंडवडी क.प., सुपा, बारामती, माळेगाव बु., पणदरे, लोणी भापकर, मोरगाव, काटेवाडी, शिरसुफळ, करंजेपुल
पुणे	शिरुर	डाळिंब	शिरुर, रांजणगावगणपती, टाकळीहाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगावभिमा, तळेगावढंमढेरे, न्हावरा, वडगावरासाई, निमोणे
पुणे	हवेली	डाळिंब	उरळी कांचन, थेऊर, वाघोली
पुणे	इंदापूर	द्राक्ष (क)	इंदापूर, बावडा, सणसर, भिगवण, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्णे, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे
पुणे	आंबेगाव	द्राक्ष (क)	कळंब, मंचर, पारगाव, निरगुडसर.
पुणे	बारामती	द्राक्ष (क)	बारामती, वडगाव निंबाळकर, माळेगाव बु., पणदरे, काटेवाडी, मोरगाव, करंजेपुल, सुपा, लोणीभापकर, शिरसुफळ, उंडवडी
पुणे	इंदापूर	पेरु	इंदापूर, माळवाडी, सणसर, पळसदेव, लोणीदेवकर, निमगावकेतकी, बावडा, लाखेवाडी, काटी, लासुर्णे, अंथुर्णे.
पुणे	खेड	पेरु	राजगुरुनगर, चाकण, पाईट, कुडे बु., कळुस, आळंदी, पिंपळगाव त. खेड, कन्हेसर, वाडा, वेताळे, करंजविहीरे
पुणे	दौँड	पेरु	दौँड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे
पुणे	पुरंदर	पेरु	सासवड, भिवडी, वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, परिंचे, राजेवाडी, शिवरी.
पुणे	बारामती	पेरु	काटेवाडी, उंडवडी क.प., सुपा, बारामती, वडगाव निंबाळकर, मोरगाव., माळेगाव बु.
पुणे	भोर	पेरु	वेळू, नसरापूर
पुणे	शिरुर	पेरु	न्हावरा
पुणे	हवेली	पेरु	उरुळीकांचन, थेऊर
पुणे	इंदापूर	मोसंबी	लाखेवाडी, काटी
पुणे	शिरुर	मोसंबी	शिरुर, पाबळ
पुणे	इंदापूर	लिंबू	सणसर, भिगवण, बावडा, लाखेवाडी, काटी
पुणे	दौँड	लिंबू	दौँड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे
पुणे	बारामती	लिंबू	उंडवडी क.प., सुपा, लोणी भापकर, बारामती, शिरसुफळ, करंजेपुल
पुणे	शिरुर	लिंबू	न्हावरा, वडगाव रासाई, निमोणे
पुणे	शिरुर	संत्रा	शिरुर, निमोणे, न्हावरा, तळेगाव ढमढेरे, रांजणगाव, मलठण, पाबळ
पुणे	आंबेगाव	सिताफळ	मंचर, कळंब, पारगाव त. अवसारी, निरगुडसर
पुणे	इंदापूर	सिताफळ	इंदापूर, माळवाडी, सणसर, लोणीदेवकर, निमगाव केतकी, बावडा, लाखेवाडी, काटी, अंथुर्णे.
पुणे	खेड	सिताफळ	राजगुरुनगर, कळुस, आळंदी, पिंपळगाव त. खेड, कन्हेरसर
पुणे	जुन्नर	सिताफळ	ओतुर, बेल्हे, वडगाव आनंद, जुन्नर, नारायणगाव, आपटाळे, वडज.
पुणे	दौँड	सिताफळ	दौँड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे
पुणे	हवेली	सिताफळ	उरुळी देवाची

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
पुणे	पुरंदर	सिताफळ	सासवड, भिवडी, वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, परिंचे, राजेवाडी, शिवरी
पुणे	बारामती	सिताफळ	बारामती, काटेवाडी, उंडवडी क.प., शिर्सुफळ, वडगाव निंबाळकर, लोणी भापकर, करंजेपुल, सुपा, मोरगाव
पुणे	भोर	सिताफळ	वेळू, नसरापूर
पुणे	शिरुर	सिताफळ	शिरुर, निमोण, च्छावरा, तळेगाव ढमढेरे, रांजनगाव, टाकळीहाजी, मलठण, पाबळ
बीड	आष्टी	चिकू	आष्टी, कडा, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना.
बीड	गेवराई	चिकू	मादळमोही, पाडळसिंगी, पाचेगाव, कोळगाव,
बीड	बीड	चिकू	बीड, नाळवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, मांजरसूंबा, चौसाळा, पेंडगाव, नेकनूर, पिंपळनेर, राजूरी न., लिंबागणेश
बीड	आष्टी	डाळिंब	आष्टी, कडा, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना.
बीड	केज	डाळिंब	केज, युसूफ-वडगाव, बनसारोळा, होळ, ह. पिंप्री, वीडा, नांदुरघाट
बीड	गेवराई	डाळिंब	गेवराई, मादळमोही, जातेगाव, सिरसदेवी, धोंडराई, उमापूर, चकलांबा, पाचेगाव, तलवडा, रेवकी, कोळगाव, पाडळसिंगी, माटेगाव.
बीड	धारुर	डाळिंब	धारुर, तेलगाव, मोहखेड, अंजनडोह
बीड	परळी	डाळिंब	परळी वै., शिरसाळा, नागापूर, धर्मापुरी, पिंपळगाव गाडे
बीड	पाटोदा	डाळिंब	दासखेड, पाटोदा, थेरला, अंमळनेर, कुसळंब
बीड	बीड	डाळिंब	लिंबागणेश, नेकनूर, पाली, बीड, नाळवंडी, म्हाळस-जवळा, मांजरसूंबा, चौसाळा, पेंडगाव, पिंपळनेर, राजूरी न.
बीड	माजलगाव	डाळिंब	माजलगाव, गंगामसला, किट्टीआडगांव, तालखेड, नित्रुड, दिंद्रुड, मंजरथ
बीड	वडवणी	डाळिंब	वडवणी, कडगाव बु., चिंचवण
बीड	शिरुर	डाळिंब	शिरुर (का.), रायमोहा, तितरवणी, खलापूरी, ब्रह्मनाथ-येलंब, गोमळवाडा.
बीड	आष्टी	पेरु	कडा, टाकळसिंग, आष्टा ह.ना.
बीड	केज	पेरु	यु.वडगाव, चिंचोली-माळी
बीड	गेवराई	पेरु	चकलांबा, सिरसदेवी, जातेगाव, उमापूर, मादळमोही, पाडळसिंगी, पाचेगाव, कोळगाव.
बीड	परळी	पेरु	नागापूर, पिंपळगाव-गाडे, मोहा
बीड	बीड	पेरु	नाळवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, पिंपळनेर, पेंडगाव, राजूरी न., कुर्ला, घाटसावळी, पारगाव सि., चन्हाटा
बीड	माजलगाव	पेरु	दिंद्रुड, तालखेड, किट्टी-आडगाव
बीड	वडवणी	पेरु	वडवणी, कवडगाव बु., चिंचवण
बीड	केज	मोसंबी	ह. पिंप्री,
बीड	गेवराई	मोसंबी	गेवराई, तलवडा, रेवकी, जातेगाव, मादळमोही, शिरसदेवी, धोंडराई, उमापूर, चंकलांबा, पाचेगाव, पाडळसिंगी, कोळगाव, माटेगाव
बीड	धारुर	मोसंबी	धारुर, मोहखेड, तेलगाव.
बीड	पाटोदा	मोसंबी	पाटोदा
बीड	बीड	मोसंबी	राजूरीनवगण, पिंपळनेर, नाळवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, मांजरसूंबा, चौसाळा, पेंडगाव, लिंबागणेश, कुर्ला, घाटसावळी, पारगाव सि., चन्हाटा
बीड	माजलगाव	मोसंबी	माजलगाव, नित्रुड, तालखेड, किट्टी-आडगाव, गंगामसला, दिंद्रुड, मंजरथ
बीड	वडवणी	मोसंबी	वडवणी, कवडगांव बु., चिंचवण
बीड	शिरुर	मोसंबी	शिरुर (का.), रायमोहा, तितरवणी, खलापूरी, ब्रह्मनाथ-येलंब
बीड	आष्टी	लिंबू	आष्टी, कडा, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना.
बीड	परळी	लिंबू	धर्मापुरी, परळी वै., पिंपळगाव-गाडे, मोहा
बीड	माजलगाव	लिंबू	दिंद्रुड
बीड	अंबाजोगाई	लिंबू	उजणी
बीड	वडवणी	लिंबू	वडवणी, कवडगाव बु., चिंचवण

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
बीड	आष्टी	संत्रा	आष्टी, कडा, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना.
बीड	शिरुर	संत्रा	गोमळवाडा
बीड	गेवराई	संत्रा	माळदमोही, कोळगाव.
बीड	पाटोदा	संत्रा	कुसळंब
बीड	अंबाजोगाई	सिताफळ	अंबाजोगाई, लो. सावरगाव, राडी, घाटनांदूर.
बीड	आष्टी	सिताफळ	आष्टी, कडा, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना.
बीड	केज	सिताफळ	केज, विडा, यु.वडगाव, ह. पिंप्री, होळ, बनसारोळा, नांदुरघाट, चिंचोली-माळी, मस्साजोग
बीड	गेवराई	सिताफळ	गेवराई, धोऱ्डराई, उमापूर, चकलांबा, मादळमोही, पाचेगाव, जातेगाव, तलवडा, सिरसदेवी, रेवकी, कोळगाव, माटेगाव, पाडळसिंगी.
बीड	धारुर	सिताफळ	धारुर, मोहखेड, तेलगाव, अंजनडोह.
बीड	परळी	सिताफळ	परळी वै., सिरसाळा, नागापुर, धर्मापुरी, पिंपळगाव-गाढे, मोहा
बीड	पाटोदा	सिताफळ	पाटोदा, थेरला, अंमळनेर, दासखेड, कुसळंब
बीड	बीड	सिताफळ	नालवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, मांजरसुंबा, चौसाळा, पेंडगाव, नेकनूर, पिंपळनेर, राजूरी न., लिंबागणेश, कुर्ला, घाटसावळी, पारगाव सि., चन्हाटा
बीड	माजलगाव	सिताफळ	माजलगाव, गंगामसला, दिंदुड, नित्रुड, तालखेड, किंटी-आडगाव, मंजरथ
बीड	वडवणी	सिताफळ	वडवणी, कवडगाव बु., चिंचवण
बीड	शिरुर	सिताफळ	शिरुर का., रायमोहा, तिंतरवणी, गोमळवाडा, ब्र. येळंब, खालापूरी.
बुलढाणा	चिखली	चिकू	चिखली
बुलढाणा	खामगाव	डाळिंब	हिवरखेड, काळेगांव.
बुलढाणा	चिखली	डाळिंब	चिखली, चांधई, हातणी, आमडापुर, शेळगाव आटोळ, पेठ, कोलारा.
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	डाळिंब	दे. मही, देऊळगाव राजा.
बुलढाणा	चिखली	पेरु	चिखली, हातणी, चांधई, मेरा खु., पेठ, केलारा, शेलगाव आटोळ, एकेलारा.
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	पेरु	देऊळगाव मही, मेहुनाराजा, देऊळगाव राजा, तुळजापूर, अंडेरा.
बुलढाणा	मेहकर	पेरु	देहुळगाव माळी, कंल्याणा, डोणगाव.
बुलढाणा	नांदुरा	पेरु	चांदुर बिस्वा, निमगाव
बुलढाणा	लोणार	पेरु	लोणार, टिटवी
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	पेरु	सिंदखेड राजा, किनगाव राजा.
बुलढाणा	बुलढाणा	पेरु	साखळी बु., पाडळी.
बुलढाणा	चिखली	मोसंबी	चिखली, पेठ
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	मोसंबी	मेहुणाराजा.
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	मोसंबी	सिंदखेड राजा, सोनुशी, किनगाव राजा, दुसरबीड, मलकापूर (पांगरा), शेंदूरजन, साखरखेडा.
बुलढाणा	खामगाव	लिंबू	पारखेड, आडगाव, आटाळी, पळशी बु., लाखनवाडा, पिंळगाव राजा, हिवरखेड
बुलढाणा	जळगाव जा.	लिंबू	पिंळगाव काळे,
बुलढाणा	नांदुरा	लिंबू	निमगाव
बुलढाणा	शेगाव	लिंबू	शेगाव
बुलढाणा	मोताळा	लिंबू	शेलापुर बु., बोराखेडी, धामणगाव बढें, रोहिणखेड, मोताळा, पिंळगांव देवी, पिंप्री गवळी.
बुलढाणा	खामगाव	संत्रा	अडगाव, हिवरखेड, वजर, लाखनवाडा, काळेगाव
बुलढाणा	चिखली	संत्रा	उंट्री, अमडापुर, मेरा खु., एकलारा, कोलारा
बुलढाणा	जळगाव जा.	संत्रा	जामोद, जळगाव खु., आसलगाव

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	संत्रा	देऊळगाव मही, मेहना राजा, आंढेरा.
बुलढाणा	मेहकर	संत्रा	डोणगाव, कल्याण, मेहकर, हिवराआश्रम, जानेफळ, शेलगाव दे., वरवंड, नायगाव दत्तापूर, देहुळगाव माळी, अंजनी बु., लोनी गवळी.
बुलढाणा	लोणार	संत्रा	अंजनी खुर्द, सुलतानपूर
बुलढाणा	संग्रामपूर	संत्रा	सोनाळा, बावणबीर, संग्रामपूर.
बुलढाणा	चिखली	सिताफळ	शेलगाव अटोळ, मेरा खु., चांधई, कोलारा, हातनी.
बुलढाणा	जळगाव जा.	सिताफळ	जामोद, जळगाव खु.
बुलढाणा	मोताळा	सिताफळ	शेलापुर बु., पिंप्री गवळी.
बुलढाणा	मेहकर	सिताफळ	वरवंड, जानेफळ, नायगाव दत्तापूर, हिवरा आश्र, कल्याण, लोणी गवळी, शेलगांव दे.
बुलढाणा	खामगाव	सिताफळ	पारखेड, पिंपळगाव राजा, काळेगाव.
बुलढाणा	बुलढाणा	सिताफळ	पाडळी.
बुलढाणा	लोणार	सिताफळ	हिरडव, सुलतानपूर, टिटवी, लोणार, बीबी.
बुलढाणा	संग्रामपूर	सिताफळ	संग्रामपूर
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	सिताफळ	सिंदखेड राजा, साखरखेडा, शेंदुरजन, किनगाव राजा
यवतमाळ	राळेगाव	मोसंबी	धानोरा, राळेगांव, वाढोण बा., झाडगाव.
यवतमाळ	आर्णा	मोसंबी	जवळा, लोणबेहेड
यवतमाळ	दिग्रस	मोसंबी	कलगांव
यवतमाळ	पुसद	मोसंबी	ब्राम्हणगाव
यवतमाळ	पुसद	संत्रा	ब्राम्हणगाव
यवतमाळ	आर्णा	संत्रा	आर्णा, जवळा, लोणबेहेड
यवतमाळ	उमरखेड	संत्रा	उमरखेड, मुळावा, ढाणकी, विडुळ, चातारी, कुपटी, निंगणुर
यवतमाळ	कळंब	संत्रा	कळंब, कोठा, सावरगाव, जोडमोहा, पिंपळगाव (रु.), मेटीखेडा.
यवतमाळ	दारव्हा	संत्रा	दारव्हा, महागाव, लोही
यवतमाळ	दिग्रस	संत्रा	दिग्रस, कलगाव, तिवरी, तृपटाकळी, सिंगड.
यवतमाळ	नेर	संत्रा	माणिकवाडा, वटफळी, शिरजगाव, मालखेड (खु.), नेर.
यवतमाळ	पुसद	संत्रा	पुसद, जांबबाजार, वरुड, बोरी खु., गौळ खु.
यवतमाळ	बाभुळगाव	संत्रा	घारपळ, सावर.
यवतमाळ	महागाव	संत्रा	मोरथ, गुंज, काळी (दौ), कासोळा.
यवतमाळ	राळेगाव	संत्रा	राळेगाव, झाडगाव, धानोरा, वाढोण बा.
लातूर	अहमदपूर	डाळिब	किनगाव, अहमदपूर, खंडाळी
लातूर	उदगीर	डाळिब	नागलगाव, हेर.
लातूर	औसा	डाळिब	औसा, लामजणा, किनीथोट, किलारी, बेलकुड, भादा
लातूर	चाकूर	डाळिब	चाकूर, नळेगाव, वडवळनागनाथ
लातूर	निलंगा	डाळिब	निलंगा, औरादशाहजनी
लातूर	रेणापूर	डाळिब	कारेपूर, पानगाव
लातूर	अहमदपूर	चिकू	अहमदपूर
लातूर	औसा	पेरु	मातोळा, उजनी
लातूर	जळकोट	पेरु	घोनसी, जळकोट
लातूर	अहमदपूर	पेरु	अहमदपूर, खंडाळी, शिरुर ताजबंद, हाडोळती
लातूर	उदगीर	लिंबू	हेर
लातूर	औसा	सिताफळ	उजनी, बेलकुड
लातूर	निलंगा	सिताफळ	औरादशाहजनी
लातूर	रेणापूर	सिताफळ	रेणापूर, पळशी, पोहरेगाव, पानगाव, कारेपूर
लातूर	अहमदपूर	सिताफळ	शिरुर ताजबंद
लातूर	चाकूर	सिताफळ	आष्टा
लातूर	लातूर	सिताफळ	हरगुळ ब., कन्हेरी, मुरुड बु.

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
वर्धा	आष्टी	मोसंबी	आष्टी, तळेगाव, साहूर, अंतोरा.
वर्धा	कारंजा	मोसंबी	कारंजा घाट, ठाणेगाव, कन्नमवार गाव, सारवाडी, दाभा.
वर्धा	आर्वी	लिंबू	आर्वी, वाठोडा, खरांगणा,
वर्धा	आष्टी	लिंबू	आष्टी, तळेगाव, साहूर
वर्धा	कारंजा	लिंबू	कारंजा घ., ठाणेगाव, कन्नमवार गाव, सारवाडी
वर्धा	आर्वी	संत्रा	खरांगणा, आर्वी, रोहना, वाढोणा, वाठोडा.
वर्धा	आष्टी	संत्रा	आष्टी, तळेगाव, साहूर, अंतोरा.
वर्धा	कारंजा	संत्रा	कारंजा घाट, ठाणेगाव, कन्नमवार गाव, सारवाडी, दाभा.
वर्धा	सेलू	संत्रा	झडशी.
वर्धा	देवळी	संत्रा	देवळी, पुलगाव
वाशिम	मंगरुळपीर	डाळिंब	मंगरुळपीर, आसेगांव, सेलू बु., कवठळ, धानोरा खु., पार्डी ताड
वाशिम	मानोरा	डाळिंब	उमरी बु.
वाशिम	मालेगाव	डाळिंब	मुंगळा
वाशिम	वाशिम	डाळिंब	पार्डीआसरा, राजगाव, पार्डी टकमोर
वाशिम	मंगरुळपीर	लिंबू	शेलु बु., मंगरुळपीर, कवठळ, पोटी, पार्डीताड, धानोरा, आसेगाव.
वाशिम	वाशिम	लिंबू	पार्डीटकमोर
वाशिम	कारंजा	संत्रा	कारंजा, उंबर्डा बाजार, कामरगाव, धनज बू., पोहा, खेडा बू., हिवरा लाहे., येवता
वाशिम	मंगरुळपीर	संत्रा	मंगरुळपीर, पोटी, कवठळ, धानोरा खु., पार्डीताड, सेलू बु., आसेगाव.
वाशिम	मानोरा	संत्रा	मानोरा, गिरोली, उमरी, कुपटा, शेंदुरजना, इंझोरी.
वाशिम	मालेगाव	संत्रा	मालेगाव, मुंगळा, करंजी, किन्हीराजा, शिरपूर, चांडस, मेडशी.
वाशिम	रिसोड	संत्रा	रिसोड, केनवड, भरजहांगीर, रिठद, वाकद, गोवर्धन, मोप.
वाशिम	वाशिम	संत्रा	वाशिम, अनसिंग, केकतउमरा, पार्डीआसरा, राजगाव, कोडांळा झामरे.
वाशिम	मंगरुळपीर	सिताफळ	धानोरा, मंगरुळपीर, कवठळ, पार्डीताड, पोटी, आसेगाव, सेलू बु.
वाशिम	कारंजा	सिताफळ	धनज बू., हिवरा लाहे, कामरगाव.
वाशिम	रिसोड	सिताफळ	मोप, वाकद
सांगली	आटपाडी	चिकू	आटपडी, खरसुंडी.
सांगली	कवठे मंहाकाळ	चिकू	कुची.
सांगली	मिरज	चिकू	बेळंकी
सांगली	आटपाडी	डाळिंब	आटपडी, दिघंची, खरसुंडी
सांगली	कवठे मंहाकाळ	डाळिंब	कुची, ढालगाव
सांगली	जत	डाळिंब	उमदी, तिकोंडी, जत, कुंभारी, वळसंग, शेगाव, माडग्याळ, संख, डफळापुर.
सांगली	तासगाव	डाळिंब	सावळज, मांजर्डे, मणे राजुरी, विसापुर
सांगली	कवठे मंहाकाळ	द्राक्ष (क)	कवठे मंहाकाळ, हिंगणगाव, कुची, ढालगाव, देशिंग
सांगली	खानापूर	द्राक्ष (क)	खानापूर, विटा, करंजे, लेंगरे, भाळवणी, नागेवाडी
सांगली	जत	द्राक्ष (क)	डफळापूर, जत, कुंभारी, माडग्याळ, वळसंग, संख, शेगाव, तिकोंडी, उमदी
सांगली	वाळवा	द्राक्ष (क)	वाळवा, इस्लामपूर, आष्टा.
सांगली	कडेगाव	द्राक्ष (क)	कडेगाव, वांगी, चिंचणी.
सांगली	आटपाडी	द्राक्ष (क)	आटपडी, दिघंची, खरसुंडी
सांगली	तासगाव	द्राक्ष (क)	मणेराजूरी, सावळज, तासगाव, विसापुर, येळावी, मांजर्डे, वायफळे
सांगली	पलुस	द्राक्ष (क)	पलुस, कुंडल, भिलवडी, अंकलखोप
सांगली	मिरज	द्राक्ष (क)	मालगाव, बेळंकी, भोसे, मिरज, बुधगाव, कसबे डिग्रज, कवलापूर, आरग, बेडक, कुपवाड.
सांगली	जत	पेरु	संख, कुंभारी, माडग्याळ, तिकोंडी, शेगाव.
सांगली	वाळवा	पेरु	पेठ.

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
सांगली	कवठे मंहाकाळ	पेरु	ढालगाव, देशिंग, कुची.
सांगली	आटपाडी	पेरु	आटपाडी, दिघंची, खरसुंडी.
सांगली	मिरज	पेरु	मालगाव, कवलापूर, भोसे, बेळंकी, आरग, बेडग.
सांगली	खानापूर	पेरु	विटा, नागेवाडी.
सांगली	जत	लिंबू	उमदी, तिकोंडी.
सांगली	जत	सिताफळ	माडग्याळ, तिकोंडी, शेंगाव.
सांगली	आटपाडी	सिताफळ	आटपाडी, खरसुंडी, दिघंची
सांगली	क महांकाळ	सिताफळ	ढालगाव, कुची.
सांगली	खानापूर	सिताफळ	विटा, नागेवाडी, लेंगरे, खानापूर, करंजे
सातारा	कोरेगाव	डाळिब	वाठारस्टे.
सातारा	खंडाळा	डाळिब	खंडाळा, लोणंद, शिरवळ
सातारा	खटाव	डाळिब	खटाव, वडूज, पुसेगाव, औंध, पुसेसावळी, मायनी, कातरखटाव, बुध, निमसोड, कलेढोण
सातारा	फलटण	डाळिब	फलटण, राजाळे, आसु, आदर्की (बु), तरडगाव, होळ, वाठार निबांळकर, कोळंकी, गिरवी, बरड.
सातारा	माण	डाळिब	दहिवडी, मलवडी, मार्डी, गोंदवळे(बु), म्हसवड, कुकडवाड, शिंगणापूर, आंधळी, वर-मलवडी
सातारा	फलटण	पेरु	बरड, गिरवी, कोळंकी
सातारा	खंडाळा	पेरु	खंडाळा, शिरवळ, वाठार बु., लोणंद.
सातारा	खंडाळा	सिताफळ	खंडाळा, शिरवळ, वाठार बु., लोणंद.
सातारा	फलटण	सिताफळ	बरड, गिरवी, कोळंकी
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	चिकू	निंबर्गी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंदूप, विंचूर, होटगी, औराद.
सोलापूर	पंढरपूर	चिकू	करकंब, कासेगांव, खर्डी.
सोलापूर	बार्शी	चिकू	बार्शी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपळे दुमाला, सौंदरे.
सोलापूर	मोहोळ	चिकू	सावळेश्वर.
सोलापूर	सांगोला	चिकू	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरा, महुद (बु.), संगेवाडी, घेरडी.
सोलापूर	माढा	मोसंबी	मोडनिंब
सोलापूर	अक्कलकोट	डाळिब	दुधनी, मैंदर्गी.
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	डाळिब	वडाळा, तिन्हे.
सोलापूर	करमाळा	डाळिब	करमाळा, जेऊर, उमरड, केम, कोर्टी, सालसे.
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	डाळिब	निंबर्गी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंदूप, विंचूर, होटगी, औराद.
सोलापूर	पंढरपूर	डाळिब	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे.
सोलापूर	बार्शी	डाळिब	बार्शी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपळे दुमाला, सौंदरे.
सोलापूर	मंगळवेढा	डाळिब	मंगळवेढा, बोराळे, अंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर, पाटखळ.
सोलापूर	माढा	डाळिब	माढा, दारफळ, रोपळे (क.), म्हैसगांव, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लहळ, रांझणी, निमगाव टे., बेवळे.
सोलापूर	माळशिरस	डाळिब	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, महालुंगे, पिलीव, वेळापूर, नातेपूते, दहीगांव, सदाशिवनगर, खुडुस, फोंडशिरस.
सोलापूर	मोहोळ	डाळिब	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेन्नर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर.

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
सोलापूर	सांगोला	डाळिंब	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझारा, महुद (बु.), संगेवाडी, घेरडी .
सोलापूर	अकलकोट	पेरु	जेऊर, दुधनी.
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	पेरु	वडाळा, मार्डी, तिन्हे, शेळगी, कोंडी, सोरेगाव.
सोलापूर	करमाळा	पेरु	करमाळा, जेऊर, उमरड, केतूर, केम, अर्जूननगर, जिंती, पांगरे, पोथरे.
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	पेरु	निंबर्गी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंदूप, विंचूर, होटगी, औराद.
सोलापूर	पंढरपूर	पेरु	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे.
सोलापूर	बार्शी	पेरु	बार्शी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपळे दुमाला, सौंदरे.
सोलापूर	माढा	पेरु	माढा, दारफळ, रोपळे (क.), म्हैसगांव, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लहुळ, रांझाणी, निमगाव टे., बेंबळे.
सोलापूर	माळशिरस	पेरु	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, महाळुंगे, पिलीव, वेळापूर, नातेपूते, दहीगांव, सदाशिवनगर, खुडुस, फोंडशिरस.
सोलापूर	मोहोळ	पेरु	मोहोळ, शेटफळ, पेन्नुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर, नरखेड.
सोलापूर	सांगोला	पेरु	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझारा, महुद (बु.), संगेवाडी, घेरडी.
सोलापूर	अकलकोट	लिंबू	जेऊर, चपळगांव, तडवळ, करजगी, दुधनी, मैंदर्गी, नागणसुर.
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	लिंबू	वडाळा, मार्डी, तिन्हे, शेळगी, कोंडी, सोरेगाव.
सोलापूर	करमाळा	लिंबू	करमाळा, उमरड, कोर्टी, अर्जूननगर, पोथरे.
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	लिंबू	निंबर्गी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंदूप, विंचूर, होटगी, औराद.
सोलापूर	पंढरपूर	लिंबू	भंडीशेगांव, करकंब, पुळूज, चळे, कासेगांव, खर्डी, रोपळे.
सोलापूर	बार्शी	लिंबू	बार्शी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपळे दुमाला, सौंदरे.
सोलापूर	मंगळवेढा	लिंबू	बोराळे, पाटखळ.
सोलापूर	माढा	लिंबू	माढा, दारफळ, रोपळे (क.), म्हैसगांव, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लहुळ, निमगाव टे., बेंबळे.
सोलापूर	माळशिरस	लिंबू	माळशिरस, पिलीव, वेळापूर.
सोलापूर	मोहोळ	लिंबू	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेन्नुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर.
सोलापूर	सांगोला	लिंबू	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझारा, महुद (बु.), संगेवाडी, घेरडी.
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	सिताफळ	वडाळा, मार्डी, कोंडी.
सोलापूर	करमाळा	सिताफळ	करमाळा, जेऊर, उमरड, केम, कोर्टी, अर्जूननगर, पोथरे.
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	सिताफळ	निंबर्गी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंदूप, विंचूर, होटगी, औराद.
सोलापूर	पंढरपूर	सिताफळ	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे.
सोलापूर	बार्शी	सिताफळ	बार्शी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपळे दुमाला, सौंदरे.
सोलापूर	माढा	सिताफळ	माढा, दारफळ, रोपळे (क.), म्हैसगांव, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लहुळ, रांझाणी, निमगाव टे., बेंबळे.
सोलापूर	माळशिरस	सिताफळ	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, महाळुंगे, पिलीव, वेळापूर, नातेपूते, दहीगांव, सदाशिवनगर, खुडुस, फोंडशिरस.

जिल्हे	तालुका	पीक	अधिसुचित करावयाची महसूल मंडळे
सोलापूर	मोहोळ	सिताफळ	मोहोळ, शेटफळ, पेत्रुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर, नरखेड.
सोलापूर	सांगोला	सिताफळ	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझारा, महुद (बु.), संगेवाडी, घेरडी..
हिंगोली	ॲंढानागनाथ	मोसंबी	ॲंढानागनाथ, जवळाबाजार, साळणा, येहळेगाव.
हिंगोली	कळमनुरी	मोसंबी	कळमनुरी, वाकोडी, नांदापूर, आखाडाबाळापुर, डोंगरकडा, वारंगाफाटा
हिंगोली	बसमत	मोसंबी	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुरी, आंबा (चोंडी)
हिंगोली	सेनगाव	मोसंबी	गोरेगाव, आजेगाव, हत्ता, साखरा,
हिंगोली	हिंगोली	मोसंबी	हिंगोली, डिग्रस कराळे, माळहिवरा, खंबाळा, सिरसम (बु.), नरसीनामदेव, बासंबा
हिंगोली	ॲंढानागनाथ	संत्रा	ॲंढानागनाथ, जवळाबाजार, साळणा, येहळेगाव.
हिंगोली	कळमनुरी	संत्रा	कळमनुरी, वाकोडी, नांदापूर, आखाडाबाळापुर, डोंगरकडा, वारंगाफाटा
हिंगोली	बसमत	संत्रा	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुरी, आंबा (चोंडी)
हिंगोली	सेनगाव	संत्रा	गोरेगाव, आजेगाव, हत्ता, साखरा, सेनगाव, पानकन्हेरगाव.
हिंगोली	हिंगोली	संत्रा	हिंगोली, डिग्रस कराळे, माळहिवरा, खंबाळा, सिरसम (बु.), नरसीनामदेव, बासंबा

सहपत्र - १

सन २०२४-२५ व २०२५-२६ साठी पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना राबविष्याकरिता प्रस्तावित जिल्हे, तालुके व महसूल मंडळाची यादी.

(आंबिया बहार)

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अकोला	अकोट	केळी	पणज, उमरा, अकोलखेड, अकोट
अकोला	बार्शीटाकळी	केळी	बार्शीटाकळी, धाबा
अकोला	तेल्हारा	केळी	तेल्हारा, माळेगाव बाजार, हिवरखेड, अडगांव (बु.)
अकोला	पातुर	केळी	चान्त्री
अकोला	अकोला	डाळिंब	कॉलखेड, शिवणी
अकोला	बार्शीटाकळी	डाळिंब	महान
अकोला	अकोट	पपई	अकोलखेड, आसेगाव बाजार, उमरा, पणज, मुंडगाव, अकोट.
अकोला	तेल्हारा	पपई	हिवरखेड, अडगाव बु., माळेगाव बा.
अकोला	पातुर	मोसंबी	पातुर
अकोला	अकोट	संत्रा	अकोट, उमरा, पणज, अकोलखेड
अकोला	तेल्हारा	संत्रा	तेल्हारा, माळेगाव बाजार, हिवरखेड, अडगांव (बु.)
अकोला	पातुर	संत्रा	पातुर, आलेगांव, बाभुळगाव
अकोला	बार्शीटाकळी	संत्रा	राजंदा, महान, खेर्डा बु. बार्शी टाकळी, पिंजर.
अकोला	मुर्तीजापूर	संत्रा	कुरुम, हातगाव, निंभा
अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	केळी	अंजनगाव, भंडारज, विहिगांव, सातेगांव, कापूसतळणी, कोकडी
अमरावती	अचलपूर	केळी	अचलपूर, पथ्रोट, परतवाडा, परसापूर, रासेगाव
अमरावती	चांदुर बाजार	केळी	शिरसगाव कसबा, ब्राम्हणवाडा थडी, चांदुर बाजार, तळेगाव मोहना.
अमरावती	धामणगाव रेल्वे	पपई	दत्तापूर, भातकुली, विंचोली
अमरावती	अमरावती	मोसंबी	बडनेरा, डवरगांव, माहूली जहांगिर, नांदगाव पेठ
अमरावती	तिवसा	मोसंबी	वरखेड, वळ्हा, मोझरी, कुळ्हा, तिवसा
अमरावती	धामणगाव रेल्वे	मोसंबी	धामणगाव रेल्वे, विंचोली, अंजनसिंगी
अमरावती	मोर्शी	मोसंबी	मोर्शी, हिवरखेड, शिरखेड, अंबाडा, नेरपिंगळाई
अमरावती	वरुड	मोसंबी	वरुड, शेंदुरजनाघाट, लोणी, पुसळा, बेनोडा, वाठोडा, राजूराबाजार
अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	संत्रा	अंजनगाव, भंडारज, विहिगांव, सातेगांव, कापूसतळणी, कोकडी
अमरावती	अचलपूर	संत्रा	अचलपूर, रासेगाव, असदपूर, परसापूर, पथ्रोट, परतवाडा
अमरावती	अमरावती	संत्रा	अमरावती, वडाळी, बडनेरा, नवसारी, डवरगांव, माहूली जहांगिर, नांदगाव पेठ, रहाटगाव
अमरावती	चांदुर बाजार	संत्रा	चांदुर बाजार, ब्राम्हणवाडा थडी, बेलोरा, करजगाव, शिरसगाव कसबा, तळेगाव मोहना, आसेगाव पुर्णा
अमरावती	चांदुर रेल्वे	संत्रा	चांदुर रेल्वे, पळसखेड, घुईखेड, आमला विश्वेश्वर, सातेफळ
अमरावती	चिखलदरा	संत्रा	चिखलदरा, सेमाडोह, टेंभूरसोडा, गौरखेड बाजार
अमरावती	तिवसा	संत्रा	तिवसा, मोझरी, वळ्हा, कुळ्हा वरखेड
अमरावती	धामणगाव रेल्वे	संत्रा	धामणगाव रेल्वे, विंचोली, भातकुली, अंजनसिंगी, मंगरुळ दस्तगिर, दत्तापूर, तळेगाव दशासर
अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	संत्रा	नांदगाव खंडेश्वर, दाभा, शिवणी र., मंगरुळ चव्हाणा, पापळ, लोणी टा., धानोरा गुरव, माहूली चोर, रसुलापूर
अमरावती	भातकुली	संत्रा	निंभा.
अमरावती	मोर्शी	संत्रा	अंबाडा, हिवरखेड, रिद्धपूर, धामणगाव (काटपूर), नेरपिंगळाई, शिरखेड, मोर्शी.
अमरावती	वरुड	संत्रा	वरुड, बेनोडा, पुसळा, वाठोडा, लोणी, शेंदुरजनाघाट, राजोरा बाजार

જિલ્હા	તાલુકા	પિક	અધિસૂચિત કરાવયાચી મહસૂલ મંડલે
અહમદનગર	કર્જત	આંબા	કર્જત, રાશીન, ભાંબોરા, કોંભણી, મિરજગાવ, માહી, ખેડ, કુળધરણ, વાલવડ, કોરેગાવ.
અહમદનગર	કોપરગાવ	આંબા	રવંદે, કોપરગાવ, દહેગાવ બોલકા, સુરેગાવ, પોહેગાવ, કોકમઠાણ.
અહમદનગર	જામખેડ	આંબા	જામખેડ, અરણગાંવ, નાન્નજ, નાયગાવ, ખર્ડા, સાકત, પાટોડા.
અહમદનગર	નગર	આંબા	કાપૂરવાડી, વાલ્કી, કેડગાવ, ભિંગાર, નાગાપુર, જેઝર, ચિંચોડી પાટીલ, ચાસ, રૂઈછત્તસી, નેસ્ટી, સાવેડી.
અહમદનગર	નેવાસા	આંબા	ચાંદા, કુકાણા, ઘોડેગાવ, દેઢગાવ, ભાનસહિવરે, સોનેઈ.
અહમદનગર	પાર્થર્ડી	આંબા	પાર્થર્ડી, માણિકદૌન્ડી, ટાકળીમાનુર, કોરડગાંવ, કરંજી, મિરી, તિસગાવ, અકોલા, ખરવંડી
અહમદનગર	પારનેર	આંબા	પારનેર, ભાલવણી, વાડેગઢાણ, સુપા, ટાકળીઢોકેશ્વર, પલશી, વડણિરે, નિઘોજ, પલવે ખુ., જવણા, અલ્કુટી, કાન્હૂર પઠાર.
અહમદનગર	રાહાતા	આંબા	બાભલેશ્વર, લોણી.
અહમદનગર	રાહુરી	આંબા	વાંબોરી, સાત્રલ, તાહારાબાદ, રાહુરી, બારાગાવ નાંદુર.
અહમદનગર	શેવગાવ	આંબા	બોધેગાંવ, ચાપડગાંવ, ભાતકુડગાવ, શેવગાવ, ઢોરજળગાવ, એરંડગાવ, દહેગાંવ ને., મુંગી.
અહમદનગર	શ્રીગોંડા	આંબા	બેલવંડી, શ્રીગોંડા, દેવદૈઠણ, માંડવગણ, ચિંભળા, કોળગાવ, આઢલગાવ, લોણી વ્યંકનીથ, ભાનગાવ.
અહમદનગર	શ્રીરામપૂર	આંબા	શ્રીરામપૂર, ટાકળીભાન, ઉંડીરગાવ, કારેગાવ
અહમદનગર	અકોલે	આંબા	અકોલે, રૂભોડી, લિંગદેવ
અહમદનગર	કર્જત	કેળી	કર્જત, રાશીન, ભાંબોરા, કોંભણી, મિરજગાવ, માહી, ખેડ, કુળધરણ, કોરેગાવ.
અહમદનગર	પારનેર	કેળી	નિઘોજ, જવણા.
અહમદનગર	શ્રીગોંડા	કેળી	કાષ્ટી.
અહમદનગર	જામખેડ	કેળી	જાંમખેડ, નાન્નજ, નાયગાવ, ખર્ડા, સાકત, પાટોડા.
અહમદનગર	નેવાસા	કેળી	નેવાસા ખુ., કુકાણા, ચાંદા, વડાણા બ., નેવાસા બુ., સલાબતદપુર, સોનેઈ, ઘોડેગાવ, પ્રવારા સગમ, દેડગાવ, ભાનસહિવરે.
અહમદનગર	અકોલે	કેળી	બ્રાહ્મણવાડા
અહમદનગર	શેવગાવ	કેળી	એરંડગાવ, ચાપડગાવ, ભાતકુડગાવ, શેવગાવ, બોધેગાવ, ઢોરજળગાવ, દહીગવહા ને., મુંગી.
અહમદનગર	અકોલે	ડાલ્ભિબ	અકોલે, વિરગાવ, કોતૂળ, બ્રાહ્મણવાડા, સમશેરપુર, લિંગદેવ, રોભોડી.
અહમદનગર	કર્જત	ડાલ્ભિબ	કર્જત, રાશીન, ભાંબોરા, કોંભણી, મિરજગાવ, માહી, ખેડ, કુળધરણ, વાલવડ, કોરેગાવ.
અહમદનગર	કોપરગાવ	ડાલ્ભિબ	રવંદે, કોપરગાવ, દહેગાવ બોલકા, સુરેગાવ, પોહેગાવ, કોકમઠાણ.
અહમદનગર	જામખેડ	ડાલ્ભિબ	જામખેડ, અરણગાંવ, નાન્નજ, નાયગાવ, ખર્ડા, સાકત, પાટોડા.
અહમદનગર	નગર	ડાલ્ભિબ	સાવેડી, કાપૂરવાડી, ભિંગાર, નાગાપુર, ચિંચોડી પાટીલ, વાલ્કી, રૂઈછત્તસી, નાલેગાવ, જેઝર, ચાસ, કેડગાવ, નેસ્ટી.
અહમદનગર	નેવાસા	ડાલ્ભિબ	નેવાસા (બુ.), સલાબતપુર, કુકાણા, ચાંદા, ઘોડેગાવ, વડાણા બહિરોબા, નેવાસા ખુ., સોનેઈ, પ્રવારા સંગમ, દેડગાવ, ભાનસહિવરે.
અહમદનગર	પાર્થર્ડી	ડાલ્ભિબ	પાર્થર્ડી, માણિકદૌન્ડી, ટાકળીમાનુર, કરંજી, મિરી, કોરડગાવ, તિસગાવ, અકોલા, ખરવંડી
અહમદનગર	પારનેર	ડાલ્ભિબ	પારનેર, ભાલવણી, વાડેગઢાણ, વડણિરે, નિઘોજ, ટાકળીઢોકેશ્વર, પલશી, સુપા, અલ્કુટી, જવણા, પલવે ખુ., કાન્હૂર પઠાર.
અહમદનગર	રાહાતા	ડાલ્ભિબ	રાહાતા, શિર્ડી, લોણી, બાભલેશ્વર, પુણતાંબા, અસ્તગાવ
અહમદનગર	રાહુરી	ડાલ્ભિબ	રાહુરી, સાત્રલ, તાહારાબાદ, દેવલાલી પ્રવારા, બ્રાહ્મણી, વાંબોરી, ટાકળીમિયાં, બારાગાવ નાંદુર.

જિલ્હા	તાલુકા	પિક	અધિસુચિત કરાવયાચી મહસૂલ મંડળે
અહમદનગર	શેવગાવ	ડાલ્ભિબ	શેવગાવ, ભાતકુડગાવ, એરંડગાવ, ચાપડગાવ, બોધેગાવ, ઢોરજળગાવ, દહીગાવા ને., મુંગી.
અહમદનગર	શ્રીગોંડા	ડાલ્ભિબ	શ્રીગોંડા, માંડવગણ, બેલવંડી, પેડગાવ, વિંભળા, દેવદૈઠણ, કોળગાવ, કાચી, લોણી વ્યંકનાથ, આઢળગાવ, ભાનગાવ.
અહમદનગર	શ્રીરામપૂર	ડાલ્ભિબ	ઉંડોરગાવ, ટાકળીભાન, બેલાપૂર, શ્રીરામપૂર, કારેગાવ.
અહમદનગર	સંગમનેર	ડાલ્ભિબ	સંગમનેર બુ., ધાંદરફળ બુ., અશ્ચ બુ., સિબલાપૂર, તલેગાવ, સામનાપૂર, ઘારગાવ, ડોળસણે, સાકૂર, પિંપર્ણ, નાંદુર ખંદરમાળ, નિમોણ, સંગમનેર ખુ., ઘુલેવાડી.
અહમદનગર	અકોલે	દ્રાક્ષ	વિરગાવ
અહમદનગર	કર્જત	દ્રાક્ષ	કર્જત, રાશીન, ભાંબોરા, ખેડ, કુળધરણ
અહમદનગર	કોપરગાવ	દ્રાક્ષ	રવંદે, કોપરગાવ, દહેગાવ બોલકા, સુરેગાવ, પોહેગાવ, કોકમઠાણ.
અહમદનગર	જામખેડ	દ્રાક્ષ	નાત્રજ
અહમદનગર	પારનેર	દ્રાક્ષ	નિઘોજ, વાડેગઢાણ, પલ્લવે ખુ., જવળા, સુપા.
અહમદનગર	રાહાતા	દ્રાક્ષ	રાહાતા, લોણી, બાભલેશ્વર, પુણતાંબા, શિર્ડી, અસ્તગાવ.
અહમદનગર	રાહુરી	દ્રાક્ષ	તાહારાબાદ, દેવલાલી પ્રવરા, સાત્રળ, બારાગાવ નાંદુર.
અહમદનગર	શ્રીગોંડા	દ્રાક્ષ	બેલવંડી, વિંભળા, શ્રીગોંડા, પેડગાવ, દેવદૈઠણ, કોળગાવ, ભાનગાવ, આઢળગાવ, લોણી વ્યંકનાથ.
અહમદનગર	શ્રીરામપૂર	દ્રાક્ષ	શ્રીરામપૂર, બેલાપૂર, કારેગાવ
અહમદનગર	સંગમનેર	દ્રાક્ષ	સંગમનેર બુ., ઘારગાવ, ધાંદરફળ બુ., સંગમનેર ખુ., ડોલાસણે.
અહમદનગર	કર્જત	પપ્ઝ	કર્જત, રાશીન, ભાંબોરા, કોંભણી, મિરજગાવ, માહી, ખેડ, કુળધરણ, વાલવંડી, કારેગાવ.
અહમદનગર	નેવાસા	પપ્ઝ	કુકાણા, ભાનસ હિવરે.
અહમદનગર	પાર્થર્ડી	પપ્ઝ	મિરી
અહમદનગર	શ્રીરામપૂર	પપ્ઝ	ટાકળીભાણ
અહમદનગર	શેવગાવ	પપ્ઝ	ઢોરજળગાવ, એરંડગાવ, ભાતકુડગાવ, દહિગાંવ ને., મુંગી.
અહમદનગર	કર્જત	મોસંબી	માહી, મિરજગાવ
અહમદનગર	નેવાસા	મોસંબી	સલાબતપુર, કુકાણા, ચાંદા, ઘોડેગાવ, ભાનસહિવરે.
અહમદનગર	પાર્થર્ડી	મોસંબી	કરંજી, પાર્થર્ડી, ટાકળી માનુર, મિરી, કોરડગાવ, તિસગાવ, અકોલા, ખરવંડી.
અહમદનગર	શેવગાવ	મોસંબી	ચાપડગાંવ, બોધેગાવ, એરંડગાવ, ભાતકુડગાવ, શેવગાવ, ઢોરજળગાવ, દહીગાંવ ને., મુંગી.
અહમદનગર	નગર	મોસંબી	વાલ્કી, રૂઈછતીસી
અહમદનગર	શ્રીરામપૂર	મોસંબી	ઉંદિરગાવ, કારેગાવ, ટાકળીભાણ
અહમદનગર	રાહુરી	મોસંબી	વાંબોરી.
અહમદનગર	કર્જત	સંત્રા	મિરજગાવ, માહી, કોંભણી
અહમદનગર	નગર	સંત્રા	કાપુરવાડી, કેડગાવ, મિંગાર, નાગાપુર, જેઝર, વિંચોડી પાટીલ, વાકણી, ચાસ, રૂઈછતીસી, નાલેગાવ, સાવેડી, નેપ્ટી.
અહમદનગર	નેવાસા	સંત્રા	ચાંદા, ઘોડેગાંવ, કુકાણા, દેડગાવ, ભાનસહિવરે.
અહમદનગર	પાર્થર્ડી	સંત્રા	કરંજી, પાર્થર્ડી, માણિકર્ડોંડી, મિરી, ટાકળીમાનુર, કોરડગાવ, તિસગાવ, અકોલા, ખરવંડી.
અહમદનગર	પારનેર	સંત્રા	વાડેગઢાણ, નિઘોજ, ભાલવણી, પારનેર, પલ્લવે ખુ., જવળા, વડજિરે, અલ્કુટી, પલ્લરી, ટાકણી ઢોકેશ્વર, સુપા, કાન્દૂર પઠાર.
અહમદનગર	રાહુરી	સંત્રા	વાંબોરી, બારગાવ નાંદુર.
અહમદનગર	શેવગાવ	સંત્રા	એરંડગાવ, ઢોરજળગાવ, શેવગાવ, ભાતકુડગાવ, બોધેગાવ, ચાપડગાવ, દહેગાવ ને., મુંગી.

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अहमदनगर	श्रीगोंदा	संत्रा	बेलवंडी, देवदैठण, कोळगाव, मांडवगण, आडळगाव, लोणी व्यंकनाथ, भाणगाव.
अहमदनगर	जामखेड	संत्रा	जामखेड, अरणगांव, नान्नज, नायगाव, खर्डा, साकत, पाटोदा.
कोल्हापूर	आजरा	आंबा	आजरा, गवसे, मलिग्रे, उत्तुर
कोल्हापूर	करवीर	आंबा	सांगरुळ, हळदी, इस्पुर्ली, कणेरी
कोल्हापूर	कागल	आंबा	कागल, खडकेवाडा, कापशी,
कोल्हापूर	गडहिंगलज	आंबा	गडहिंगलज, महागाव, नेसरी, कडगाव, हलकर्णी, कसबानुल
कोल्हापूर	चंदगड	आंबा	नागनवाडी, माणगाव, तुर्कवाडी, हेरे, कोवाडा, चंदगड.
कोल्हापूर	भुदरगड	आंबा	पिंपळगाव, कडगांव, करडवाडी, गारगोटी, कुर
कोल्हापूर	राधानगरी	आंबा	राशीवडे (बु.), कसबा तारळे.
कोल्हापूर	शाहूवाडी	आंबा	बांबवडे, सरुड, आंबा, करंजफेन, मलकापूर, भेडसगाव
कोल्हापूर	पन्हाळा	आंबा	पन्हाळा, वाडीरत्नागिरी
कोल्हापूर	शिरोळ	द्राक्ष	नांदणी, नृसिंहवाडी
कोल्हापूर	आजरा	काजू	आजरा, मलिग्रे, गवसे, उत्तुर
कोल्हापूर	कागल	काजू	कापशी
कोल्हापूर	गडहिंगलज	काजू	महांगाव, नेसरी
कोल्हापूर	चंदगड	काजू	चंदगड, नागनवाडी, माणगाव, तुर्कवाडी, हेरे, कोवाड
कोल्हापूर	भुदरगड	काजू	कडगांव, करडवाडी, पिंपळगाव, कुर, गारगोटी
कोल्हापूर	शाहूवाडी	काजू	आंबा, मलकापूर
कोल्हापूर	राधानगरी	काजू	राधानगरी, कसबातारळे.
कोल्हापूर	कागल	केळी	कागल
कोल्हापूर	शिरोळ	केळी	नांदणी, जयसिंगपूर
कोल्हापूर	हातकणंगले	केळी	हातकणंगले, वडगाव, हेसले, वा. तर्फे वडगाव, कुंभोज.
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	आंबा	चौका, कांचनवाडी, चित्तेपिंपळगाव, करमाड, लाडसावंगी, चिखलठाणा, हरसूल, भावसिंगपूरा, पंढरपूर, शेकटा, कचनेर, वरुडकाजी, पिसादेवी
छ. संभाजीनगर	कन्नड	आंबा	पिशोर, नाचनवेल, चापानेर, चिंचोली, चिकलठाणा, करजखेडा, कन्नड, देवगाव रं., हातनुर, नागद.
छ. संभाजीनगर	खुल्दाबाद	आंबा	वेरुळ, बाजारसावंगी, सुलतानपूर, खुल्दाबाद.
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	आंबा	शेंदुरवाडा, गंगापूर, तुरकाबाद, मांजरी, डोंगाव स, सि.वडगाव, आसेगाव, वाळूंज, हर्सूल, गजगाव, जामगाव
छ. संभाजीनगर	पैठण	आंबा	पैठण, पिंपळवाडी पी., बालानगर, लोहगाव, नांदर, ढोरकीन, बीडकीन, विहामांडला, आपेगाव, आडूळ.
छ. संभाजीनगर	फुलंबी	आंबा	फुलंबी, आळंद, वडोदबाजार, पिरबावडा, बाबरा
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	आंबा	वैजापूर, खंडाळा, लाडगांव, लोणी (खु), महालगाव, शिऊर, बोरसर, शिरुर, बाबतारा, घायगाव, जानेफळ, नागमठाण, लासूरगाव.
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	आंबा	बोरगाव बा, अजिठा, आंभई, आमठाणा, गोळेगाव, सिल्लोड, पालोद.
छ. संभाजीनगर	कन्नड	केळी	पिशोर, करंजखेडा, देवगावरंगारी, कन्नड, चिखलठाण, चापानेर, चिंचोली, नागद.
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	केळी	वाळूंज, शेंदुरवाडा, गंगापूर, भेंडळा
छ. संभाजीनगर	पैठण	केळी	पैठण, लोहगाव, पिंपळवाडी पी, विहामांडला, आपेगाव, नांदर
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	केळी	नागमठाण
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	केळी	आमठाणा
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	केळी	सोयगांव, बनोटी, सावळदबारा, जरंडी
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	डाळिंब	करमाड, लाडसावंगी, चित्तेपिंपळगाव, चौका, कांचनवाडी, चिकलठाणा, हार्सूल, उस्मानपुरा, शेकटा, कचनेर, वरुडकाजी, पिसादेवी

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
छ. संभाजीनगर	कन्नड	डाळिंब	नाचणवेल, पिशोर, करजखेडा, देवगाव रंगारी, चापानेर, चिंचोली, चिकलठाणा, कन्नड.
छ. संभाजीनगर	खुल्दाबाद	डाळिंब	सुलतानपूर, वेरुळ, बाजार सांगवी, खुल्दाबाद.
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	डाळिंब	हार्सुल, वाळुंज, गंगापूर, तुरकाबाद, मांजरी, डोणगाव, सि. वडगाव, जामगाव, शेंदुरवाडा, भेंडाळा, गाजगाव, आसेगाव.
छ. संभाजीनगर	पैठण	डाळिंब	पैठण, नांदर, विहामांडला, पिंपळवाडी पीराची, ढोरकीन, लोहगाव, बीडकीन, पाचो बु, आडुळ, बालानगर, आपेगाव, निलजगाव.
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	डाळिंब	फुलंब्री, वडोद बाजार, पीरबावडा, आळंद, बाबरा.
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	डाळिंब	लासुरगाव, नागमठान, वैजापूर, खंडाळा, लाडगाव, गारज, महालगाव, बोरसर, शिऊर, लोनी खु., लासुर स्टेशन, बाबतारा, घायगाव, जानेफळ.
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	डाळिंब	सिल्लोड, आमठाणा, गोळेगाव, बोरगाव बाजार, निल्लोड, भराडी, सायगाव.
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	डाळिंब	सोयगाव, बनोटी, जरंडी.
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	द्राक्ष	कांचनवाडी, हर्सुल (वरुडकाजी), चिखलठाणा, चित्तेपिंपळगाव, करमाड, लाडसावंगी, चौका, शेकटा
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	द्राक्ष	उंडणगाव.
छ. संभाजीनगर	कन्नड	द्राक्ष	कन्नड, चिखलठाण, चापानेर, चिंचोली, करंजखेडा, देवगाव रंगारी
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	द्राक्ष	वाळूंज, शेंदुरवाडा
छ. संभाजीनगर	पैठण	द्राक्ष	पैठण, लोहगाव
छ. संभाजीनगर	कन्नड	पपई	करंजखेड
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	पपई	वैजापूर.
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	पपई	जरंडी, सोयगाव, बनोटी, सावळदाबरा.
छ. संभाजीनगर	पैठण	पपई	आपेगाव, नांदर, पैठण
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	मोसंबी	करमाड, लाडसावंगी, चित्तेपिंपळगाव, चौका, कांचनवाडी, चिखलठाणा, हार्सुल, शेकटा, कचनेर, वरुडकाजी, पिसादेवी, उस्माणपुरा.
छ. संभाजीनगर	कन्नड	मोसंबी	देवगाव रंगारी, करंजखेडा, चापानेर, चिंचोली, चिखलठाणा, कन्नड, पिशोर, नाचणवेल, हतनूर, नागद.
छ. संभाजीनगर	खुल्दाबाद	मोसंबी	वेरुळ, सुलतानपूर, खुल्दाबाद.
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	मोसंबी	हार्सुल, वाळुंज, शेंदुरवाडा, गंगापूर, तुरकाबाद, सि. वडगाव, मांजरी, डोणगाव, भेंडाळा, जामगाव, गाजगाव, आसेगाव.
छ. संभाजीनगर	पैठण	मोसंबी	पैठण, नांदर, विहामांडला, पिंपळवाडी पीराची, ढोरकीन, लोहगाव, बीडकीन, पाचो बु, आडुळ, बालानगर, पाचोड, निलजगाव, आपेगाव.
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	मोसंबी	फुलंब्री
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	मोसंबी	लासुरगाव, वैजापूर, नागमठान, खंडाळा, लाडगाव, गारज, महालगाव, बोरसर, शिऊर, लोनी खु., बाबतारा, घायगाव, जानेफळ
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	मोसंबी	गोळेगाव, निल्लोड, सिल्लोड
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	मोसंबी	सावळद बारा, सोयगाव, बनोटी, जरंडी.
जळगाव	चाळीसगाव	आंबा	मेहूणबारे, चाळीसगाव, बहाळ, हातले, वाघळी, पाटणा,
जळगाव	मुक्ताईनगर	आंबा	मुक्ताईनगर, निमखेडी बु.
जळगाव	भडगाव	आंबा	आमदडे
जळगाव	धरणगाव	आंबा	धरणगाव, पाळधी
जळगाव	अमळनेर	केळी	अमळनेर, नगाव, पातोंडा, अंमळगाव, मारवाड, शिरुड, भरवस, वावडे, हेडावे, टाकरखेडा.
जळगाव	एरंडोल	केळी	एरंडोल, रिगणगांव, भालगाव बु.

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
जळगाव	चाळीसगाव	केळी	चाळीसगाव, बहाळ, मेहुणाबारे, हातले, पाटणा, वाघळी.
जळगाव	चोपडा	केळी	चोपडा, चहार्डी, अडावद, धानोरा प्रा., लासूर, हातेड बु., गोरगांवले बु., आडगाव
जळगाव	जळगाव	केळी	पिंप्राळा, भोकर, म्हसावद, नशिराबाद, आसोदा, कानळदा, शिरसोली.
जळगाव	जामनेर	केळी	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहूर, शेंदूर्णी, तोंडापूर, फत्तेपूर, वाकडी, पाळधी, गारखेडा.
जळगाव	धरणगाव	केळी	सोनवद बु., धरणगाव, साळवा, पिंप्री खु., चांदसर, पाळधी, झुरखेडा.
जळगाव	पाचोरा	केळी	पाचोरा, नांद्रा, नगरदेवळा, गाळण बु., वरखेडी (बु.), कुळ्हाड खु., लोहटार
जळगाव	पारोळा	केळी	शेळावे, चोरवड, तामसवाडी, बोळे
जळगाव	भडगांव	केळी	भडगांव, कजगांव, कोळगांव, आमडदे, गिरड, गोळगाव.
जळगाव	भुसावळ	केळी	वरणगांव, कुळ्हे प्र. न., पिंपळगांव (बु.), खडकी.
जळगाव	मुक्ताईनगर	केळी	मुक्ताईनगर, अंतुर्ली, घोडसगांव, कुळ्हा, निमखेडी बु.
जळगाव	यावळ	केळी	यावळ, किनगांव, साकळी, बामनोद, भालोद, फैजपूर, अंजाळे, सावरखेडासिम
जळगाव	रावेर	केळी	रावेर, खानापूर, ऐनपूर, खीर्डी (बु.), निंभोरा (बु.), खिरोंदा, सावदा, केळ्हाळे बु., पाल.
जळगाव	चाळीसगाव	डाळिंब	मेहुणबारे, तळेगांव, पाटणा.
जळगाव	चोपडा	डाळिंब	लासूर, चहार्डी,
जळगाव	धरणगाव	डाळिंब	सोनवद बु., धरणगाव.
जळगाव	एरंडोल	पपई	रिंगणगाव.
जळगाव	चाळीसगाव	पपई	चाळीसगाव, हातळे, बहाळ, पाटणा, वाघळी.
जळगाव	चोपडा	पपई	चोपडा, हातेड, लासूर, अडावद, धानोरा, गोरगांवले, चहार्डी, आडगाव.
जळगाव	जामनेर	पपई	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहूर, शेंदूर्णी, तोंडापूर, फत्तेपूर, वाकडी, गारखेडा, पाळधी.
जळगाव	धरणगाव	पपई	सोनवद बु., चांदसर, पाळधी बु.
जळगाव	पारोळा	पपई	तामसवाडी.
जळगाव	भडगांव	पपई	कजगाव, भडगाव, कोळगाव, आमडदे, गिरड, गोळगाव.
जळगाव	मुक्ताईनगर	पपई	मुक्ताईनगर, अंतुर्ली.
जळगाव	रावेर	पपई	रावेर, खानापूर, ऐनपूर, खीर्डी (बु.), निंभोरा (बु.), खिरोंदा प्र., सावदा, केळ्हाळे बु., पाल.
जळगाव	यावळ	पपई	यावळ, फैजपूर, भालोद, बामनोद, साकळी, किनगाव बु, अंजाळे, सावरखेडासिम.
जळगाव	एरंडोल	मोसंबी	रिंगणगाव,
जळगाव	अंमळनेर	मोसंबी	शिरुड, नगाव बु., अमळगाव, मारवड, अमळनेर, भरवस, पातोंडा, वावडे, हेडावे, टाकरखेडा.
जळगाव	बोदवड	मोसंबी	बोदवड.
जळगाव	चाळीसगाव	मोसंबी	मेहुणबारे, चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु, तळेगाव, पाटणा, वाघळी.
जळगाव	चोपडा	मोसंबी	लासूर, हातेड, चोपडा, चहार्डी
जळगाव	जामनेर	मोसंबी	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहूर, शेंदूर्णी, तोंडापूर, फत्तेपूर, वाकडी, गारखेडा, पाळधी.
जळगाव	मुक्ताईनगर	मोसंबी	मुक्ताईनगर
जळगाव	धरणगाव	मोसंबी	चांदसर बु.
जळगाव	पाचोरा	मोसंबी	नगरदेवळा, गाळण बु., पाचोरा, वरखेडी, पिंपळगाव, कुळ्हाड खु., नांद्रा, लोहटार, शिंदाड .
जळगाव	पारोळा	मोसंबी	शेळावे.
जळगाव	भडगांव	मोसंबी	भडगाव, कोळगाव, कजगाव, आमडदे, गिरड, गोळगाव.

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
जळगाव	मुक्ताईनगर	संत्रा	कुऱ्हा, घोडसगाव.
जालना	अंबड	आंबा	अंबड, वडीग्रोदी, धनगरपिंप्री, जामखेड, रोहिलागड, सुखापूरी, शहागड, ताडहदगांव.
जालना	घनसावंगी	आंबा	घनसावंगी, तिर्थपुरी, कुंभारपिंपळगाव, राणीउचेगांव, अंतरवाली टेंभी, पानेवाडी.
जालना	जाफ्राबाद	आंबा	टेंभुर्णी, कुंभारझरी, वरुड, जाफ्राबाद, माहोरा, कोळेगाव.
जालना	जालना	आंबा	वाघुळ (जा.), रामनगर, सेवली, पाचन वडगाव, जालना ग्रामीण, नेर, जालना(श), गोलापांगरी.
जालना	परतूर	आंबा	आष्टी, श्रीष्टी, परतुर, वाटूर, सातोना खु.
जालना	बदनापूर	आंबा	शेलगांव, दाभाडी, बावणेपांगरी, रोषणगाव, बदनापूर, चिखली.
जालना	भोकरदन	आंबा	भोकरदन, राजूर, पिंपळगाव (रे.), हसनाबाद, आन्वा, सिपोरा (बा.), धावडा, केदारखेडा, जानेफळ दाभाडी.
जालना	मंठा	आंबा	ढोकसाळ, तळणी, पांगरी (गो.), मंठा
जालना	अंबड	केळी	अंबड, वडी गोद्री
जालना	घनसावंगी	केळी	तिर्थपुरी, कुंभार पिंपळगाव, घनसावंगी, राणीउचेगाव, जांबसमर्थ, अंतरवाली टेंभी, रांजनी
जालना	जालना	केळी	जालना, सेवली, नेर, पाचनवडगाव
जालना	परतूर	केळी	परतूर, आष्टी, श्रीष्टी, वाटूर, सातोना (खु.), कोकाटे हदगांव.
जालना	मंठा	केळी	ढोकसाळ, तळणी, पांगरी (गो.), मंठा
जालना	अंबड	डाळिंब	अंबड, गोंदी, धनगरपिंप्री, रोहीलागड, वडीगोद्री, सुखापूरी, जामखेड, शहागड, ताडहदगांव.
जालना	घनसावंगी	डाळिंब	घनसावंगी, तिर्थपुरी, कुंभार पिंपळगाव, रांजनी, अंतरवाली टेंभी, जांबसमर्थ, राणी उंचेगाव
जालना	जाफ्राबाद	डाळिंब	जाफ्राबाद, माहोरा, टेंभुर्णी, वरुड, कुंभारझरी.
जालना	जालना	डाळिंब	जालना ग्रा., वाघुळ (जा.), विरेगांव, रामनगर, पाचनवडगांव, नेर, सेवली, जालना(श).
जालना	परतूर	डाळिंब	परतूर, वाटूर, आष्टी, सातोना खु., श्रीष्टी.
जालना	बदनापूर	डाळिंब	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपांगरी, चिखली.
जालना	भोकरदन	डाळिंब	भोकरदन, राजूर, हसनाबाद, केदारखेडा, सिपोरा बा., पिंपळगाव रेनुकाई, धावडा, आन्वा, पिंपळगाव, आव्हाना, जानेफळ दाभाडी, दानापूर.
जालना	मंठा	डाळिंब	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ढोकसाळ
जालना	अंबड	द्राक्ष	जामखेड, रोहीलागड, सुखापूरी, धनगरपिंप्री, वडीगोद्री, अंबड, गोंदी, ताडहदगांव.
जालना	घनसावंगी	द्राक्ष	राणीउचेगाव, अंतरवाली टेंभी, घनसावंगी, तिर्थपुरी.
जालना	जाफ्राबाद	द्राक्ष	टेंभुर्णी, कुंभारझरी
जालना	जालना	द्राक्ष	वाघुळ जां., जालना (ग्रा.), रामनगर, पाचन वडगाव, जालना (श), नेर, सेवली, विरेगाव
जालना	परतूर	द्राक्ष	श्रीष्टी, वाटूर
जालना	बदनापूर	द्राक्ष	बदनापूर, शेलगाव, रोषणगाव, बावणेपांगरी, दाभाडी
जालना	भोकरदन	द्राक्ष	भोकरदन, सिपोरा बाजार, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, पिंपळगाव रे., आन्वा, धावडा.
जालना	मंठा	द्राक्ष	ढोकसाळ, तळणी
जालना	अंबड	पपई	अंबड, गोंदी, रोहिलागड, सुखापूरी, वडीगोद्री, जामखेड, धनगरपिंप्री, शहागड, ताडहदगाव.

જિલ્હા	તાલુકા	પિક	અધિસૂચિત કરાવયાચી મહસૂલ મંડલે
જાલના	ઘનસાવંગી	પપર્ઝ	ઘનસાવંગી, રાણીઉચેગાંવ, કુંભારપિંપળગાવ, તિર્થપુરી, અંતરવાલી ટેંભી, રાંજની, જાંબસમર્થ
જાલના	જાલના	પપર્ઝ	જાલના ગ્રા., રામનગર, પાચનવડગાવ, વાઘુળ જહાંગીર
જાલના	પરતૂર	પપર્ઝ	પરતૂર, વાટૂર, શ્રીષ્ટી, આષ્ટી, સાતોના ખુ.
જાલના	બદનાપૂર	પપર્ઝ	દાભાડી, બાવણેપાંગરી
જાલના	ભોકરદન	પપર્ઝ	ભોકરદન, સિપોરા બાજાર, રાજૂર, હસનાબાદ, પિંપળગાવ રે., ધાવડા, આન્ચા, કેદારખેડા
જાલના	મંઠા	પપર્ઝ	મંઠા, તળણી, પાંગરી ગો.
જાલના	અંબડ	મોસંબી	અંબડ, ધનગરપિંગ્રી, જામખેડા, રોહીલાગડ, વડીગોદ્રી, સુખાપૂરી, ગોંડી, શહાગડ, તાડહદગાંવ.
જાલના	ઘનસાવંગી	મોસંબી	ઘનસાવંગી, રાણી ઉચેગાવ, કુંભાર પિંપળગાવ, તિર્થપુરી, અંતરવાલી ટેંભી, જાંબસમર્થ, રાંજની, પાનેવાડી.
જાલના	જાફ્રાબાદ	મોસંબી	જાફ્રાબાદ, માહોરા, કુંભારજરી, ટેંભુર્ણી.
જાલના	જાલના	મોસંબી	જાલના (શ), જાલના (ગ્રા), રામનગર, નેર, વિરેગાવ, પાચનવડગાવ, વાઘુળ (જહાંગીર), સેવલી, સાવંગીતલાન, ગોલાપાંગરી.
જાલના	પરતૂર	મોસંબી	પરતૂર, વાટૂર, સાતોના ખુ, શ્રીષ્ટી, આષ્ટી, કોકાટે હદગાંવ.
જાલના	બદનાપૂર	મોસંબી	બદનાપૂર, શેલગાવ, દાભાડી, બાવનેપાંગરી, રોશણગાવ, ચિખલી.
જાલના	ભોકરદન	મોસંબી	ભોકરદન, હસનાબાદ, રાજૂર, કેદારખેડા, પિંપળગાવ રે., સિપોરાબાજાર, આન્ચા, ધાવડા, આવ્હાના, જાનેફળ દાભાડી, દાનાપૂર.
જાલના	મંઠા	મોસંબી	મંઠા, પાંગરી ગોસાવી, તળણી, ઢોકસાળ, જયપૂર.
જાલના	પરતૂર	સંત્રા	આષ્ટી, શ્રીષ્ટી, સાતોના ખુ.
ઠાણે	અંબરનાથ	આંબા	બદલાપુર, ગોરેગાવ, કુભાર્લી, કુલગાવ.
ઠાણે	કલ્યાણ	આંબા	ટિટવાળા, નડગાવ, મ્હારળ બુ., અષ્પર કલ્યાણ
ઠાણે	ઠાણે	આંબા	ભાઇંદર,
ઠાણે	ભિવંડી	આંબા	આનગાવ, પડઘા, ખારબાવ, શેલાર, રાહુર, આંબાડી, અષ્પર ભિવંડી, ભિવંડી
ઠાણે	મુરબાડ	આંબા	મુરબાડ, ધસ્રી, ન્યાહાડી, દેહરી, સરળગાવ, શિવલે, મ્હાસા, ટોકાવડે
ઠાણે	શહાપૂર	આંબા	શહાપૂર, કિન્હવલી, વાંશિદ, ડોળખાંબ, ખર્ડી, આટગાવ, ગોઠેઘર, કસારા, શેનવા
ઠાણે	અંબરનાથ	કેળી	બદલાપુર, ગોરેગાંવ, કુભાલી, અંબરનાથ
ઠાણે	કલ્યાણ	કેળી	ટિટવાળા, નડગાવ
ઠાણે	ભિવંડી	કેળી	ભિવંડી - ૧, ભિવંડી - ૨, પડઘા, આનગાવ, દિઘાશી, ખારબાવ
ઠાણે	મુરબાડ	કેળી	મુરબાડ, ધસ્રી, ન્યાહાડી, ડેહરી, સરળગાંવ
ઠાણે	શહાપૂર	કેળી	શહાપૂર, કિન્હવલી, વાંશિદ, ડોળખાંબ, ખર્ડી
ઠાણે	અંબરનાથ	કાજૂ	ગોરેગાવ
ધારાશીવ	ઉમરગા	આંબા	ઉમરગા, દાળીબ, નારંગવાડી, મુલ્ઝ, મુરુમ, બલસૂર, બેડગા.
ધારાશીવ	ધારાશીવ	આંબા	ધારાશીવ શા., ધારાશીવ ગ્રા., બેંબળી, કેશેગાવ, પાડોણી, તેર, ઢોકી, જાગજી, કરજખેડા, યેડશી, અંબેજવલગાવ.
ધારાશીવ	કળ્બ	આંબા	કળ્બ, ઇટકૂર, યેરમાળા, મોહા, શિરાઢોણ, ગોવિદપૂર, મરસા ખ્ય., નાયગાવ.
ધારાશીવ	તુલ્જાપૂર	આંબા	તુલ્જાપૂર, સાવરગાવ, સલગરા દિ, ઈટકળ, જળકોટ, મંગરુલ, નલ્દુર્ગ, આરણી બુ., તામલવાડી.
ધારાશીવ	પરંડા	આંબા	પરંડા, આસુ, જવળા નિ., સોનારી, અનાળા, પાચપિંપળા, શેલગાવ.
ધારાશીવ	ભૂમ	આંબા	ભૂમ, વાલવડ, માણકેશ્વર, અંભી, ઈટ, આષ્ટા, પાથ્રુડ.
ધારાશીવ	લોહારા	આંબા	લોહારા, માકણી, જેવણી, ધાનોરી.
ધારાશીવ	વાશી	આંબા	વાશી, તેરખેડા, પારગાવ, પારા.

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
धाराशीव	उमरगा	केळी	उमरगा, दाळीब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बलसूर, बेडगा.
धाराशीव	धाराशीव	केळी	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केशेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगाव.
धाराशीव	कळंब	केळी	कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर
धाराशीव	तुळजापूर	केळी	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी.
धाराशीव	परंडा	केळी	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव.
धाराशीव	भूम	केळी	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट
धाराशीव	लोहारा	केळी	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी.
धाराशीव	वाशी	केळी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा.
धाराशीव	उमरगा	डाळिंब	उमरगा, दाळीब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम
धाराशीव	धाराशीव	डाळिंब	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केशेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगाव.
धाराशीव	कळंब	डाळिंब	कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर, मस्सा खं., नायगाव.
धाराशीव	तुळजापूर	डाळिंब	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी.
धाराशीव	परंडा	डाळिंब	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव.
धाराशीव	भूम	डाळिंब	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट, आष्टा.
धाराशीव	लोहारा	डाळिंब	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी.
धाराशीव	वाशी	डाळिंब	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा.
धाराशीव	उमरगा	द्राक्ष	उमरगा, दाळीब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम
धाराशीव	धाराशीव	द्राक्ष	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केशेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगाव.
धाराशीव	कळंब	द्राक्ष	कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर
धाराशीव	तुळजापूर	द्राक्ष	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी.
धाराशीव	परंडा	द्राक्ष	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव.
धाराशीव	भूम	द्राक्ष	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट, आष्टा.
धाराशीव	लोहारा	द्राक्ष	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी.
धाराशीव	वाशी	द्राक्ष	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा.
धाराशीव	धाराशीव	पपई	धाराशीव ग्रा., केशेगाव
धाराशीव	कळंब	पपई	कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर
धाराशीव	तुळजापूर	पपई	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी.
धाराशीव	परंडा	पपई	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव.
धाराशीव	भूम	पपई	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट
धाराशीव	वाशी	पपई	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा.
धाराशीव	धाराशीव	मोसंबी	धाराशीव ग्रा., जागजी, ढोकी, तेर, अंबेजवळगाव.
धाराशीव	कळंब	मोसंबी	शिराढोण
धाराशीव	तुळजापूर	मोसंबी	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी.
धाराशीव	परंडा	मोसंबी	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव.
धाराशीव	भूम	मोसंबी	वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
धाराशीव	लोहारा	मोरसंबी	लोहारा
धाराशीव	वाशी	मोसंबी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा.
धुळे	धुळे	आंबा	लामकणी, धुळे शहर, मुकटी, आर्वी, कुसुंबा, नेर, शिरुड, बोरकुंड, सोनगिर, देवपूर, वालवडी, मोहाडी प्र. ल., मंहिदळे, आनंदखेडे, देऊर बु., कापडणे, न्याहाळोद, नावरा, गाडउतार, मोघन.
धुळे	शिंदखेडा	आंबा	शिंदखेडा, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, विखरण, विरदेल, चिमठाणा, शेवाळे, दोंडाईचा, मालपूर, तामथरे.
धुळे	शिरपूर	आंबा	जवखेडे, थाळनेर, सांगवी, शिरपूर, बोराडी, अर्थ, होळनांथे, कोडीद.
धुळे	साक्री	आंबा	उमरपाटा, कुडाशी, साक्री, कासारे, म्हसदी प्रने, दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल.
धुळे	धुळे	केळी	लामकणी, धुळे शहर, मुकटी, आर्वी, कुसुंबा, नेर, शिरुड, बोरकुंड, सोनगिर, देवपूर, वालवडी, मोहाडी प्र. ल., मंहिदळे, आनंदखेडे, देऊर बु., कापडणे, न्याहाळोद, नावरा, गाडउतार, मोघन.
धुळे	शिंदखेडा	केळी	शिंदखेडा, खलाणे, दोंडाईचा, विखरण, चिमठाणा, शेवाळे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, विरदेल, रंजाणे, तामथरे, पिंपराड, निमगुळ, ब्राम्हणे.
धुळे	शिरपूर	केळी	शिरपूर, बोराडी, अर्थ, जवखेडे, होळनाथे, थाळनेर, सांगवी, गिधाडे, करवंद, दहिवद
धुळे	साक्री	केळी	साक्री, कासारे, म्हसदी (प्रा.), निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा, दुसाने.
धुळे	धुळे	द्राक्ष	धुळे (शहर), शिरुड, बोरकुंड, आर्वी, सोनगिर, मुकटी, कुसुंबा, नेर, लामकानी
धुळे	शिंदखेडा	द्राक्ष	शिंदखेडा, चिमठाणा, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोंडाईचा, विखरण, विरदेल
धुळे	शिरपूर	द्राक्ष	शिरपूर, बोराडी, अर्थ, जवखेडे, होळनाथे, थाळनेर, सांगवी
धुळे	साक्री	द्राक्ष	साक्री, कासारे, म्हसदी प्रने, दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
धुळे	धुळे	पपई	लामकणी, धुळे शहर, मुकटी, आर्वी, कुसुंबा, नेर, शिरुड, बोरकुंड, सोनगिर, देवपूर, वालवडी, मोहाडी प्र. ल., मंहिदळे, आनंदखेडे, देऊर बु., कापडणे, न्याहाळोद, नावरा, गाडउतार, मोघन.
धुळे	शिंदखेडा	पपई	शिंदखेडा, चिमठाणा, शेवाडे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोंडाईचा, विखरण, विरदेल, रजाणे, तामथरे, गोराणे, पिंपराड, मालपूर, निमगुळ, ब्राम्हणे.
धुळे	शिरपूर	पपई	शिरपूर, बोराडी, अर्थ, होळनाथे, जवखेडे, सांगवी, थाळनेर, गिधाडे, करवंद, दहिवद
नंदूरबार	अक्कलकुवा	आंबा	अक्कलकुवा, खापर, मोरबा, मोलगी, दाब, वळफळी
नंदूरबार	अक्राणी	आंबा	रोषमाळ, चुलवड, खुंटामोडी, तोरणमाळ.
नंदूरबार	तळोदा	आंबा	प्रतापपूर
नंदूरबार	नवापूर	आंबा	नवापूर, विसरवाडी
नंदूरबार	अक्कलकुवा	केळी	अक्कलकुवा, खापर
नंदूरबार	तळोदा	केळी	तळोदा, बोरद, प्रतापपूर.
नंदूरबार	नंदूरबार	केळी	नंदूरबाद, धानोरा, खोंडामळी, आष्टे, कोरीट, मांडळ, रनाळा.
नंदूरबार	नवापूर	केळी	विसरवाडी.
नंदूरबार	शहादा	केळी	शहादा, प्रकाशा, कलसाडी, म्हसावद, ब्राम्हणपूरी, वडाळी, असलोद, सारंगखेडा, मोहीदा तश, मंदाणा.
नंदूरबार	तळोदा	पपई	तळोदा, बोरद, प्रतापपूर.
नंदूरबार	नंदूरबार	पपई	आष्टे, कोरीट, खोंडामळी, धोनोरा, नंदूरबार, मांडळ, रनाळा.

જિલ્હા	તાલુકા	પિક	અધિસૂચિત કરાવયાચી મહસૂલ મંડળે
નંદૂરબાર	શહાદા	પપર્ઝ	અસલોદ, કલસાડી, પ્રકાશા, બ્રામ્હણપુરી, મંદાના, મોહીદા તશ, મ્હસાવદ, વડાળી, શહાદા, સારંગખેડા
નાંદેડ	અર્ધાપુર	આંબા	માલેગાવ, દાભડ
નાંદેડ	કંધાર	આંબા	કંધાર, બારુલ, ફુલવળ, પેઠવડજ, દિગ્રસ બુ.
નાંદેડ	નાંદેડ	આંબા	લિંબગાંવ, નાલેશ્વર
નાંદેડ	ભોકર	આંબા	મોઘાળી, ભોસી.
નાંદેડ	મુખેડ	આંબા	મુક્રમાબાદ, બાન્હાલે, મુખેડ, જાહૂર, ચંડોલા, યેવતી.
નાંદેડ	હદગાવ	આંબા	નિવધા, તળ્ઠી
નાંદેડ	અર્ધાપુર	કેળી	અર્ધાપૂર, દાભડ, માલેગાંવ
નાંદેડ	ઉમરી	કેળી	ઉમરી, સિંધી
નાંદેડ	કિનવટ	કેળી	ઇસ્લામપૂર, શિવની, કિનવટ, બોધડી
નાંદેડ	દેગલૂર	કેળી	મરખેલ, હાણેગાંવ, નરંગલ, શહાપૂર
નાંદેડ	નાંદેડ	કેળી	તરોડા બુ., તુપ્પા, વસરણી, લિંબગાંવ, વિષ્ણૂપુરી, નાંદેડ ગ્રા., નાલેશ્વર, વાજેગાવ
નાંદેડ	નાયગાવ	કેળી	બરવડા, કુંદૂર, નરસી.
નાંદેડ	ભોકર	કેળી	ભોકર, ભોસી
નાંદેડ	મુદખેડ	કેળી	મુદખેડ, મુગટ, બારડ
નાંદેડ	લોહા	કેળી	શોવડી બા., સાવરગાવ ન.
નાંદેડ	હદગાવ	કેળી	હદગાવ, તામસા, મનાઠા, આષી
નાંદેડ	નાંદેડ	પપર્ઝ	લિંબગાંવ, નાલેશ્વર, તરોડા બુ.
નાંદેડ	અર્ધાપુર	પપર્ઝ	તાભડ, માલેગાવ
નાંદેડ	કંધાર	પપર્ઝ	કંધાર
નાંદેડ	લોહા	પપર્ઝ	શોવડી
નાંદેડ	હાદગાવ	પપર્ઝ	તામસા, મનાઠા
નાંદેડ	ભોકર	પપર્ઝ	ભોકર
નાંદેડ	અર્ધાપુર	મોસંબી	માલેગાવ
નાંદેડ	કંધાર	મોસંબી	બારુલ, ફુલવળ, કંધાર, ઉસ્માનગર.
નાંદેડ	મુખેડ	મોસંબી	મુખેડ, જાહૂર
નાંદેડ	ધર્માબાદ	મોસંબી	કરખેલી.
નાંદેડ	હાદગાવ	મોસંબી	મનાઠા, હદગાવ, પિંપરખેડ
નાંદેડ	નાંદેડ	મોસંબી	લિંબગાંવ, વિષ્ણૂપુરી, નાલેશ્વર, તરોડા બુ.
નાંદેડ	મુદખેડ	મોસંબી	બારડ, મુદખેડ.
નાંદેડ	નાંદેડ	સંત્રા	લિંબગાંવ, નાલેશ્વર
નાંદેડ	અર્ધાપુર	દ્રાક્ષ	અર્ધાપૂર, દાભડ, માલેગાંવ
નાંદેડ	દેગલૂર	દ્રાક્ષ	મરખેલ, હાણેગાંવ
નાંદેડ	નાંદેડ	દ્રાક્ષ	તરોડા બુ., તુપ્પા, વસરણી, લિંબગાંવ, વિષ્ણૂપુરી
નાંદેડ	ભોકર	દ્રાક્ષ	ભોકર
નાંદેડ	મુદખેડ	દ્રાક્ષ	મુદખેડ, મુગટ, બારડ
નાંદેડ	લોહા	દ્રાક્ષ	શોવડી બા
નાંદેડ	હાદગાવ	દ્રાક્ષ	હદગાવ, તામસા, મનાઠા, આષી
નાગપૂર	કળમેશ્વર	મોસંબી	કળમેશ્વર, મોહપા, ધાપેવાડા, તેલકામઠી, ગોડખેરી.
નાગપૂર	કાટોલ	મોસંબી	કોંડાળી, કાટોલ, મેટપાંજરા, યેનવા, પારડસિંગા, રિધોરા, માસોદ.
નાગપૂર	નરખેડ	મોસંબી	નરખેડ, મોવાડ, સાવરગાવ, ભિષ્ણૂર, જલાલખેડા, મેઢલા, ભારસિંગી.
નાગપૂર	નાગપૂર ગ્રા	મોસંબી	વાડી, બાજરગાવ.

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
नागपूर	हिंगणा	मोसंबी	वडधामना, हिंगणा, वानाडोंगरी, अडेगाव, गुमगाव, टाकळघाट, कान्होलिबारा.
नागपूर	कुही	मोसंबी	तितुर,कुही.
नागपूर	पारशिवणी	मोसंबी	पारशिवणी
नागपूर	सावनेर	मोसंबी	केळवद, खापा, सावनेर, पाटणसावंगी, बढेगांव, चिंचोली.
नागपूर	उमरेड	संत्रा	पाचगाव, हेवती.
नागपूर	कळमेश्वर	संत्रा	कळमेश्वर, धापेवाडा, मोहपा, तेलकामठी, गोडखेचरी.
नागपूर	काटोल	संत्रा	काटोल, पारडिंगणा, येनवा, मेटपांजरा, रिधोरा, कोंडाळी, मासोद.
नागपूर	कामठी	संत्रा	कामठी, वडोदा.
नागपूर	कुही	संत्रा	तितुर,कुही.
नागपूर	नरखेड	संत्रा	नरखेड, मोवाड, सावरगाव, भिष्णूर, जलालखेडा, मेंढला, भारसिंगी.
नागपूर	नागपूर (श)	संत्रा	सोनेगाव (लोधी), वाडी, बोरी, गोधणी, बाजारगाव, खापरी रे...,नागपूर ग्र.
नागपूर	पारशिवणी	संत्रा	पारशिवणी, नवेगाव खेरी, आमडी, कन्हान, कंभाड
नागपूर	भिवापूर	संत्रा	भिवापूर, कारगांव, मालेवाडा
नागपूर	रामटेक	संत्रा	देवलापार, रामटेक, मुसेवाडी
नागपूर	सावनेर	संत्रा	सावनेर, पाटण सावंगी, केळवद, खापा, बढेगाव, चिंचोली.
नागपूर	हिंगणा	संत्रा	हिंगणा, कान्होलीबारा, आडेगाव, गुमगांव, टाकळघाट, वानाडोंगरी, वडधामना.
नाशिक	इगतपूरी	आंबा	टाकेद बु., वाडीवऱ्हे, धारगाव, नांदगाव बु.
नाशिक	कळवण	आंबा	कळवण.
नाशिक	नांदगांव	आंबा	भार्डी.
नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	आंबा	त्र्यंबकेश्वर, वेळूंजे, हरसूल, डहाळेवाडी, ठाणापाडा
नाशिक	निफाड	आंबा	लासलगाव.
नाशिक	दिंडोरी	आंबा	उमराळे, ननाशी, कोर्सिंबे, वणी.
नाशिक	नाशिक	आंबा	मखमलाबाद, महिरावणी, गिरणारे, सातपूर, पाथर्डी, माडसांगवी
नाशिक	पेठ	आंबा	पेठ, जोगमोडी, कोहोर, करंजाळी
नाशिक	सिन्नर	आंबा	नायगाव, सोनांबे, पांढुर्ली.
नाशिक	सुरगाणा	आंबा	सुरगाणा, उंबरठाण, बांहे, बौरगाव, मनखेड, खोकरी
नाशिक	इगतपूरी	काजू	धारगाव
नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	काजू	त्र्यंबकेश्वर, हरसूल, ठाणापाडा
नाशिक	पेठ	काजू	पेठ, जोगमोडी, कोहोर, करंजाळी
नाशिक	सुरगाणा	काजू	सुरगाणा, बांहे, मनखेड.
नाशिक	सटाणा	केळी	जायखेडा
नाशिक	नांदगाव	केळी	वेहळगाव
नाशिक	चांदवड	डाळिंब	चांदवड, रायपूर, दिघवद, दुगाव, वडनेरभैरव, वडाळीभोई, शिंगवे, धोंडावे.
नाशिक	देवळा	डाळिंब	देवळा, लोहणेर, उमराणे, खडे
नाशिक	निफाड	डाळिंब	निफाड, रानवड, लासलगाव, पिंपळगाव बु., सायखेडा, देवगाव, ओझर, नांदुर मध्यमेश्वर, चांदोरी, विंचूर, पालखेड
नाशिक	मालेगाव	डाळिंब	मालेगाव, दाभाडी, सौंदने, कौळाने नि., निमगाव, सायने बु., कळवाडी, झोडगा, करंजगळ्हान, वडनेर, अजंग, जळगाव नि., डोंगराळे
नाशिक	येवळा	डाळिंब	अंगणगाव, पाटोदा, जळगाव नेऊर, येवळा.
नाशिक	सटाणा	डाळिंब	सटाणा, ब्राम्हणगाव, ताहराबाद, जायखेडा, विरगाव, नामपूर, , मुंजवाड, किकवारी खु., टेंभे खालचे,
नाशिक	सिन्नर	डाळिंब	देवपूर, वावी, शाहा, नांदुरशिंगोटे, गोंदे, पांगरी बु., वडांगळी.
नाशिक	इगतपूरी	द्राक्ष	वाडीवऱ्हे

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
नाशिक	चांदवड	द्राक्ष	चांदवड, दुगाव, रायपूर, दिघवद, वडाळीभोई, वडनेर भैरव, शिंगवे, धोडांबे
नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	द्राक्ष	त्र्यंबकेश्वर
नाशिक	दिंडोरी	द्राक्ष	दिंडोरी, मोहाडी, कसबेवणी, वरखेडा, उमराळे बु., ननाशी, कोशिंबे, रामशेज, लखमापूर
नाशिक	नाशिक	द्राक्ष	नाशिक, सातपूर, देवळाली, भगुर, माडसांगवी, मखमलाबाद, शिंदे, पाथर्डी, महिरावणी, गिरणारेस
नाशिक	निफाड	द्राक्ष	निफाड, रानवड, लासलगाव, पिंपळगाव बु., सायखेडा, देवगाव, ओझर, नांदुर म., चांदोरी, पालखेड, विंचूर
नाशिक	येवला	द्राक्ष	येवला, अंगणगाव, जळगांव ने. पाटोदा, सावसगाव.
नाशिक	सटाणा	द्राक्ष	सटाणा, ताहराबाद, जायखेडा, विरगाव, नामपूर, मुंजवाड, टेंमे खालचे.
नाशिक	सिन्नर	द्राक्ष	देवपूर, सिन्नर, शहा, पांढुर्ली, नांदुरशिंगोटे, नायगाव, पांगरी बु., वडांगळी, सोनांबे.
नाशिक	कळवण	स्ट्रॉबेरी	अभोणा, दळवट.
नाशिक	सुरगाणा	स्ट्रॉबेरी	सुरगाणा, बोरगाव.
नाशिक	दिंडोरी	स्ट्रॉबेरी	ननाशी, कोशिंबे.
परभणी	गंगाखेड	आंबा	माखणी, गंगाखेड, महातपुरी, राणीसावरगाव, पिंपळदरी.
परभणी	पालम	आंबा	बनवस.
परभणी	जिंतुर	आंबा	बोरी
परभणी	परभणी	आंबा	जांब, पिंगळी, दैठणा, परभणी ग्रा, सिंगणापूर
परभणी	पुण्या	आंबा	कातनेश्वर, चुडावा, लिमला, पुण्या
परभणी	मानवत	आंबा	मानवत, केकरजवळा
परभणी	सेलू	आंबा	सेलू, वालूर.
परभणी	सोनपेठ	आंबा	सोनपेठ, आवलगाव, वडगाव, शेळगाव.
परभणी	गंगाखेड	केळी	गंगाखेड, महातपुरी, माखणी, राणीसावरगांव, पिंपळदरी.
परभणी	जिंतुर	केळी	जिंतुर, बोरी, सावंगी म्हा.
परभणी	परभणी	केळी	चेडगाव, परभणी ग्रा, जांब, सिंगणापूर, दैठणा, पिंगळी, झारी, टाकळी कु.
परभणी	पाथरी	केळी	पाथरी, हादगाव, बाभळगाव, कासापुरी
परभणी	मानवत	केळी	मानवत, केकरजवळा, रामपुरी बु.
परभणी	सेलू	केळी	कुपटा, सेलू, देऊळगाव गात, मोरेगाव
परभणी	सोनपेठ	केळी	सोनपेठ, आवलगाव, वडगाव
परभणी	जिंतुर	डाळिंब	चारठाणा, आडगाव
परभणी	सेलू	डाळिंब	सेलू
परभणी	गंगाखेड	पपई	गंगाखेड
परभणी	परभणी	पपई	परभणी ग्रा., पिंगळी, सिंगणापूर
परभणी	पाथरी	पपई	पाथरी, हादगाव, बाभळगाव, कासापुरी
परभणी	मानवत	पपई	मानवत, केकरजवळा, ताडबोरगाव
परभणी	सेलू	पपई	वालूर, चिकलठाणा, सेलू, कुपटा
परभणी	जिंतुर	मोसंबी	जिंतुर, बोरी
परभणी	परभणी	मोसंबी	परभणी ग्रा, झारी
परभणी	पाथरी	मोसंबी	पाथरी, हादगाव (बु.)
परभणी	पुण्या	मोसंबी	चुडावा, लिमला, कावलगाव, पुण्या
परभणी	मानवत	मोसंबी	मानवत, केकरजवळा, कोल्हा
परभणी	सेलू	मोसंबी	सेलू, वालूर, कुपटा, मोरेगाव.
परभणी	जिंतुर	संत्रा	जिंतुर, बोरी, सावंगी म्हा., आडगाव

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
परभणी	परभणी	संत्रा	जांब, दैठणा, पेडगाव, टाकळी कु.
परभणी	पुर्णा	संत्रा	पुर्णा, कातनेश्वर, चुडावा, कावलगाव, ताडकळस.
परभणी	मानवत	संत्रा	मानवत, कोळ्हा, केकरजवळा, ताडबोरगाव
परभणी	सेलू	संत्रा	कुपटा, सेलू, देऊळगाव गात, वालुर
पालघर	जव्हार	आंबा	जव्हार, साखरखेत, जामसर
पालघर	उहाणू	आंबा	उहाणू, चिंचणी, मल्यान, सायवन, कासा, वाणगाव, आशागड, आंबेसरी, चारोटी.
पालघर	तलासरी	आंबा	तलासरी, झारी
पालघर	पालघर	आंबा	पालघर, तारापुर, सफाळा, आगरवाडी, बोईसर, मनोर, कोळगाव, लालोळ, माहीम, दहीसर तर्फे मनोर.
पालघर	मोखाडा	आंबा	मोखाडा, खोडाळा
पालघर	वसई	आंबा	वसई, मानिकपूर, विरार, निर्मळ, आगाशी, मांडवी, पेल्हार, कामन, बोळीज
पालघर	वाडा	आंबा	वाडा, कंचाड, कुळूस, कोने, मांडवा, खानिवली, मेट.
पालघर	विक्रमगड	आंबा	विक्रमगड, तलवाडा, चिंचघर
पालघर	जव्हार	काजू	जव्हार, साखरशेत, जामसर
पालघर	मोखाडा	काजू	मोखाडा, खोडाळा
पालघर	वाडा	काजू	मांडवा, मेट.
पालघर	पालघर	केळी	पालघर, तारापुर, सफाळा, आगरवाडी, माहीम, कोळगाव.
पालघर	वसई	केळी	निर्मळ, आगाशी, बोळीज
पुणे	आंबेगाव	आंबा	घोडेगाव, आंबेगाव, कळंब, मंचर, पारगाव त. अवसरी, निरगुडसर
पुणे	इंदापुर	आंबा	भिगवण, लोणीदेवकर, बावडा, निमगांव केतकी, अंथुर्ण, काटी, इंदापुर, लाखेवाडी
पुणे	खेड	आंबा	चाकण, राजगुरुनगर, कन्हेरसर, वाडा, कुडे बु., कळूस, पाईट, पिंपळगाव तर्फे खेड, आळंदी, वेताळा, करंजविहिरे
पुणे	जुन्हर	आंबा	जुन्हर, नारायणगाव, आपटाळे, वडगाव आनंद, बेल्हे, राजुर, डिंगोरे, निमगावसावा, ओतूर, वडज, ओझर, मढ
पुणे	दौँड	आंबा	यवत, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे, केडगाव, राहू, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे
पुणे	पुरंदर	आंबा	वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, परिंचे, राजेवाडी, शिवरी, भिवडी, सासवड
पुणे	बारामती	आंबा	बारामती, माळेगाव बु., पणदरे, वडगांव नि., काटेवाडी, उंडवडी क.प., शिरसुफळ.
पुणे	भोर	आंबा	किकवी, वेळू, भोर, आंबवडे, संगमनेर, नसरापुर, निरगुडघर, बारे बु., हर्णस
पुणे	मावळ	आंबा	वडेश्वर, परंदवाडी, टाकवे बु., कार्ला, टाकवे खु., काले, कुसगाव बु., वडगाव मावळ, खडकाळा, तळेगाव दाभाडे, शिवणे, लोणावळे
पुणे	मुळशी	आंबा	कोळवण, कासर आंबोली, दासवे, माण, सुस, सावरगाव, पोमगाव, आंबवणे, पौड, माले, थेरगाव, घोटावडे, मुठा, पिरंगुट
पुणे	वेल्हा	आंबा	पानशेत, आंबवणे, विझर, वेल्हे बु., पासली.
पुणे	शिरुर	आंबा	शिरुर, रांजनगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगाव भिमा, तळेगाव ढंगेरे, वडगाव रासाई, न्हावरा, निमोणे.
पुणे	हवेली	आंबा	खेडशिवापूर, खडकवासला, भोसरी, कोथरुड, थेऊर, डोणजे, खानापूर, शिवणे, कोंडवे धावडे
पुणे	आंबेगाव	केळी	घोडेगाव, कळंब, मंचर, पारगाव त. अवसरी, निरगुडसर
पुणे	इंदापुर	केळी	इंदापुर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्ण, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्ण
पुणे	खेड	केळी	आळंदी

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
पुणे	जुन्नर	केळी	जुन्नर, नारायणगाव, आपटाळे, वडगाव आनंद, बेल्हे, राजुर, डिंगोरे, निमगावसावा, ओतूर, वडज, ओझर
पुणे	दौँड	केळी	यवत, देऊळगाव राजे, केडगाव, वरवंड, राहू, बोरी पारधी, वडगाव बांडे
पुणे	बारामती	केळी	वडगाव निंबाळकर, बारामती, पणदरे, माळेगाव बु., काटेवाडी.
पुणे	शिरुर	केळी	शिरुर, रांजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगाव भिमा, तळेगाव ढंमढेरे, वडगाव रासाई, न्हावरा, निमोणे.
पुणे	हवेली	केळी	हडपसर, उरळी कांचन, थेऊर
पुणे	आंबेगाव	डाळिंब	घोडेगाव, कळंब, मंचर, पारगाव त. अवसरी, निरगुडसर
पुणे	इंदापुर	डाळिंब	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्ण, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे
पुणे	खेड	डाळिंब	चाकण, राजगुरुनगर, कन्हेरसर, वाडा, कुडे बु., कळूस, पाईट, पिंपळगाव तर्फ खेड, आळंदी, वेताळा, करंजविहिरे
पुणे	जुन्नर	डाळिंब	जुन्नर, नारायणगाव, आपटाळे, वडगाव आनंद, बेल्हे, राजुर, डिंगोरे, निमगावसावा, ओतूर, वडज, ओझर
पुणे	दौँड	डाळिंब	यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे, दौँड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पारधी, वडगाव बांडे
पुणे	पुरंदर	डाळिंब	वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, परिंचे, राजेवाडी, शिवरी, भिवडी, सासवड
पुणे	बारामती	डाळिंब	वडगाव निंबाळकर, सुपा, बारामती, माळेगाव बु., पणदरे, लोणी भापकर, मोरगाव, उंडवडी क.प., काटेवाडी, शिरसुफळ, करंजेपुल
पुणे	शिरुर	डाळिंब	शिरुर, रांजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगाव भिमा, तळेगाव ढंमढेरे, वडगाव रासाई, न्हावरा, निमोणे.
पुणे	हवेली	डाळिंब	उरळीकांचन, थेऊर, वाघोली
पुणे	आंबेगाव	द्राक्ष	घोडेगाव, कळंब, मंचर, पारगाव त. अवसरी, निरगुडसर
पुणे	इंदापुर	द्राक्ष	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्ण, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे
पुणे	जुन्नर	द्राक्ष	जुन्नर, नारायणगाव, आपटाळे, वडगाव आनंद, बेल्हे, राजुर, डिंगोरे, निमगावसावा, ओतूर, वडज, ओझर, मढ
पुणे	दौँड	द्राक्ष	यवत, राहू, पाटस, खामगाव
पुणे	बारामती	द्राक्ष	बारामती, वडगाव निंबाळकर, माळेगाव बु., पणदरे, काटेवाडी, मोरगाव, शिरसुफळ.
पुणे	शिरुर	द्राक्ष	शिरुर, निमोणे, टाकळी हाजी
पुणे	आंबेगाव	पपई	आंबेगाव, घोडेगाव
पुणे	इंदापुर	पपई	इंदापूर, बावडा, निमगाव केतकी, काटी, माळवाडी, पळसदेव, अंथुर्ण, लोणी देवकर.
पुणे	जुन्नर	पपई	जुन्नर, नारायणगाव, ओतूर, आपटाळे, वडज
पुणे	इंदापुर	मोसंबी	काटी, लाखेवाडी
पुणे	शिरुर	मोसंबी	शिरुर, पाबळ
पुणे	शिरुर	संत्रा	शिरुर, राजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, न्हावरा, पाबळ, तळेगाव ढंमढेरे, निमोणे
बीड	अंबाजोगाई	आंबा	लोखंडी-सावरगांव, बर्दापूर, घाटनांदुर, पाटोदा म, राडी, उजनी
बीड	आष्टी	आंबा	कडा, धामणगाव, दौलावडगाव, आष्टी, टाकळसिंग, धानोरा, पिंपळा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना.
बीड	केज	आंबा	केज, होळ, युसुफ-वडगाव, बनसारोळा, ह.पिंप्री, नांदुरघाट, विडा, चिंचोलीमाळी, मरसाजोग

જિલ્હા	તાલુકા	પિક	અધિસુચિત કરાવયાચી મહસૂલ મંડલે
બીડ	ગેવરાઈ	આંબા	ગેવરાઈ, ચંકલાંબા, માદળમોહી, પાચેગાવ, તલવડા, રેવકી, જાતેગાવ, સિરસદેવી, કોળગાવ, ધોંડરાઈ, ઉમાપુર, પાડળસિંગી, માટેગાવ.
બીડ	ધારુર	આંબા	ધારુર, મોહખેડ, તેલગાવ, અંજનડોહ
બીડ	પરછી વૈ.	આંબા	પરછી (વૈ.), સિરસાણા, નાગાપુર, ધર્માપુરી, પિપળગાવ-ગાડે
બીડ	પાટોદા	આંબા	થેરલા, અંમળનેર, દાસખેડ, પાટોદા, કુસલંબ
બીડ	બીડ	આંબા	બીડ, પાલી, નાલ્વંડી, પિપળનેર, મ્હાલ્સજવળા, પેડગાંવ, રાજૂરી (ન.), માંજરસુંબા, નેકનૂર, ચૌસાણા, લિંબાગણેશ, પારગાવ સિ., ચન્હાટા, યેલંબ ઘાટ.
બીડ	માજલગાવ	આંબા	માજલગાવ, ગંગામસલા, દિંદ્રુડ, નિત્રુડ, તાલખેડ, કિટ્ટી-આડગાવ, મંજરથ
બીડ	વડવણી	આંબા	વડવણી, કવડગાવ બુ., ચિંચવણ
બીડ	શિરુર	આંબા	શિરુર (કા.), રાયમોહા, તિતરવણી, ગોમળવાડા, ખલાપૂરી, બ્ર. યેલંબ.
બીડ	અંબાજોગાઈ	કેળી	રાડી
બીડ	કેજ	કેળી	કેજ, હ.પિંપ્રી, નાંદૂરઘાટ
બીડ	ગેવરાઈ	કેળી	જાતેગાંવ, ધોંડરાઈ, માદળમોહી, પાડળસિંગી, પાચેગાવ, કોળગાવ.
બીડ	ધારુર	કેળી	મોહખેડ, અંજનડોહ.
બીડ	પરછી વૈ.	કેળી	સિરસાણા, મોહા
બીડ	આષ્ટી	કેળી	ટાકળસિંગ.
બીડ	બીડ	કેળી	રાજૂરી (ન.), નેકનૂર, ચૌસાણા, મ્હાલ્સ-જવળા, પેડગાવ, પિપળનેર. માંજરસુંબા.
બીડ	માજલગાવ	કેળી	માજલગાવ, ગંગામસલા, દિંદ્રુડ, નિત્રુડ, તાલખેડ, કિટ્ટી-આડગાવ, મંજરથ
બીડ	વડવણી	કેળી	વડવણી, કવડગાવ બુ., ચિંચવણ
બીડ	આષ્ટી	ડાલ્લિબ	આષ્ટી, ટાકળસિંગ, કડા, ધામણગાવ, દૌલા-વડગાવ, ધાનોરા, પિપળા, દાદેગાવ, ડોર્ડિઠાણ, આષ્ટા હ.ના.
બીડ	કેજ	ડાલ્લિબ	કેજ, યુસૂફ-વડગાવ, બનસારોળા, હોલ, હ.પિંપ્રી, નાંદૂરઘાટ, વીડા
બીડ	ગેવરાઈ	ડાલ્લિબ	ગેવરાઈ, માદળમોહી, જાતેગાવ, સિરસદેવી, ધોંડરાઈ, ઉમાપુર, ચંકલાંબા, પાચેગાવ, તલવડા, રેવકી, કોળગાવ, પાડળસિંગી.
બીડ	ધારુર	ડાલ્લિબ	ધારુર, તેલગાવ, મોહખેડ, અંજનડોહ
બીડ	પરછી વૈ.	ડાલ્લિબ	પરછી વૈ., સિરસાણા, નાગાપુર, ધર્માપુરી, પિપળગાવ-ગાડે
બીડ	પાટોદા	ડાલ્લિબ	દાસખેડ, પાટોદા, થેરલા, અંમળનેર, કુસલંબ
બીડ	બીડ	ડાલ્લિબ	લિંબાગણેશ, નેકનૂર, પાલી, બીડ, નાલ્વંડી, મ્હાલ્સ-જવળા, માંજરસુંબા, ચૌસાણા, પેડગાવ, પિપળનેર, રાજૂરી (ન.)
બીડ	માજલગાવ	ડાલ્લિબ	માજલગાવ, ગંગામસલા, દિંદ્રુડ, નિત્રુડ, તાલખેડ, કિટ્ટી-આડગાવ, મંજરથ
બીડ	વડવણી	ડાલ્લિબ	વડવણી, કવડગાવ બુ., ચિંચવણ
બીડ	શિરુર	ડાલ્લિબ	શિરુર (કા.), રાયમોહ, તિતરવણી, ગોમળવાડા, ખલાપૂરી, બ્રમહનાથ યેલંબ
બીડ	કેજ	દ્રાક્ષ	કેજ
બીડ	પરછી વૈ.	દ્રાક્ષ	પરછી વૈ., સિરસાણા, નાગાપુર, ધર્માપુરી, પિપળગાવ-ગાડે.
બીડ	કેજ	પપર્ઝ	કેજ, હોલ
બીડ	ગેવરાઈ	પપર્ઝ	ગેવરાઈ, ધોંડરાઈ, ઉમાપુર, ચંકલાંબા, માદળમોહી, પાચેગાવ, જાતેગાવ, તલવડા, સિરસદેવી, પાડળસિંગી, રેવકી, કોળગાવ, માટેગાવ.
બીડ	ધારુર	પપર્ઝ	મોહખેડ
બીડ	પરછી વૈ.	પપર્ઝ	પરછી વૈ., સિરસાણા, પિપળગાવ-ગાડે, મોહા
બીડ	બીડ	પપર્ઝ	પાલી, મ્હાલ્સ-જવળા, માંજરસુંબા, ચૌસાણા, પેડગાવ, નેકનૂર, પિપળનેર, નાલ્વંડી, લિંબાગણેશ, રાજૂરી ન., પારગાવ સિ., ચન્હાટા, બીડ
બીડ	માજલગાવ	પપર્ઝ	માજલગાવ, ગંગામસલા, દિંદ્રુડ, નિત્રુડ, તાલખેડ, કિટ્ટી-આડગાવ, મંજરથ
બીડ	વડવણી	પપર્ઝ	વડવણી, કવડગાવ બુ., ચિંચવણ

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
बीड	शिरुर	पपई	शिरुर (का.), रायमोहा, तिंतरवणी, ब्रह्मनाथ-येलंब
बीड	केज	मोसंबी	ह.पिंग्री
बीड	गेवराई	मोसंबी	गेवराई, तलवडा, धोंडराई, उमापुर, चंकलांबा, मादळमोही, पाचेगाव, जातेगाव, रेवकी, सिरसदेवी, पाडळसिंगी, कोळगाव, माटेगाव
बीड	धारुर	मोसंबी	धारुर, मोहखेड, तेलगाव.
बीड	पाटोदा	मोसंबी	पाटोदा
बीड	बीड	मोसंबी	नाळवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, मांजरसुंबा, चौसाळा, पेंडगाव, पिंपळनेर, राजुरी न. लिंबागणेश, कुर्ला, घाटसावळी, पारगाव सि., चळ्हाटा
बीड	माजलगाव	मोसंबी	माजलगाव, गंगामसला, दिद्रुड, नित्रुड, तालखेड, किट्टी-आडगाव, मंजरथ
बीड	वडवणी	मोसंबी	वडवणी, कवडगाव बु., चिंचवण
बीड	शिरुर	मोसंबी	शिरुर (का.), तिंतरवणी, रायमोहा, खलापूरी, ब्रह्मनाथ-येलंब
बीड	आष्टी	संत्रा	आष्टी, कडा, धांमणगाव, दौला-वडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना.
बीड	शिरुर	संत्रा	गोमळवाडा
बीड	गेवराई	संत्रा	मादळमोही, कोळगांव.
बुलढाणा	चिखली	आंबा	कोलारा, मेरा खु.
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	आंबा	सिंदखेड राजा
बुलढाणा	बुलढाणा	आंबा	पाडळी.
बुलढाणा	खामगाव	केळी	हिवरखेड, काळेगांव, वझर, लाखणवाडा, पि. राजा.
बुलढाणा	चिखली	केळी	मेरा खु.
बुलढाणा	जळगाव जा.	केळी	जळगाव खु., जामोद.
बुलढाणा	नांदुरा	केळी	नांदुरा, निमगाव, महाळुंगी
बुलढाणा	बुलढाणा	केळी	बुलढाणा.
बुलढाणा	मोताळा	केळी	बोराखेडी, मोताळा, पिंपरी गवळी, पिंपळगांव देवी, धामनगांव बढे, रोहीण खेड, शेलापुर बु.
बुलढाणा	संग्रामपूर	केळी	बावनबीर, सोनाळा, संग्रामपुर.
बुलढाणा	खामगाव	डाळिंब	हिवरखेड, काळेगांव, पि. राजा
बुलढाणा	चिखली	डाळिंब	पेठ, चिखली, चांधई, हातणी, धोडप, अमडापूर, एकलारा, उंद्री, कोलारा, शे. अटोळ, मेरा खु.
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	डाळिंब	देऊळगाव राजा, दे. मही,
बुलढाणा	लोणार	डाळिंब	लोणार
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	डाळिंब	सिंदखेड राजा, दुसरबीड, शेदुर्जन, साखरखेडा
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	द्राक्ष	देऊळगाव राजा, तुळजापूर.
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	द्राक्ष	सिंदखेड राजा, सोनोशी
बुलढाणा	चिखली	मोसंबी	चिखली, पेठ.
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	मोसंबी	तुळजापूर
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	मोसंबी	सिंदखेड राजा, सोनोशी, किनगाव राजा, दुसरबीड, मलकापूर पांगरा, शेदुरजन, साखरखेडा
बुलढाणा	खामगाव	संत्रा	आडगाव, लाखनवाडा, काळेगांव, वझर, हिवरखेड
बुलढाणा	चिखली	संत्रा	मेरा खु., अमडापूर, एकलारा, कोलारा, उंद्री.
बुलढाणा	जळगाव जा.	संत्रा	जामोद, जळगाव खु., आसलगाव.

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	संत्रा	अंडेरा, दे. माही, मेहुना राजा
बुलढाणा	मेहकर	संत्रा	डोनगांव, हिवरा आश्रम, मेहकर, जानेफळ, शे. देशमुख. ना. दत्तापुर, वरवंड., कल्याण, देऊळगाव माळी, अंजनी बु., लोणी गवळी.
बुलढाणा	लोणार	संत्रा	बीबी, अंजनी खुर्द, सुलतानपूर, लोणार, हिरदव
बुलढाणा	संग्रामपूर	संत्रा	सोनाळा, बावनबीर, संग्रामपुर
बुलढाणा	सिंदरखेड राजा	संत्रा	सेंदुरजन, साखरखेडा, मलकापुर पांग्रा
यवतमाळ	उमरखेड	केळी	उमरखेड, मुळावा, विडुळ, चातारी, ढाणकी.
यवतमाळ	पुसद	केळी	जांब बाजार
यवतमाळ	महागाव	केळी	हिवरा, गुंज, फुल सावंगी, महागाव, मोरथ
यवतमाळ	आर्णि	मोसंबी	जवळा, लोनबेहळ
यवतमाळ	पुसद	मोसंबी	ब्राम्हणगाव
यवतमाळ	दिग्रस	मोसंबी	कलगाव,
यवतमाळ	आर्णी	संत्रा	आर्णी, जवळा, लोणबेहळ.
यवतमाळ	उमरखेड	संत्रा	उमरखेड, मुळावा, ढाणकी, विडुळ, चातारी
यवतमाळ	कळंब	संत्रा	कळंब, कोठा, सावरगाव, जोडमोहा, पिंपळगाव, मेटीखेडा
यवतमाळ	दारव्हा	संत्रा	दारव्हा, महागाव, लोही
यवतमाळ	दिग्रस	संत्रा	कालगाव, दिग्रस, तिवरी, तूपटाकळी., सिंगद.
यवतमाळ	नेर	संत्रा	माणिकवाडा, वटफळी, शिरसगांव, मालखेड, नेर
यवतमाळ	पुसद	संत्रा	पुसद, जांबबाजार, वरुड, गौळ खु., ब्राम्हणगाव
यवतमाळ	बाभुळगाव	संत्रा	घारपळ, सावर.
यवतमाळ	महागाव	संत्रा	मोरथ, गुंज, काळी (दौ).
यवतमाळ	राळेगाव	संत्रा	राळेगाव, झाडगाव, धानोरा, वाढोणा बा.
रत्नागिरी	खेड	आंबा	खेड, शिर्णी, आंबवली, कुळवंडी, भरणे, लवेल, धामणंद, तळे, भोस्ते, धामणदेवी, चिंचधर.
रत्नागिरी	गुहागर	आंबा	गुहागर, हेदवी, तळवली, पाटपन्हाळे, आबलोली, पालशेत
रत्नागिरी	चिपळूण	आंबा	चिपळूण, खेडी, मार्गताम्हाणे, रामपूर, वहाळ, सावडे, आसुर्डे, कळकवणे, शिरगाव, शिरळ, निवळी
रत्नागिरी	दापोली	आंबा	दापोली, बुरोंडी, दाभोळ, आंजर्ले, वाकवली, वेळवी, पालगड, हर्णे, देगाव, आगरवायंगणी.
रत्नागिरी	मंडणगड	आंबा	म्हाप्रळ, मंडणगड, देव्हारे, वेसवी.
रत्नागिरी	रत्नागिरी	आंबा	रत्नागिरी, खेडशी, पावस, जयगड, फणसोप, कोतवडे, मालगुंड, पाली, तरवळ, टेंभे, खालगाव.
रत्नागिरी	राजापूर	आंबा	जैतापूर, कुंभवडे, नाटे, राजापुर, कोऱ्ये तर्फ सौंदळ, ओणी, पाचल, सौंदळ, भू. तळवडे, वाडापेठ, हातीवळे.
रत्नागिरी	लांजा	आंबा	लांजा, भांबेड, पुनस, साटवली, विलवडे
रत्नागिरी	संगमेश्वर	आंबा	आंगवली, देवळे, देवरुख, फुणगुस, फणसवणे, तेंये, कडवई, कोऱ्यगाव, कोसुंब, माभळे, माखजन, मुरडव, तुळसणी
रत्नागिरी	खेड	काजू	खेड, शिर्णी, आंबवली, कुळवंडी, भरणे, लवेल, धामणंद, तळे, भोस्ते, धामणदेवी, चिंचधर.
रत्नागिरी	गुहागर	काजू	गुहागर, हेदवी, तळवली, पाटपन्हाळे, आबलोली, पालशेत
रत्नागिरी	चिपळूण	काजू	चिपळूण, खेडी, मार्गताम्हाणे, रामपूर, वहाळ, सावडे, आसुर्डे, कळकवणे, शिरगाव, शिरळ, निवळी

જિલ્હા	તાલુકા	પિક	અધિસૂચિત કરાવયાચી મહસૂલ મંડલે
રલાગિરી	દાપોલી	કાજૂ	દાપોલી, બુરોંડી, દાભોલ, આંજર્લી, વાકવલી, પાલગડ, વેલવી, હર્ણ, દેગાવ, આગરવાયંગણી.
રલાગિરી	મંડળગડ	કાજૂ	મંડળગડ, મહાપ્રાલ, દેવારે, વેસવી.
રલાગિરી	રલાગિરી	કાજૂ	રલાગિરી, ખેડશી, પાવસ, જયગડ, ફણસોપ, કોતવડે, માલગુંડ, તરવલ, પાલી, ટેંભે, ખાલગાવ.
રલાગિરી	રાજાપૂર	કાજૂ	રાજાપૂર, કોંડચે તર્ફ સૌંદળ, જૈતાપૂર, કુંભવડે, નાતે, ઓણી, પાચલ, સૌંદળ, ભૂ, તલ્વડે, વાડાપેર, હાતીવલે.
રલાગિરી	લાંજા	કાજૂ	લાંજા, ભાંબેડ, પુનસ, સાટવલી, વિલવડે
રલાગિરી	સંગમેશ્વર	કાજૂ	આંગવલી, દેવલે, દેવરુખ, ફુણગુસ, ફણસવણે, તેન્યે, કડવર્ઝ, કોંડગાવ, કોસુંબ, માભળે, માખજન, મુરઢવ, તુલ્સણી
રાયગડ	અલિબાગ	આંબા	અલિબાગ, પોયનાડ, કિહીમ, સારલ, ચૌલ, ચરી, રામરાજ, કામાર્લ, નાગાંવ
રાયગડ	ઉરન	આંબા	ઉરન, કોપ્રોલી, જાસર્ઝ
રાયગડ	કર્જત	આંબા	કર્જત, નેરલ, કડાવ, કલંબ, કશોલે, પાથરજ, ચિંચવલી
રાયગડ	ખાલાપૂર	આંબા	ચૌક, વાવોશી, ખોપોલી, ખાલાપૂર, વાસાંબે
રાયગડ	તળા	આંબા	તળા, માંદાડ, સોનસડે
રાયગડ	પનવેલ	આંબા	પનવેલ, કલંબોલી, પોયંજે, ઓવલે, કર્નાજા, તળોજે, મોરબે, દાપિવલી, નેરે, પલ્લસે
રાયગડ	પેણ	આંબા	હમરાપૂર, વાશી, પેણ, કાસૂ, કામાર્લી, વડખલ
રાયગડ	પોલાદપૂર	આંબા	પોલાદપૂર, કોંડવી, વાકણ
રાયગડ	મહાડ	આંબા	મહાડ, બીરવાડી, નાતે, કરંજાડી, ખરવલી, તુડીલ, ગોંડાલે, શિરગાવ, માંઘરુણ
રાયગડ	માણગાવ	આંબા	માણગાવ, ઇંદાપૂર, ગોરેગાવ, લોણેરે, નિજામપૂર, વિલે, મોર્બા.
રાયગડ	મુરુડ	આંબા	મુરુડ, નાંદગાવ, બોર્લી
રાયગડ	મ્હસણા	આંબા	મ્હસણા, ખામગાવ, મેંદડી.
રાયગડ	રોહા	આંબા	રોહા, ચનેરા, કોલાડ, નાગોઠણે, ઘોસાલે, નિડી ત. અષ્ટમી, આંબેવાડી
રાયગડ	શ્રીવર્ધન	આંબા	શ્રીવર્ધન, વાલ્વટી, બોલીપંચતન
રાયગડ	સુધાગડ	આંબા	પાલી, નાંદગાવ, જાંભૂલપાડા, પેડલી
રાયગડ	કર્જત	કાજૂ	કર્જત, નેરલ, કડાવ, કલંબ, કશોલે, પાથરજ
રાયગડ	ખાલાપૂર	કાજૂ	ચૌક, વાવોશી, ખોપોલી
રાયગડ	તળા	કાજૂ	તળા, માંદાડ, સોનસડે
રાયગડ	પનવેલ	કાજૂ	મોરબે
રાયગડ	પેણ	કાજૂ	કાસૂ
રાયગડ	પોલાદપૂર	કાજૂ	પોલાદપૂર, કોંડવી, વાકણ
રાયગડ	મહાડ	કાજૂ	મહાડ, બીરવાડી, નાતે, કરંજાડી, ખરવલી, તુડીલ, શિરગાવ, ગોંડાલે.
રાયગડ	માણગાવ	કાજૂ	માણગાવ, ઇંદાપૂર, ગોરેગાવ, લોણેરે, નિજામપૂર, વિલે, મોર્બા.
રાયગડ	મ્હસણા	કાજૂ	મ્હસણા, ખામગાવ, મેંદડી.
રાયગડ	રોહા	કાજૂ	રોહા, ચણેરા, કોલાડ, નાગોઠણે, ઘોસાલે, નિડી ત. અષ્ટમી, આંબેવાડી
રાયગડ	શ્રીવર્ધન	કાજૂ	શ્રીવર્ધન, વાલ્વટી, બોલીપંચતન
રાયગડ	સુધાગડ	કાજૂ	પાલી, નાંદગાવ, જાંભૂલપાડા, પેડલી
લાતૂર	અહમદપૂર	આંબા	અહમદપૂર, કીનગાવ, આંધોરી, શિરુર તાજબંદ, હાડોલ્લી, ખંડાલી
લાતૂર	ઉદગીર	આંબા	હેર, દેવર્જન, નલગીર, નાગલગાવ, ઉદગીર, મોઘા, વાઢવણા બુ., તોંડાર
લાતૂર	ઔસા	આંબા	ઔસા, લામજના, કિનિથોટ, માતોલા, ભાદા, બેલકુંડ, કિલ્લારી, ઉજની
લાતૂર	ચાકૂર	આંબા	ચાકૂર, શેલગાવ, નલેગાવ, વડવલ નાગનાથ, ઝરી (બુ.), આષ્ટા
લાતૂર	જળકોટ	આંબા	જળકોટ, ઘોન્સી
લાતૂર	દેવણી	આંબા	દેવણી, વલાંડી, બોરોલ

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
लातूर	निलंगा	आंबा	निलंगा, पाणचिंचोली, आंबुलगा (बु.), कासारसिरसी, मदनसुरी, औरादशहाजानी, कासार बालकुंदा, हलगरा, निट्रर, भृतमुगळी
लातूर	रेणापूर	आंबा	पानगांव, कारेपूर, रेणापूर, पोहरेगांव, पळशी
लातूर	लातूर	आंबा	बाभळगाव, लातूर, हरगूळ (बु.), कासार खेडा, गातेगाव, तांदुळजा, चिंचोली (बु.), मुरुड, कन्हेरी
लातूर	शि. अनंतपाळ	आंबा	शिरुरअनंतपाळ, साकोळ, हिसामाबाद
लातूर	औसा	केळी	किल्लारी, मातोळा
लातूर	अहमदपूर	डाळिंब	किनगाव, अहमदपूर, खंडाळी
लातूर	उदगीर	डाळिंब	नागलगाव, हेर
लातूर	औसा	डाळिंब	औसा, लामजणा, किनीथोट, किल्लारी, बेलकुंड, भादा, उजनी
लातूर	चाकूर	डाळिंब	चाकूर, नळेगाव, वडवळ नागनाथ
लातूर	निलंगा	डाळिंब	निलंगा, औरादशहाजनी
लातूर	रेणापूर	डाळिंब	कारेपूर, पानगाव
लातूर	लातूर	डाळिंब	तांदुळजा, मरुड
लातूर	उदगीर	द्राक्ष	मोघा, देवर्जन
लातूर	औसा	द्राक्ष	औसा, लामजणा, किनीथोट, किल्लारी, बेलकुंड, भादा
लातूर	चाकूर	द्राक्ष	नळेगाव, शेळगाव
लातूर	निलंगा	द्राक्ष	निलंगा, औराद शहाजाणी, आबूलगा, कासार बालकुदा
लातूर	रेणापूर	द्राक्ष	कारेपूर
लातूर	अहमदपूर	पपई	हडोळती
लातूर	उदगीर	पपई	देवर्जन
लातूर	निलंगा	पपई	निलंगा
लातूर	औसा	पपई	उजनी
वर्धा	वर्धा	केळी	पिंपरी मेघे.
वर्धा	सेलू	केळी	झडशी, सेलू, हिंगणी
वर्धा	आष्टी	मोसंबी	साहुर, आष्टी, तळेगांव, अंतोरा.
वर्धा	कारंजा	मोसंबी	कारंजा घाट, सारवाडी, कन्नमवार, ठाणेगांव, दाभा.
वर्धा	आर्वी	संत्रा	खरांगणा, आर्वी, रोहना, वाठोडा, वाढोणा.
वर्धा	आष्टी	संत्रा	साहुर, आष्टी, तळेगाव, अंतोरा.
वर्धा	कारंजा	संत्रा	कारंजा घाट, ठाणेगाव, सारवाडी, कन्नमवारग्राम, दाभा.
वाशिम	मानोरा	आंबा	मानोरा
वाशिम	वाशिम	आंबा	केकतउमरा, राजगाव
वाशिम	मंगरुळपीर	डाळिंब	मंगरुळपीर, आसेगांव, सेलू बु., कवठळ, धानोरा, पार्डीताड
वाशिम	मानोरा	डाळिंब	उमरी बु.
वाशिम	मालेगाव	डाळिंब	मुंगळा
वाशिम	वाशिम	डाळिंब	पार्डीआसरा, राजगाव, पार्डीटकमोर, नागठाणा
वाशिम	मंगरुळपीर	पपई	धानोरा, मंगरुळपीर, कवठळ, पार्डीताड, पोटी, आसेगाव, सेलू बु.
वाशिम	कारंजा	पपई	धनज बु., हिवरा लाहे, कामरगाव, खेर्डा बु., पोहा.
वाशिम	मानोरा	पपई	कुपटा.
वाशिम	कारंजा	संत्रा	कारंजा, उंबर्डा बाजार, कामरगाव, धनज बु., पोहा, हिवरालाहे, येवता, खेर्डा
वाशिम	मंगरुळपीर	संत्रा	मंगरुळपीर, सेलू बु., पोटी, कवठळ, धानोरा, पार्डीताड, आसेगाव.
वाशिम	मानोरा	संत्रा	मानोरा, गिरोली, उमरी बु., कुपटा, शेंदुरजना
वाशिम	मालेगाव	संत्रा	मालेगाव, मुंगळा, करंजी, किन्हीराजा, शिरपूर, चांडस, मेडसी

જિલ્હા	તાલુકા	પિક	અધિસૂચિત કરાવયાચી મહસૂલ મંડલે
વાશિમ	રિસોડ	સંત્રા	રિસોડ, કેનવડ, ભરજહાગીર, રિઠદ, વાકદ.
વાશિમ	વાશિમ	સંત્રા	વાશિમ, અણિંગા, કેકતામરા, પાર્ડોઆસરા, રાજગાવ, કોડાંણા ઝામરે.
સાંગલી	આટપાડી	આંબા	આટપાડી, દિઘંચી, ખરસુંડી
સાંગલી	કઢેગાવ	આંબા	નેવરી, વાંગી, શાઠગાવ.
સાંગલી	ખાનાપુર	આંબા	ખાનાપુર, વિટા, લેંગરે, ભાલવણી, કરંજે, નાગેવડી.
સાંગલી	જત	આંબા	જત, ઉમદી, માડગ્યાળ, શેગાંવ, કુંભારી, ડફળાપૂર, તિકોંડી.
સાંગલી	કવઠે મંહાકાળ	આંબા	દેશિંગ, હિંગણગાવ, કવઠે મહાંકાળ, કુચી.
સાંગલી	તાસગાવ	આંબા	તાસગાવ, સાવળ્જ, મણેરાજૂરી, વિસાપૂર, યેલાવી, માંજર્ડે, વાયફલે.
સાંગલી	મિરજ	આંબા	આરગ, બેળંકી, માલગાવ, ભોસે.
સાંગલી	શિરાળા	આંબા	શિરાળા, કોકરૂડ, શિરસી, સાગાવ, માંગલે, ચરણ, આરાળા
સાંગલી	ખાનાપુર	કેળી	વિટા, ભાલવણી, નાગેવડી, લેંગરે, ખાનાપુર, કરંજે.
સાંગલી	આટપાડી	કેળી	દિઘંચી, આટપાડી, ખરસુંડી
સાંગલી	મિરજ	કેળી	આરગ, બેડગ, કસબે-લિગ્રજ.
સાંગલી	વાળવા	કેળી	વાળવા, કાસેગાંવ, આષ્ટા.
સાંગલી	આટપાડી	ડાંલિબ	આટપાડી, દિઘંચી, ખરસુંડી
સાંગલી	કવઠે મંહાકાળ	ડાંલિબ	કુચી, ઢાલગાવ.
સાંગલી	જત	ડાંલિબ	જત, કુંભારી, વળસંગ, શેગાવ, માડગ્યાળ, ઉમદી, સંખ, ડફળાપૂર, તિકોંડી
સાંગલી	તાસગાવ	ડાંલિબ	સાવળ્જ, માંજર્ડે, વિસાપૂર, મણેરાજૂરી.
સાંગલી	આટપાડી	દ્રાક્ષ	ખરસુંડી, દિઘંચી, આટપાડી
સાંગલી	કઢેગાવ	દ્રાક્ષ	કઢેગાવ, વાંગી, ચિંચણી
સાંગલી	કવઠે મંહાકાળ	દ્રાક્ષ	કવઠે મંહાકાળ, કુચી, ઢાલગાવ, દેસીંગ, હિંગણગાવ.
સાંગલી	ખાનાપુર	દ્રાક્ષ	વિટા, લેંગરે, ભાલવણી, ખાનાપૂર, કરંજે, નાગેવડી.
સાંગલી	જત	દ્રાક્ષ	જત, ડફળાપૂર, કુંભારી, વળસંગ, શેગાવ, માડગ્યાળ, ઉમદી, સંખ, તિકોંડી
સાંગલી	તાસગાવ	દ્રાક્ષ	તાસગાવ, વિસાપૂર, સાવળ્જ, મણેરાજૂરી, યેલાવી, માંજર્ડે, વાયફલે
સાંગલી	પલૂસ	દ્રાક્ષ	પલૂસ, કુંડલ, ભિલવડી, અંકલખોપ
સાંગલી	મિરજ	દ્રાક્ષ	મિરજ, બુધગાવ, કસબે-લિગ્રજ, કવલાપૂર, માલગાવ, આરગ, બેડગ, બેળંકી, કુપવાડ, ભોસે.
સાંગલી	વાળવા	દ્રાક્ષ	વાળવા, ઇસ્લામપૂર, આષ્ટા
સાતારા	પાટણ	આંબા	મોરગિરી, યેરાડ, મ્હાવશી, હેળવાક, ચાફળ, મરણી, તારણે, આવર્ડે, ઢેબેવાડી, કુઠરે, તળમાવલે, પાટણ
સાતારા	ફલટણ	આંબા	આદર્કી બુ.
સાતારા	ખટાવ	આંબા	વડૂજ, કાતરખટાવ, પુસેગાવ, ખટાવ, બુધ, ઔંધ, પુસેસાવણી, માયણી, નિમસોડ, કલેઢોણ, ભોસરે.
સાતારા	માણ	આંબા	દહિવડી, મ્હસવડ, વર-મલવડી, માર્ડી, ગોંડવલે(બુ), કુકડવાડ, શિગણાપૂર.
સાતારા	ખંડાળા	આંબા	ખંડાળા, શિરવળ, વાઠાર બુ., લોણંદ.
સાતારા	કરાડ	કેળી	કોણે, સુપને, ઉબ્રંજ.
સાતારા	કોરેગાવ	કેળી	રહિમતપૂર.
સાતારા	ખટાવ	કેળી	માયણી.
સાતારા	ફલટણ	કેળી	આસૂ, તરડગાવ, હોળ.
સાતારા	માણ	કેળી	વર - મલવડી, મલવડી, આંધણી.
સાતારા	વાઈ	કેળી	ધોમ, પસરણી, ઓજાંડે, વાઈ, સુરૂર, ભુઈજ, પાચવડ.
સાતારા	સાતારા	કેળી	નાગઠાળે, શેંદ્રે.
સાતારા	કરાડ	ડાંલિબ	મસુર, સૈદાપૂર.

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सातारा	कोरेगाव	डाळिब	वाठार स्टे.
सातारा	खंडाळा	डाळिब	खंडाळा, लोणंद, शिरवळ, वाठार.
सातारा	खटाव	डाळिब	खटाव, वडूज, पुसेगाव, औंध, पुसे सावळी, मायनी, कातर खटाव, बुध, निमसोड.
सातारा	फलटण	डाळिब	गिरवी, बरड, आदर्की (बु), फलटण, राजाळे, आसु, तरडगाव, होळ, वाठार निंबाळकर, कोळंकी.
सातारा	माण	डाळिब	म्हसवड, दहिवड, वरकुटे मलवडी, मार्डी, कुकडवाड, गोंदवले(बु), शिंगणापूर, मलवडी, आंधळी.
सातारा	कराड	द्राक्ष	सैदापूर, शेणोली, उंडाळे.
सातारा	कोरेगाव	द्राक्ष	कोरेगाव, वाठार स्टे., पिंपोडे(बु)
सातारा	खटाव	द्राक्ष	कातरखटाव, वडूज, बुध, मायणी, कलेढोण, निमसोड.
सातारा	फलटण	द्राक्ष	गिरवी, बरड, वाठार नि.
सातारा	माण	द्राक्ष	म्हसवड, वरकुटे-मलवडी
सातारा	महाबळेश्वर	स्ट्रॉबेरी	तापोळा, लामज, महाबळेश्वर, पाचगनी
सातारा	जावळी	स्ट्रॉबेरी	कुडाळ, करहर, केळघर.
सातारा	फलटण	स्ट्रॉबेरी	कोळंकी
सातारा	वाई	स्ट्रॉबेरी	वाई, ओझार्ड, धोम, पसरणी.
सिंधुदुर्ग	कणकवली	आंबा	कणकवली, नांदगाव, सांगवे, तळेरे, वागदे, खारेपाटण, कळसुली, हुंबरट, फोंडाघाट
सिंधुदुर्ग	कुडाळ	आंबा	वालावल, कुडाळ, कडावल, कसाल, माणगांव, पिंगुळी, मडगांव, ओरोस बु., गोठोस, झारप
सिंधुदुर्ग	देवगड	आंबा	देवगड, पडेल, पाटगाव, मिठबाव, बापर्डे, शिरगाव, तळवडे, फणसगाव
सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	आंबा	तळकट, भेडशी, कसई, कोनाळ
सिंधुदुर्ग	मालवण	आंबा	आंबेरी, पेंडूर, पोईप, श्रावण, आचरा, मालवण, मसुरे, सुकळवाड, कोळंब
सिंधुदुर्ग	वेंगुर्ला	आंबा	वेंगुर्ला, शिरोडा, म्हापण, वेतोरे, मातोंड
सिंधुदुर्ग	वैभववाडी	आंबा	वैभववाडी, एडगाव, भुईबावडा, कुसूर
सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	आंबा	आजगाव, सावंतवाडी, बांदा, मङ्डूरा, आंबोली, माडखोल, क्षेत्रफळ, निरवडे
सिंधुदुर्ग	कणकवली	काजू	कणकवली, नांदगाव, सांगवे, तळेरे, वागदे, खारेपाटण, कळसुली, हुंबरट, फोंडाघाट
सिंधुदुर्ग	कुडाळ	काजू	वालावल, कुडाळ, कडावल, कसाल, माणगांव, पिंगुळी, मडगांव, ओरोस बु., गोठोस, झारप
सिंधुदुर्ग	देवगड	काजू	देवगड, पडेल, पाटगाव, मिठबाव, बापर्डे, शिरगाव, तळवडे, फणसगाव
सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	काजू	तळकट, भेडशी, कसई, कोनाळ
सिंधुदुर्ग	मालवण	काजू	आंबेरी, पेंडूर, पोईप, श्रावण, आचरा, मालवण, मसुरे, सुकळवाड, कोळंब
सिंधुदुर्ग	वेंगुर्ला	काजू	वेंगुर्ला, शिरोडा, म्हापण, वेतोरे, मातोंड
सिंधुदुर्ग	वैभववाडी	काजू	वैभववाडी, एडगाव, भुईबावडा, कुसूर
सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	काजू	आजगाव, सावंतवाडी, बांदा, मङ्डूरा, आंबोली, माडखोल, क्षेत्रफळ, निरवडे
सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	केळी	तळकट, भेडशी, कोनाळ, कसई
सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	केळी	बांदा, मङ्डूरा, क्षेत्रफळ
सोलापूर	अक्कलकोट	आंबा	जेऊर, करजगी, दुधनी, मैदर्गी.
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	आंबा	शोळगी, वडाळा, मार्डी, तिच्छे, कोंडी, सोरेगाव.
सोलापूर	करमाळा	आंबा	जेऊर, केम, करमाळा, उमरड, अर्जूननगर, सालसे, पोथरे, कोर्टी, पांगरे.
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	आंबा	बोरामणी, मुरत्ती, वळसंग, मंदूप, विचूर, निंबर्गी, होटगी, औराद.

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सोलापूर	पंढरपूर	आंबा	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन करोली, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे.
सोलापूर	बार्शी	आंबा	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव, सौंदरे.
सोलापूर	मंगळवेढा	आंबा	मंगळवेढा, बोराळे, आंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर, पाटखळ.
सोलापूर	माढा	आंबा	माढा, दारफळ, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लऱ्याळ, रोपळे क., म्हैसगाव, निमगाव टे., बैंबळे.
सोलापूर	माळशिरस	आंबा	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महालुंग, नातेपुते, दहीगाव, खुडुस, फोडशिरस.
सोलापूर	मोहोळ	आंबा	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिंकंदर, अनगर.
सोलापूर	सांगोला	आंबा	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरा, महद बु., संगेवाडी, घरेडी.
सोलापूर	अक्कलकोट	केळी	जेऊर, तडवळ, करजगी, दुधनी, मैदर्गी, नागणसुर.
सोलापूर	करमाळा	केळी	जेऊर, केम, करमाळा, उमरड, अर्जूननगर, सालसे, केतूर, पोथरे, कोर्टी, जिती, पांगरे.
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	केळी	बोरामणी, मुरती, वळसंग, मंदूप, विचूर, निबर्गी, होटगी, औराद.
सोलापूर	पंढरपूर	केळी	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन करोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे.
सोलापूर	बार्शी	केळी	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव, सौंदरे.
सोलापूर	माढा	केळी	माढा, दारफळ, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लऱ्याळ, रोपळे क., म्हैसगाव, रांझणी, निमगाव टे., बैंबळे.
सोलापूर	माळशिरस	केळी	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महालुंग, नातेपुते, दहीगाव, खुडुस, फोडशिरस.
सोलापूर	मोहोळ	केळी	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिंकंदर, अनगर.
सोलापूर	सांगोला	केळी	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरा, महद बु., संगेवाडी, घरेडी.
सोलापूर	अक्कलकोट	डाळिंब	जेऊर, तडवळ, करजगी, दुधनी.
सोलापूर	करमाळा	डाळिंब	जेऊर, केम, करमाळा, उमरड, सालसे, कोर्टी, पांगरे.
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	डाळिंब	निबर्गी, बोरामणी, मुक्ती, वळसंग, मंदूप, विचूर, होटगी, औराद.
सोलापूर	पंढरपूर	डाळिंब	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन करोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे.
सोलापूर	बार्शी	डाळिंब	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव, सौंदरे.
सोलापूर	मंगळवेढा	डाळिंब	मंगळवेढा, बोराळे, आंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, पाटखळ.
सोलापूर	माढा	डाळिंब	माढा, दारफळ, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लऱ्याळ, रोपळे क., म्हैसगाव, रांझणी, निमगाव टे., बैंबळे.
सोलापूर	माळशिरस	डाळिंब	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महालुंग, नातेपुते, दहीगाव, खुडुस, फोडशिरस.
सोलापूर	मोहोळ	डाळिंब	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिंकंदर, अनगर.
सोलापूर	सांगोला	डाळिंब	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरा, महद बु., संगेवाडी, घरेडी.
सोलापूर	अक्कलकोट	द्राक्ष	जेऊर, करजगी, दुधनी, तडवळ, नागणसुर.
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	द्राक्ष	शेळगी, वडाळा, मार्डी, तिहळे, कोंडी, सोरेगाव.

जिल्हा	तालुका	पिक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सोलापूर	करमाळा	द्राक्ष	जेऊर, केम, करमाळा, सालसे .
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	द्राक्ष	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंदूप, विंचूर, निंबर्गी, होटगी, औराद.
सोलापूर	पंढरपूर	द्राक्ष	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन करोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे.
सोलापूर	बार्शी	द्राक्ष	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव, सौंदरे.
सोलापूर	मंगळवेढा	द्राक्ष	मंगळवेढा, बोराळे, आंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर, पाटखळ.
सोलापूर	माढा	द्राक्ष	माढा, दारफळ, कुर्झवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लजळ, रोपळे क., म्हैसगाव, निमगाव टे., बेंबळे.
सोलापूर	माळशिरस	द्राक्ष	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महालुंग, नातेपुते, दहीगाव, खुडुस, फोंडशिरस.
सोलापूर	मोहोळ	द्राक्ष	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर.
सोलापूर	सांगोला	द्राक्ष	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझारा, महुद बु., संगेवाडी, घरेडी.
सोलापूर	अक्कलकोट	पपई	अक्कलकोट, जेऊर, तडवळ, करजगी, दुधनी, मैदर्गी, वागदरी.
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	पपई	वडाळा, मार्डी, कोंडी, सोरेगाव, शेळगी.
सोलापूर	करमाळा	पपई	जेऊर, केम, पांगरे.
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	पपई	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंदूप, विंचूर, निंबर्गी, होटगी, औराद.
सोलापूर	पंढरपूर	पपई	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन करोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे.
सोलापूर	बार्शी	पपई	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव, सौंदरे.
सोलापूर	माढा	पपई	दारफळ, कुर्झवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लजळ, रोपळे क., म्हैसगाव टे., बेंबळे.
सोलापूर	माळशिरस	पपई	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महालुंग, नातेपुते, दहीगाव, खुडुस, फोंडशिरस.
सोलापूर	मोहोळ	पपई	मोहोळ, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर.
सोलापूर	सांगोला	पपई	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझारा, महुद बु., संगेवाडी, घरेडी.
हिंगोली	कळमनुरी	केळी	डोंगरकडा, वारंगाफाटा
हिंगोली	बसमत	केळी	बसमत, आंबा, हयातनगर, गिरगाव, हट्टा, कुरंदा, टेंभुर्णी
हिंगोली	आँढानागनाथ	डाळिब	आँढा ना., येहळेगाव, जवळा, साळणा.
हिंगोली	सेनगाव	डाळिब	सेनगाव, आजेगाव, साखरा.
हिंगोली	आँढानागनाथ	मोसंबी	आँढा ना., साळण, जावळाबाजार, येहळेगाव, शिरड
हिंगोली	कळमनुरी	मोसंबी	कळमनुरी, आबाळापूर, नांदापूर, वाकोडी, वारंगाफाटा, डोंगरकडा
हिंगोली	बसमत	मोसंबी	हयातनगर, चोंडी, आंबा, टेंभुर्णी, हट्टा, गिरगाव
हिंगोली	सेनगाव	मोसंबी	गोरेगाव, साखर, हत्ता, आजेगाव
हिंगोली	हिंगोली	मोसंबी	हिंगोली, सिरसम बु, खंबाळा, मालहिवरा, नर्सी ना, बासंबा, डिग्रस
हिंगोली	आँढानागनाथ	संत्रा	आँढानागनाथ, जवळाबाजार, साळणा, येहळेगाव.
हिंगोली	कळमनुरी	संत्रा	कळमनुरी, वाकोडी, नांदापूर, आखाडाबाळापूर, डोंगरकडा, वारंगाफाटा
हिंगोली	बसमत	संत्रा	हयातनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्णी, आंबा, बसमत, कुरंदा.
हिंगोली	सेनगाव	संत्रा	गोरेगाव, आजेगाव, हट्टा, साखरा, सेनगाव, पानकनेरगाव.
हिंगोली	हिंगोली	संत्रा	हिंगोली, डिग्रस कराळे, माळहिवरा, खंबाळा, सिरसम (बु.), नर्सी, बासंबा.

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : संत्रा (मृग बहार).

समाविष्ट जिल्हे : अमरावती, बुलढाणा, यवतमाळ, वाशिम, नागपूर, अहमदनगर, परभणी, जालना, पुणे, अकोला, वर्धा, हिंगोली, बीड (एकूण जिल्हे-१३)

वर नमुद केलेल्या जिल्ह्यांतील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
संत्रा (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १५ जून ते १५ जुलै	<p>१) सदर कालावधीत एकूण १२४ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/- देय होईल.</p> <p>२) सदर कालावधीमध्ये एकूण १२४ मि.मी. ते १५० मि.मी. पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १५,०००/- देय होईल.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/-)</p>
	२) पावसाचा खंड दि. १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	<p>१) सदर कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवसांचा पावसात खंड पडून दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहील्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २२,५००/- देय राहील.</p> <p>२) सदर कालावधीत सलग २१ दिवसापेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहील्यास रु. ५०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहील.</p> <p>(२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. १,००,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्चित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक: मोसंबी (मृग बहार)

समाविष्ठ जिल्हे : जालना, नांदेड, परभणी, अहमदनगर, बुलढाणा, अमरावती, सोलापुर, नागपूर, जळगाव, यवतमाळ, धाराशिव, पुणे, छ. संभाजीनगर, बीड, वर्धा, हिंगोली, अकोला (एकूण जिल्हे - १७)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फलपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
मोसंबी (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १ जुलै ते ३१ जुलै	<p>१) सदर कालावधीत एकूण ७५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/- देय होईल.</p> <p>२) सदर कालावधीमध्ये एकूण ७५ मि.मी. ते १२५ मि.मी. पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १५,०००/- देय होईल.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/-)</p>
	२) पावसाचा खंड दि. १ ऑगस्ट ते ३१ ऑगस्ट	<p>१) सदर कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवसांचा पावसात खंड पडून दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान कोणत्याही दिवशी ३३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहील्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २२,५००/- देय राहील.</p> <p>२) सदर कालावधीत सलग २१ दिवसापेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहील्यास रु. ५०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहील.</p> <p>(२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. १,००,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्चित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : पेरु (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे - अहमदनगर, बुलडाणा, नाशिक, पुणे, छ. संभाजीनगर, जालना, जळगाव, परभणी, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर, धाराशिव, अमरावती, अकोला, बीड, लातुर, धुळे, नांदेड, सातारा (एकूण जिल्हे - १९)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
पेरु (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १५ जून ते १४ जुलै	<p>१. या कालावधीमध्ये ७६ ते १०० मि.मी. पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. २. या कालावधीमध्ये ७६ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास रक्कम रु.३५,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-)</p>
	२) पावसाचा खंड व जास्त तापमान दि. १५ जुलै ते १५ ऑगस्ट	<p>१. या कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवस पावसाचा खंड व कमाल तापमान ३२ डिग्री सेल्सीयस व त्यापेक्षा जास्त सलग तीन दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु.१४,०००/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये सलग २१ दिवसांपेक्षा जास्त पावसाचा खंड व कमाल तापमान ३२ डिग्री सेल्सीयस व त्यापेक्षा जास्त सलग तीन दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-) (२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)</p>
		एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रक्कम रु.७०,०००/-

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्चित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : चिकू (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : अहमदनगर, पुणे, जळगाव, सोलापूर, पालघर, जालना, धाराशिव, नाशिक, परभणी, छ. संभाजीनगर, बीड, ठाणे, सांगली, बुलडाणा, लातुर, नांदेड (एकूण जिल्हे - १६)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिक	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम/हे.
चिकू	जादा आर्द्रता व जास्त पाऊस दि. १ जुलै ते ३० सप्टेंबर	<p>१) या कालावधीत सापेक्ष आर्द्रता सलग ५ दिवस ९० टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास व प्रतिदिन २० मि. मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास रु. ३९,५००/- देय राहिल.</p> <p>२) या कालावधीत सापेक्ष आर्द्रता सलग १० दिवस ९० टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास व प्रति दिन २० मि. मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग ८ दिवस झाल्यास रु. ७०,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७०,०००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ७०,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक :डाळिंब (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : अहमदनगर, सोलापूर, धुळे, नाशिक, पुणे, सातारा, सांगली, अमरावती, छ.संभाजीनगर, बीड, जळगाव, जालना, धाराशिव, लातूर, परभणी, बुलडाणा, वाशिम, अकोला (एकूण जिल्हे - १८)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिकाचे नाव	हवामान घोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
डाळिंब (मृग बहार)	१) पाऊसाचा खंड दि. १५ जुलै ते १५ ऑगस्ट	<p>१) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २० दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७,२६२/- देय होईल.</p> <p>२) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २१ ते २५ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १४,५२३/- देय होईल.</p> <p>३) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २५ दिवसांपेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २१,७८४/- देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २१,७८४/-) (२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)</p>
	२) पाऊसाचा खंड दि. १६ ऑगस्ट ते १५ ऑक्टोबर	<p>१) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २० दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २१,९६९/- देय राहील.</p> <p>२) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २१ ते २५ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,६९२/- देय राहील.</p> <p>३) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २५ दिवसांपेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,८३०/- देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,८३०/-) (२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)</p>
	३) जास्त पाऊस दि. १६ ऑक्टोबर ते ३१ डिसेंबर	<p>१) या कालावधीमध्ये एका दिवसात ४५ मि. मि. ते ६० मि. मि. पाऊस पडल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १४,५२३/- देय राहील.</p> <p>२) या कालावधीमध्ये एका दिवसात ६० मि.मि. पेक्षा जास्त परंतु ९० मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,६९२/- देय राहील.</p> <p>३) या कालावधीमध्ये एका दिवसात ९० मि.मी. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८७,३८६/- देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८७,३८६/-)</p>
		विमा संरक्षित रक्कम रु. १,६०,०००/-

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक: लिंबू (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : बुलढाणा, अहमदनगर, जळगाव, परभणी, सोलापुर, पुणे, जालना, धुळे, वाशिम, नाशिक, धाराशिव, अमरावती, नांदेड, लातूर, बीड, सांगली, छ.संभाजीनगर, अकोला, वर्धा (एकूण जिल्हे - १९)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
लिंबू (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १५ जून ते १५ जुलै	<p>१) या कालावधीमध्ये १०० मि. मि. व त्यापेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/- देय होईल. २) या कालावधीत १०० मि. मि. पेक्षा जास्त १५० मि.मी.पर्यंत पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु.२०,०००/-देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)</p>
	२) पावसाचा खंड दि. १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	<p>१) सदर कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवसांचा पावसात खंड पडून दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान कोणत्याही दिवशी ३५ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहील्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/- देय राहील. २) सदर कालावधीत सलग २१ दिवसांपेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहील्यास रु. ४०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहील. (२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.) (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ८०,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्चित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक: द्राक्ष (क) (मृग बहार)

समाविष्ट तालुके -	नाशिक - बागलाण, चांदवड, देवळा, निफाड, मालेगाव, नाशिक, येवळा (७)
पुणे	- बारामती, इंदापूर, आंबेगाव (३)
सांगली	- पलुस, तासगाव, मिरज, कवठेमहांकाळ, खानापूर (विटा), जत, वाळवा, कडेगाव, आटपाडी (९)
अहमदनगर	- श्रीगोंदा, जामखेड, संगमनेर, अकोले, कोपरगाव, राहाता (६)
(एकूण तालुके - २५)	

वर नमुद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु)
	१) पाऊस, आर्द्रता व किमान तापमान दि. १५ जून ते १० जुलै	<p>१. या कालावधीत सलग ३ दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ७० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३०,४००/- देय राहील.</p> <p>२. या कालावधीत सलग ४ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ७० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७६,०००/- देय राहील.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७६,०००/-)</p>
द्राक्ष (क)	२) पाऊस, आर्द्रता व किमान तापमान दि. ११ जुलै ते ३० ऑगस्ट	<p>१. या कालावधीत सलग ४ दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ६० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४५,६००/- देय राहील.</p> <p>२. या कालावधीत सलग ५ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ६० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,१४,०००/- देय राहील.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,१४,०००/-)</p>
	३) पाऊस, आर्द्रता व किमान तापमान दि. ०१ सप्टेंबर ते १५ नोव्हेंबर (घड तयार होणेची अवस्था)	<p>१. या कालावधीत सलग ३ दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ६० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७६,०००/- देय राहील.</p> <p>२. या कालावधीत सलग ४ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ६० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,९०,०००/- देय राहील.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,९०,०००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (रु. प्रति हे.)		३,८०,०००/-

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्चित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक: सिताफळ (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : पुणे, अहमदनगर, सोलापूर, बीड, धाराशिव, जळगांव, नांदेड, छ.संभाजीनगर, बुलढाणा, परभणी, जालना, लातूर, वाशिम, अमरावती, धुळे, नाशिक, सांगली, सातारा (एकूण - १८)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिक	हवामान धोके व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति / हेक्टर)
सिताफळ (मृग बहार)	१) पाऊसाचा खंड दि. १ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर	१) या कालावधीमध्ये सलग १५ दिवसांचा पावसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,६००/- देय होईल. २) या कालावधीमध्ये सलग २० दिवसांचा पाऊसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २१,०००/- देय होईल. ३) या कालावधीमध्ये सलग २५ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवसांचा पाऊसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४२,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४२,०००/-)
	२) जास्त पाऊस दि. १ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	१. या कालावधीमध्ये १ दिवस ४० मि.मी. पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ११,२००/- नुकसान भरपाई देय होईल. २. या कालावधीमध्ये सलग २ दिवस प्रतिदिन ४० मि.मी. पाऊस झाल्यास रक्कम रु. २८,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २८,०००/-)
		एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ७०,०००/-

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : संत्रा (आंबिया बहार).

समाविष्ट जिल्हे :- अहमदनगर, अमरावती, नागपूर, यवतमाळ, बुलढाणा, वाशिम, परभणी, पुणे, जालना, वर्धा, अकोला, हिंगोली, बीड, जळगाव, नांदेड (एकूण जिल्हे-१५)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु)
संत्रा (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. १ डिसेंबर ते १५ जानेवारी	या कालावधीमध्ये सलग ७ दिवसात एकूण ३० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. २५,०००/- देय होईल.
	२) कमी तापमान दि. १६ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस १२ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रु. २५,०००/- देय होईल.
	३) जादा तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. २५,०००/- देय होईल.
	४) जादा तापमान दि. १ एप्रिल ते ३१ मे	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस ४५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. २५,०००/- देय होईल.
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,००,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		३३,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांरनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		१,००,००० + ३३,००० = १,३३,०००/-

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक: मोसंबी (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे: नागपूर, अमरावती, हिंगोली, वर्धा, नांदेड, जालना, छ.संभाजीनगर, यवतमाळ, धाराशिव, बुलढाणा, परभणी, बीड, अहमदनगर, जळगाव, पुणे, सोलापूर, अकोला (एकूण जिल्हे- १७)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिकाचे नाव	हवामान घोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु)
मोसंबी (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. १ नोव्हेंबर ते ३१ डिसेंबर	<p>१. या कालावधीमध्ये सलग ४ दिवसात एकूण ३० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रु. १६,६२५/- देय होईल.</p> <p>२. या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवसात एकूण ३५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. २६,६२५/- देय होईल.</p> <p>३. या कालावधीमध्ये सलग ६ दिवसात एकूण ४० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. ३३,२५०/- देय होईल.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये ३३,२५०/- देय होईल.)</p>
	२) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	<p>या कालावधीमध्ये दैनंदिन तापमान ३९ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास खालील प्रमाणे नुकसान भरपाई देय राहिल.</p> <p>१) सलग ३ दिवस रुपये ६,७००/- देय.</p> <p>२) सलग ४ दिवस रु. १३,३७५/-</p> <p>३) सलग ५ दिवस रु. २०,०००/-</p> <p>४) सलग ६ दिवस रु. २६,७५०/-</p> <p>५) सलग ७ दिवस रु. ३३,५००/-</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये ३३,५००/- देय होईल.)</p>
	३) जास्त पाऊस दि. १५ ऑगस्ट ते १५ सप्टेंबर	<p>१. या कालावधीमध्ये सलग ७ दिवसात एकूण १५० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रुपये १३,२५०/- देय होईल.</p> <p>२. या कालावधीमध्ये सलग ७ दिवसात एकूण १७५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रुपये २०,८७५/- देय होईल.</p> <p>३. या कालावधीमध्ये सलग ७ दिवसात एकूण २०० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रुपये ३३,२५०/- देय होईल.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये ३३,२५०/- देय होईल.)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,००,०००
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		३३,०००
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		१,००,००० + ३३,००० = १,३३,०००/-

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक :डालिंब (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे :- बुलडाणा, जळगाव, सोलापूर, नाशिक, जालना, अहमदनगर, लातूर, धाराशिव, पुणे, सातारा, वाशिम, परभणी, सांगली, छ.संभाजीनगर, बीड, अकोला, हिंगोली (एकूण जिल्हे-१७)

वर नमुद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळ पिकाचे नाव	हवामान धोका प्रमाणके (ट्रिगर)	कालावधी व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु)
डालिंब (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. १५ जानेवारी ते ३१ मार्च	१) या कालावधीमध्ये १ दिवसात ५ मि.मी. पाऊस व आर्द्रता ७० टक्के पेक्षा जास्त दोन्ही एकत्रीत घडल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,०००/- देय राहील. २) या कालावधीमध्ये १ दिवसात १५ मि.मी. पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/- देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)
	२) जादा तापमान दि. १ एप्रिल ते ३१ मे	१) या कालावधीमध्ये कमाल तापमान ४३ डिग्री सेंलिसअस व त्यापेक्षा जास्त सलग २ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,०००/- देय राहील. २) या कालावधीमध्ये कमाल तापमान ४३ डिग्री सेंलिसअस व त्यापेक्षा जास्त सलग ३ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४८,०००/- देय राहील (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४८,०००/-)
	३) जास्त पाऊस दि. १ जून ते ३० जून	१) या कालावधीमध्ये १ दिवसात ४० मि.मी. पेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,०००/- देय राहील. २) या कालावधीमध्ये १ दिवसात ५५ मि.मी. पेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७२,०००/- देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७२,०००/-)
	दि. १ जुलै ते ३१ जुलै	कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,६०,०००/-
	एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी	विमा संरक्षित रक्कम रु. ५३,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यां नी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		१,६०,००० + ५३,००० = २,१३,०००/-

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : काजू (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदूर्ग, ठाणे, पालघर, कोल्हापूर व नाशिक (एकूण जिल्हे ७).

वर नमुद केलेल्या जिल्हातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु.)
काजू (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. १ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	<p>१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही १ दिवशी ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. १५,६००/- देय.</p> <p>२. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग २ दिवशी ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. ३१,२००/- देय.</p> <p>३. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ३ दिवशी ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. ५४,६००/- देय.</p> <p>४. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ४ दिवशी ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. ७८,०००/- देय.</p> <p>(कमाल देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७८,०००/-)</p>
	२) कमी तापमान दि. १ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	<p>१. या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी झाल्यास रु. १६,८००/- देय.</p> <p>२. या कालावधीमध्ये सलग ४ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी झाल्यास रु. २५,२००/- देय.</p> <p>३. या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी झाल्यास रु. ४२,०००/- देय.</p> <p>(कमाल देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४२,०००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,२०,०००/-
गारपीट दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		विमा संरक्षित रक्कम रु. ४०,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		१,२०,००० + ४०,००० = १,६०,०००/-

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : केळी (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, जालना, अकोला, छ.संभाजीनगर, सांगली, सातारा, सोलापूर, वर्धा, पुणे, धाराशीव, बुलढाणा, धुळे, हिंगोली, कोल्हापूर, नांदेड, नंदुरबार, ठाणे, परभणी, लातूर, बीड, अमरावती, पालघर, अहमदनगर, सिंधुदुर्ग, यवतमाळ व नाशिक (एकूण जिल्हे २६).

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिकाचे नाव	हवामानधोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) वनुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु.)
केळी (आंबिया बहार)	१) कमी तापमान दि. १ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस किमान तापमान ८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. ३२,९७९/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,९७९/-)
	२) वेगाचा वारा दि. १ मार्च ते ३१ जुलै (दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा भरपाई देय होईल.)	या कालावधीमध्ये ४० कि.मी. प्रति तास अथवा त्यापेक्षा जास्त वेगाने वारे वाहिल्याची नोंद संदर्भ हवामान केंद्रावर झाल्यास विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त केळी पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाच्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८५,०००/-)
	३) जादा तापमान दि. १ एप्रिल ते ३० एप्रिल	१) या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवस ४२ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहील्यास रक्कम रु. ४२,५००/- देय होईल. २) या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवस ४५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहील्यास रु. ५२,८२९/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५२,८२९/-)
	दि. १ मे ते ३१ मे	१,७०,०००/-
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,७०,०००/-
गारपीट दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		विमा संरक्षित रक्कम रु. ५७,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		१,७०,००० + ५७,००० = २,२७,०००/-

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : द्राक्ष - अ (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे - नाशिक, अहमदनगर, धुळे व बुलढाणा (एकूण ४)

वर नमुद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

हवामान धोका व कालावधी	विमा संरक्षण कालावधी व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रति हेक्टर रुपये)					
अ) अवेळी पाऊस प्रतिदिन (मि.मि)	१६ ऑक्टोबर ते ७ नोव्हेंबर	८ नोव्हेंबर ते ३० नोव्हेंबर	१ डिसेंबर ते ३० एप्रिल			
	टप्पा - १	टप्पा - २	टप्पा - ३			
(>=४) ४ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	४९८८	१२७०६	१२७०६			
(>=११) ११ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	७६५९	११०००	२५५३९			
(>=२१) २१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	९८५६	३८७१३	३१२३९			
(>=३१) ३१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१२८२५	५७३५६	५१०६३			
(>=४१) ४१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१९११९	१५२८३१	६४,२४४ + पहिल्या व दुसऱ्या, टप्प्यातील शिल्क रकमेच्या ५० टक्के रक्कम देय.			
(>=५१) ५१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	३८२९७	२०४२५०	७६,६५३ + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्क रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय			
टप्प्यानुसार कमाल नुकसान भरपाई रक्कम	३८२९७	२०४२५०	७६,६५३ + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्क रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.			
अ) सर्व टप्पे मिळून कमाल देय होणारी रक्कम रुपये	३,१९,२००/-					
विमा संरक्षण प्रकार	दैनंदिन कमीत कमी तापमान (डिग्री सेल्सीअस) (प्रति हेक्टर रुपये)					
	विमा संरक्षण कालावधी :- १ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी					
ब) दैनंदिन कमी तापमान	३.५१ ते ४.००	३.०१ ते ३.५०	२.५१ ते ३.००	२.०१ ते २.५०		
नुकसान भरपाई रुपये	१२११३	१८२८८	२४३४४	३६४५६		
एकापेक्षा अधिकवेळी रक्कम देय झाली तरी कमाल नुकसान भरपाई देय	रु.६०,८००/-					
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी (अ + ब) रुपये	३,८०,०००/-					
गारपीट	विमा संरक्षित रक्कम					
१ जानेवारी ते ३१ मे	१,२७,०००					
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फलपिकाची माहिती विमा कंपनीस/ संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.						
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)	३,८०,००० + १,२७,००० = ५,०७,०००/-					

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : द्राक्ष - ब (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे - सांगली, सोलापूर, पुणे, कोल्हापुर, छ.संभाजीनगर, धाराशिव, नांदेड, जालना, सातारा, बीड, लातूर
(एकूण जिल्हे ११)

वर नमुद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फलपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	विमा संरक्षण कालावधी व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रति हेक्टर रुपये)				
ब) द्राक्ष (आंबिया बहार)	अवेळी पाऊस प्रतिदिन (मि.मि)	दि. १६ ऑक्टोबर ते ७ नोव्हेंबर	दि. ८ ते ३० नोव्हेंबर	१ डिसेंबर ते ३० एप्रिल		
		टप्पा- १	टप्पा- २	टप्पा - ३		
	(>=४) ४ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	४८६९	१२५८८	१२९४४		
	(>=११) ११ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	७४८१	१८८८१	२५५३१		
	(>=२१) २१मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	९९७५	३७८८१	३१८२५		
	(>=३१) ३१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१२५८८	५७०००	५०८२५		
	(>=४१) ४१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१८६४४	१५२७१३	६२,९३८ + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्लक रकमेच्या ५० टक्के रक्कम देय.		
	(>=५१) ५१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	५०९९२	२२८०००	१,०९,८८८ + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्लक रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.		
टप्पानुसार अधिकतम नुकसान भरपाई रक्कम		५०९९२	२२८०००	१,०९,८८८		
सर्व टप्पे मिळून अधितम रक्कम रुपये		३,८०,०००/-				
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम				
दि. १ जानेवारी ते ३१ मे		१,२७,०००/-				
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फलपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		३,८०,००० + १,२७,००० = ५,०७,०००/-				
विमा संरक्षण कालावधीमध्ये संबंधीत हवामान धोका एकापेक्षा अधिकवेळा लागु झाला तरी कमाल नुकसान भरपाई एकदाच देय राहील.						

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : आंबा (अ) (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : - ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग व पालघर (एकूण जिल्हे-५)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फलपिक	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
आंबा (अ)	१) अवेळी पाऊस दि. १ डिसेंबर ते ३१ मार्च	<p>१) या कालावधीमध्ये कोणत्याही १ दिवस ५ मी.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ८,५००/- देय.</p> <p>२) या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग २ दिवस ५ मी. मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १५,३००/- देय.</p>
	दि. ०१ एप्रिल ते १५ मे	<p>१. या कालावधीमध्ये १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस कोणत्याही एका दिवसात झाल्यास रक्कम रु. १०,३२९/- देय होईल.</p> <p>२. या कालावधीमध्ये १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस कोणत्याही दोन दिवसात झाल्यास रक्कम रु. १८,७००/- देय होईल. (कमाल देय रक्कम रु. ३४,०००/-)</p>
	२) कमी तापमान दि. १ जानेवारी ते १० मार्च	<p>१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ३ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु.६,०७९/- देय.</p> <p>२. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ४ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु.१२,०२९/- देय.</p> <p>३. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ५ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १७,१२९/- देय.</p> <p>४. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ६ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. २३,१९३/- देय.</p> <p>५. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ७ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ३४,०००/- देय. (कमाल देय रक्कम रु. ३४,०००/-)</p>
	३) वेगाचा वारा दि. १६ एप्रिल ते १५ मे	<p>१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही दिवशी वाच्याचा वेग २५ कि.मि. प्रति तास राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०३६/- देय राहील.</p> <p>२. या कालावधीमध्ये कोणत्याही दिवशी वाच्याचा वेग २५ कि.मि. प्रति तास पेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/- देय राहील. (कमाल देय रक्कम रु. ३४,०००/-)</p>
	* (दि. २२/०९/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्चये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा नुकसान भरपाई देय होईल.)	<p>* विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासुन ७२ तासात नुकसानग्रस्त आंबा पिकाची माहिती कृषि विभाग /विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे.</p> <p>संबंधित विमा कंपनी, महसूल, विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाच्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही.</p>
	४) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते १५ मे	<p>१. या कालावधीमध्ये सलग कोणत्याही ३ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १७,१२९/- देय राहील.</p> <p>२. या कालावधीमध्ये सलग कोणत्याही ४ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ३४,२४३/- देय राहील.</p> <p>३. या कालावधीमध्ये सलग कोणत्याही ५ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ५१,०००/- देय राहील.</p> <p>४. या कालावधीमध्ये सलग कोणत्याही ५ दिवसांपेक्षा जास्त ३७ डिग्री सेल्सीअस</p>

फळपिक	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
		किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ६८,०००/- देय राहील. (कमाल देय रक्कम रु. ६८,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,७०,०००/-
गारपीट दि. १ फेब्रुवारी ते ३१ मे		विमा संरक्षित रक्कम रु. ५७,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस/संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		१,७०,०००+५७,००० = २,२७,०००/-

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : आंबा (ब) (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : - अहमदनगर, छ.संभाजीनगर, लातूर, धाराशिव, परभणी, नांदेड, बीड, वाशिम, जालना, नाशिक,

धुळे, जळगाव, नंदुरबार व बुलढाणा. (एकूण जिल्हे-१४)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळ पिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
आंबा (ब)	१) अवेळी पाऊस दि. १ जानेवारी ते ३१ मे	<p>१) या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग २ दिवस ५ मि.मी. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८,५००/- देय होईल. २) या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ३ दिवस ५ मि.मी. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २५,५००/- देय होईल. ३) या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ४ दिवस ५ मि.मी. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/- देय होईल. (कमाल देय रक्कम रुपये रु. ५१,०००/-)</p>
	२) कमी तापमान दि. १ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ३ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २५,५००/- देय होईल. (कमाल देय रक्कम रुपये रु. २५,५००/-)
	३) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	या कालावधीमध्ये दैनंदिन कमाल तापमान सलग ३ दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४२,५००/- देय होईल. (कमाल देय रक्कम रुपये रु. ४२,५००/-)
	४) वेगाचा वारा दि. १ एप्रिल ते ३१ मे (दि. २२/०९/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा नुकसान भरपाई देय होईल.)	<p>या कालावधीमध्ये वेगाचा वारा प्रति तास २५ कि.मी. व त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/-) विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त आंबा पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वान्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही.</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,७०,०००/-
गारपीट दि. १ फेब्रुवारी ते ३१ मे		विमा संरक्षित रक्कम रु. ५७,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.	एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)	१,७०,००० + ५७,००० = २,२७,०००/-

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : आंबा (क) (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : - सोलापूर, पुणे, सांगली, कोल्हापूर, सातारा. (एकूण जिल्हे-५)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
आंबा (क)	१) अवेळी पाऊस दि. १ जानेवारी ते ३१ मे	१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ३ दिवस ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ८,५००/- देय राहील. २. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ४ दिवस ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. २५,५००/- देय राहील. ३. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ५ दिवस ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ५१,०००/- देय राहील. (कमाल देय रक्कम रु. ५१,०००/-)
	२) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	या कालावधीमध्ये दैनंदिन कमाल तापमान सलग ३ दिवस ३८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहील्यास रु. ४२,५००/- देय राहील. (कमाल देय रक्कम रु. ४२,५००/-)
	३) वेगाचा वारा दि. १ एप्रिल ते ३१ मे (दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकाच्ये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा नुकसान भरपाई देय होईल.)	या कालावधीमध्ये वेगाचा वारा प्रति तास २५ कि.मी. व त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/-देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/-) विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त आंबा पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाच्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही.
	४) कमी तापमान दि. १ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	दैनंदिन किमान तापमान सलग ३ दिवस १०डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहील्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २५,५००/- देय होईल. (कमाल देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. २५,५००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,७०,०००/-
गारपीट दि. १ फेब्रुवारी ते ३१ मे		विमा संरक्षित रक्कम रु. ५७,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		१,७०,००० + ५७,००० = २,२७,०००/-

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन सन २०२४-२५, २०२५-२६

पिक : स्ट्रॉबेरी (आंबिया बहार)

समाविष्ठ जिल्हे : सातारा व नाशिक. (एकूण जिल्हे-२)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फलपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाण धोके व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रति हेक्टर रुपये)
स्ट्रॉबेरी (आंबिया बहार)	<p>१) अवेळी पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता दि. १५ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर</p> <p>२) अवेळी पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता व जास्त तापमान दि. १ फेब्रुवारी ते ३० एप्रिल</p> <p>३) कमी तापमान दि. १ डिसेंबर ते ३१ मार्च</p>	<p>१) या कालावधीत सलग २ दिवस प्रतिदिन २० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रु. ३३,६००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. २) या कालावधीत सलग ३ दिवस प्रतिदिन २० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रु. ५०,४००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. ३) या कालावधीत सलग ४ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस प्रतिदिन २० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रु. ८४,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८४,०००/-)</p> <p>या कालावधीत एका दिवसात २० मि. मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास तसेच तापमान ३० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ७८,०००/- देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७८,०००/-)</p> <p>१) या कालावधीत एका दिवसाचे तापमान १ ते २ डिग्री सेल्सिअस राहिल्यास रक्कम रु. ६२,४००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. २) या कालावधीत एका दिवसाचे तापमान १ डिग्री सेल्सिअस पेक्षा कमी राहिल्यास रक्कम रु. ७८,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७८,०००/-)</p> <p>विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर</p>
गारपीट दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		२,४०,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फलपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.	विमा संरक्षित रक्कम रु. ८०,०००/-	
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)	२,४०,००० + ८०,००० = ३,२०,०००/-	

पिक : पपई (आंबिया बहार) - हवामान धोके

समाविष्ट जिल्हे : - अमरावती, अहमदनगर, धाराशिव, जळगाव, जालना, धुळे, नंदुरबार, पुणे, बीड, लातूर, सोलापूर,
छ.संभाजीनगर, वाशिम, परभणी, अकोला व नांदेड (एकूण जिल्हे - १६)

वर नमुद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३मध्ये नमुद केलेल्या विमा कंपनीमार्फत लागू करण्यात येईल.

फळपिक	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाण धोके व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रति हेक्टर रुपये)
पपई	१. कमी तापमान दि. ०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस तापमान ८ डि.से. किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,०००/- देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,०००/-)
	२. वेगाचा वारा दि. ०१ फेब्रुवारी ते ३० जून (दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा भरपाई देय होईल.)	या कालावधीमध्ये ४० कि.मी. प्रति तास अथवा त्यापेक्षा जास्त वेगाने वारे वाहिल्याची नोंद संदर्भ हवामान केंद्रावर झाल्यास विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त पपई पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चि त करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाऱ्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,०००/-)
	३. जास्त पाऊस व आर्द्रता दि. १५ जून ते ३० सप्टेंबर	प्रतिदिन ४० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास व आर्द्रता सलग ५ दिवस ८० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहील्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १६,०००/- देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १६,०००/-)
	एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी	४०,०००/-
	४. गारपीट दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल	विमा संरक्षित रक्कम रु. १३,००० /-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		
		४०,००० + १३,००० = ५३,०००/-

टिप : उपरोक्त मृग व आंबिया बहारामधील ज्या फळपिकांमध्ये जादा व कमी तापमान या हवामान धोक्याचा कालावधी सलग तीन व त्यापेक्षा जास्त दिवस आहे, अशा फळपिकांसाठी सलग दिवसांपैकी कोणत्याही एका दिवशी जादा तापमानासाठी ०.५ डिग्री से. इतकी कमी व कमी तापमानासाठी ०.५ डिग्री से. इतकी जास्त तफावत नुकसान भरपाई अदायगीसाठी ग्राह्य धरण्यात येईल.

सहपत्र -३

पुर्वरचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना

विमा दराची परीगणना (विमा कंपनीने सादर केलेल्या (L-9) कमीत कमी विमा दरानुसार)

मृग बहार

(रक्कम रूपये प्रति हेक्टर)

अ.क्र.	जिल्हा	फलपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता	विमा हप्त्यात केंद्र हिस्सा	विमा हप्त्यात राज्य हिस्सा	विमा हप्त्यात शेतकरी हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८	९
समुह क्र. १ भारतीय कृषी विमा कंपनी								
१	जळगाव	मोसंबी	१०००००	१२.००	१२०००	३५००	३५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	१३.००	२०८००	६४००	६४००	८०००
		लिंबू	८००००	१९.००	१५२००	५६००	५६००	४०००
		पेरु	७००००	९.००	६३००	१४००	१४००	३५००
		सिताफळ	७००००	११.००	७७००	२१००	२१००	३५००
		चिकू	७००००	४३.००	३०९००	८७५०	९५०५०	६३००
समुह क्र. २ फ्युचर जनरल इन्शुरन्स कंपनी								
२	जालना	संत्रा	१०००००	१३.००	१३०००	४०००	४०००	५०००
		मोसंबी	१०००००	१५.००	१५०००	५०००	५०००	५०००
		डाळिंब	१६००००	९.००	१४४००	३२००	३२००	८०००
		पेरु	७००००	१७.००	११९००	४२००	४२००	३५००
		लिंबू	८००००	१५.००	१२०००	४०००	४०००	४०००
		चिकू	७००००	१९.००	१३३००	४९००	४९००	३५००
समुह क्र. ३ युनिवर्सल सॉपो जनरल इन्शुरन्स कंपनी								
३	अमरावती	संत्रा	१०००००	१३.००	१३०००	४०००	४०००	५०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००
		डाळिंब	१६००००	५.००	८०००	०	०	८०००
		लिंबू	८००००	५.००	४०००	०	०	४०००
		पेरु	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
		सिताफळ	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
४	छ. संभाजीनगर	मोसंबी	१०००००	१२.००	१२०००	३५००	३५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	१०.००	१६०००	४०००	४०००	८०००
		लिंबू	८००००	५.००	४०००	०	०	४०००
		चिकू	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
		पेरु	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
		सिताफळ	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
५	अकोला	संत्रा	१०००००	१८.००	१८०००	६५००	६५००	५०००
		लिंबू	८००००	५.००	४०००	०	०	४०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००
		डाळिंब	१६००००	५.००	८०००	०	०	८०००
		पेरु	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
६	परभणी	संत्रा	१०००००	१५.००	१५०००	५०००	५०००	५०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००
		डाळिंब	१६००००	५.००	८०००	०	०	८०००
		पेरु	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
		लिंबू	८००००	५.००	४०००	०	०	४०००
		चिकू	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
		सिताफळ	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००

अ.क्र.	जिल्हा	फलपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता	विमा हप्त्यात केंद्र हिस्सा	विमा हप्त्यात राज्य हिस्सा	विमा हप्त्यात शेतकरी हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८	९
७	धाराशिव	डाळिंब	१६००००	५.००	८०००	०	०	८०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००
		लिंबू	८००००	५.००	४०००	०	०	४०००
		चिकू	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
		पेरु	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
		सिताफळ	७००००	५.००	३५००	०	०	३५००
८	नागपूर	संत्रा	१०००००	८.००	८०००	१५००	१५००	५०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००

समुह क्र. ४ भारतीय कृषी विमा कंपनी

९	यवतमाळ	संत्रा	१०००००	६.००	६०००	५००	५००	५०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००
१०	हिंगोली	संत्रा	१०००००	११.००	११०००	३०००	३०००	५०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००
११	नांदेड	लिंबू	८००००	१७.००	१३६००	४८००	४८००	४०००
		मोसंबी	१०००००	१९.००	१९०००	७०००	७०००	५०००
		सिताफळ	७००००	१४.००	१८००	३१५०	३१५०	३५००
		चिकू	७००००	३९.००	२७३००	८७५०	१३६५०	४९००
		पेरु	७००००	९.००	६३००	१४००	१४००	३५००
		संत्रा	१०००००	८.००	८०००	१५००	१५००	५०००

समुह क्र. ५ बजाज जनरल इन्शुरन्स कंपनी

१२	ठाणे	चिकू	७००००	६०.००	४२०००	८७५०	२१०००	१२२५०
१३	सांगली	चिकू	७००००	१०.००	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	३०.००	११४०००	४७५००	४७५००	१९०००
		डाळिंब	१६००००	१०.००	१६०००	४०००	४०००	८०००
		लिंबू	८००००	३४.००	२७२००	१००००	१३२००	४०००
		पेरु	७००००	२८.००	१९६००	८०५०	८०५०	३५००
		सिताफळ	७००००	२१.००	१४७००	५६००	५६००	३५००
१४	लातूर	डाळिंब	१६००००	१०.००	१६०००	४०००	४०००	८०००
		लिंबू	८००००	२८.००	२२४००	९२००	९२००	४०००
		सिताफळ	७००००	१०.००	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		पेरु	७००००	२०.००	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		चिकू	७००००	१०.००	७०००	१७५०	१७५०	३५००
१५	बुलढाणा	संत्रा	१०००००	२०.००	२००००	७५००	७५००	५०००
		मोसंबी	१०००००	१०.००	१००००	२५००	२५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	१४.००	२२४००	७२००	७२००	८०००
		पेरु	७००००	१२.००	८४००	२४५०	२४५०	३५००
		लिंबू	८००००	१८.००	१४४००	५२००	५२००	४०००
		चिकू	७००००	१०.००	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		सिताफळ	७००००	११.००	७७००	२१००	२१००	३५००
१६	पुणे	संत्रा	१०००००	२०.००	२००००	७५००	७५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	१०.००	१६०००	४०००	४०००	८०००
		लिंबू	८००००	१८.००	१४४००	५२००	५२००	४०००
		सिताफळ	७००००	१७.००	११९००	४२००	४२००	३५००
		पेरु	७००००	१०.००	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		चिकू	७००००	२३.००	१६१००	६३००	६३००	३५००
		मोसंबी	१०००००	११.००	११०००	३०००	३०००	५०००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	३५.००	१३३०००	४७५००	६६५००	१९०००

अ.क्र.	जिल्हा	फलपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकूण विमा हप्ता	विमा हप्त्यात केंद्र हिस्सा	विमा हप्त्यात राज्य हिस्सा	विमा हप्त्यात शेतकरी हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१७	पालघर	चिकू	७००००	३५.००	२४५००	८७५०	१२२५०	३५००
१८	धुळे	डाळिंब	१६००००	१२.००	१९२००	५६००	५६००	८०००
		लिंबू	८००००	३३.००	२६४००	१००००	१२४००	४०००
		सिताफळ	७००००	१४.००	९८००	३१५०	३१५०	३५००
		पेरु	७००००	२३.००	१६१००	६३००	६३००	३५००
समुह क्र. ६ बजाज जनरल इन्सुरन्स कंपनी								
१९	अहमदनगर	संत्रा	१०००००	२४.००	२४०००	९५००	९५००	५०००
		मोसंबी	१०००००	२७.००	२७०००	११०००	११०००	५०००
		डाळिंब	१६००००	६.००	१६००	८००	८००	८०००
		पेरु	७००००	२०.००	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		लिंबू	८००००	२५.००	२००००	८०००	८०००	४०००
		चिकू	७००००	१०.००	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		सिताफळ	७००००	१९.००	१३३००	४९००	४९००	३५००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	१८.००	६८४००	२४७००	२४७००	१९०००
२०	नाशिक	डाळिंब	१६००००	७.००	११२००	१६००	१६००	८०००
		पेरु	७००००	१५.००	१०५००	३५००	३५००	३५००
		लिंबू	८००००	२२.००	१७६००	६८००	६८००	४०००
		चिकू	७००००	१४.००	१८००	३१५०	३१५०	३५००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	३५.००	१३३०००	४७५००	६६५००	१९०००
		सिताफळ	७००००	११.००	७७००	२१००	२१००	३५००
२१	वाशिम	संत्रा	१०००००	१७.००	१७०००	६०००	६०००	५०००
		डाळिंब	१६००००	१०.००	१६०००	४०००	४०००	८०००
		लिंबू	८००००	१५.००	१२०००	४०००	४०००	४०००
		सिताफळ	७००००	१४.००	१८००	३१५०	३१५०	३५००
२२	बीड	संत्रा	१०००००	३२.००	३२०००	१२५००	१४५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	१०.००	१६०००	४०००	४०००	८०००
		लिंबू	८००००	३१.००	२४८००	१००००	१०८००	४०००
		सिताफळ	७००००	१४.००	१८००	३१५०	३१५०	३५००
		मोसंबी	१०००००	२१.००	२१०००	८०००	८०००	५०००
		चिकू	७००००	१०.००	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		पेरु	७००००	२३.००	१६१००	६३००	६३००	३५००
२३	सातारा	डाळिंब	१६००००	९.००	१४४००	३२००	३२००	८०००
		पेरु	७००००	१०.००	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		सिताफळ	७००००	१८.००	१२६००	४५५०	४५५०	३५००
२४	सोलापूर	डाळिंब	१६००००	५.००	८०००	०	०	८०००
		पेरु	७००००	३५.००	२४५००	८७५०	१२२५०	३५००
		लिंबू	८००००	३५.००	२८०००	१००००	१४०००	४०००
		चिकू	७००००	१०.००	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		सिताफळ	७००००	१७.००	११९००	४२००	४२००	३५००
		मोसंबी	१०००००	३४.००	३४०००	१२५००	१६५००	५०००
समुह क्र. ७ भारतीय कृषी विमा कंपनी								
२५	वर्धा	संत्रा	१०००००	६.००	६०००	५००	५००	५०००
		मोसंबी	१०००००	७.००	७०००	१०००	१०००	५०००
		लिंबू	८००००	१२.००	१६००	२८००	२८००	४०००
२६	कोल्हापूर	पेरु	७००००	२१.००	२०३००	८४००	८४००	३५००

सहपत्र -३

पुर्वरचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना

विमा दराची परीगणना (विमा कंपनीने सादर केलेल्या (L-१) कमीत कमी विमा दरानुसार)

आंबिया बहार

(रक्कम रुपये प्रति हेक्टर)

अ.क्र.	जिल्हा	फलपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८	९
समुह क्र. १ भारतीय कृषी विमा कंपनी								
१	जळगाव	मोसंबी	१०००००	३१.००	३१०००	१२५००	१३५००	५०००
		डाळिंब	१६०००००	५०.००	८०००००	२०००००	४०००००	२०००००
		केळी	१७०००००	३४.००	५७८००	२१२५०	२८०५०	८५००
		आंबा	१७०००००	२१.००	३५७००	१३६००	१३६००	८५००
		पपई	४००००	१५.००	६०००	२०००	२०००	२०००
		संत्रा	१०००००	४२.००	४२०००	१२५००	२१०००	८५००
समुह क्र. २ फ्युचर जनरल इन्शुरन्स कंपनी								
२	जालना	मोसंबी	१०००००	२५.००	२५०००	१००००	१००००	५०००
		संत्रा	१०००००	१७.००	१७०००	६०००	६०००	५०००
		डाळिंब	१६०००००	२९.००	४६४००	१९२००	१९२००	८०००
		द्राक्ष	३८००००	७.००	२६६००	३८००	३८००	११०००
		केळी	१७०००००	१७.००	२८९००	१०२००	१०२००	८५००
		आंबा	१७०००००	२१.००	३५७००	१३६००	१३६००	८५००
		पपई	४००००	९.००	३६००	८००	८००	२०००
समुह क्र. ३ युनिक्सल सॉपो जनरल इन्शुरन्स कंपनी								
३	अमरावती	संत्रा	१०००००	४२.००	४२०००	१२५००	२१०००	८५००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००
		केळी	१७०००००	१५.००	२५५००	८५००	८५००	८५००
		पपई	४००००	५.००	२०००	०	०	२०००
४	छ. संभाजीनगर	केळी	१७०००००	२०.००	३४०००	१२७५०	१२७५०	८५००
		आंबा	१७०००००	१५.००	२५५००	८५००	८५००	८५००
		पपई	४००००	५.००	२०००	०	०	२०००
		द्राक्ष	३८००००	५.००	१९०००	०	०	११०००
		मोसंबी	१०००००	२६.००	२६०००	१०५००	१०५००	५०००
		डाळिंब	१६०००००	२५.००	४००००	१६०००	१६०००	८०००
५	अकोला	संत्रा	१०००००	२०.००	२००००	७५००	७५००	५०००
		केळी	१७०००००	३५.००	५९५००	२१२५०	२१७५०	८५००
		डाळिंब	१६०००००	५.००	८०००	०	०	८०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००
		पपई	४००००	५.००	२०००	०	०	२०००
६	परभणी	संत्रा	१०००००	२०.००	२००००	७५००	७५००	५०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००
		डाळिंब	१६०००००	५.००	८०००	०	०	८०००
		केळी	१७०००००	५.००	८५००	०	०	८५००
		आंबा	१७०००००	५.००	८५००	०	०	८५००
		पपई	४००००	५.००	२०००	०	०	२०००

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रकम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८	९
७	रायगड	काजू	१२००००	१५.००	१८०००	६०००	६०००	६०००
		आंबा	१७००००	४२.००	७१४००	२१२५०	३५७००	१४४५०
८	धाराशिव	द्राक्ष	३८००००	१५.००	५७०००	१९०००	१९०००	१९०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००
		डाळिंब	१६००००	५.००	८०००	०	०	८०००
		केळी	१७००००	१०.००	१७०००	४२५०	४२५०	८५००
		आंबा	१७००००	२०.००	३४०००	१२७५०	१२७५०	८५००
		पपई	४००००	५.००	२०००	०	०	२०००
९	नंदुरबार	केळी	१७००००	२५.००	४२५००	१७०००	१७०००	८५००
		आंबा	१७००००	५.००	८५००	०	०	८५००
		पपई	४००००	१५.००	६०००	२०००	२०००	२०००
१०	नागपूर	संत्रा	१०००००	१०.००	१००००	२५००	२५००	५०००
		मोसंबी	१०००००	५.००	५०००	०	०	५०००

समुह क्र. ४ भारतीय कृषी विमा कंपनी

११	सिंधुदूर्ग	केळी	१७०००००	५.००	८५००	०	०	८५००
		आंबा	१७०००००	३१.००	५२७००	२१२५०	२२९५०	८५००
		काजू	१२००००	१२.००	१४४००	४२००	४२००	६०००
१२	यवतमाळ	संत्रा	१०००००	३७.००	३७०००	१२५००	१८५००	६०००
		केळी	१७०००००	२५.००	४२५००	१७०००	१७०००	८५००
		मोसंबी	१०००००	३१.००	३१०००	१२५००	१३५००	५०००
१३	हिंगोली	संत्रा	१०००००	३४.००	३४०००	१२५००	१६५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	३४.००	५४४००	२००००	२६४००	८०००
		मोसंबी	१०००००	२५.००	२५०००	१००००	१००००	५०००
		केळी	१७०००००	१७.००	२८९००	१०२००	१०२००	८५००
१४	नांदेड	द्राक्ष	३८००००	१९.००	७२२००	२६६००	२६६००	१९०००
		मोसंबी	१०००००	३४.००	३४०००	१२५००	१६५००	५०००
		केळी	१७०००००	१९.००	३२३००	११९००	११९००	८५००
		आंबा	१७०००००	१३.००	२२१००	६८००	६८००	८५००
		पपई	४००००	५.००	२०००	०	०	२०००
		संत्रा	१०००००	४०.००	४००००	१२५००	२००००	७५००

समुह क्र. ५ बजाज जनरल इन्शुरन्स कंपनी

१५	ठाणे	काजू	१२००००	३५.००	४२०००	१५०००	२१०००	६०००
		केळी	१७००००	११.००	१८७००	५१००	५१००	८५००
		आंबा	१७००००	४५.००	७६५००	२१२५०	३८२५०	१७०००
१६	सांगली	केळी	१७००००	१५.००	२५५००	८५००	८५००	८५००
		द्राक्ष	३८००००	१९.००	७२२००	२६६००	२६६००	१९०००
		डाळिंब	१६००००	३२.००	५१२००	२००००	२३२००	८०००
		आंबा	१७००००	३५.००	५१५००	२१२५०	२१७५०	८५००
१७	लातूर	डाळिंब	१६००००	३५.००	५६०००	२००००	२८०००	८०००
		द्राक्ष	३८००००	१०.००	३८०००	९५००	९५००	१९०००

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रकम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१८	बुलढाणा	केळी	१७०००००	२२.००	३७४००	१४४५०	१४४५०	८५००
		आंबा	१७०००००	३२.००	५४४००	२१२५०	२४६५०	८५००
		पपई	४००००	११.००	४४००	१२००	१२००	२०००
१९	पुणे	द्राक्ष	३८००००	१३.००	४९४००	१५२००	१५२००	११०००
		संत्रा	१०००००	३५.००	३५०००	१२५००	१७५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	३५.००	५६०००	२००००	२८०००	८०००
		केळी	१७०००००	३०.००	५१०००	२१२५०	२१२५०	८५००
		मोसंबी	१०००००	३०.००	३००००	१२५००	१२५००	५०००
		आंबा	१७०००००	३५.००	५९५००	२१२५०	२१७५०	८५००
		पपई	४००००	२१.००	८४००	३२००	३२००	२०००
२०	पालघर	द्राक्ष	३८००००	२२.००	८३६००	३२३००	३२३००	११०००
		मोसंबी	१०००००	३०.००	३००००	१२५००	१२५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	३२.००	५१२००	२००००	२३२००	८०००
२१	धुळे	केळी	१७०००००	१६.००	२७२००	९३५०	९३५०	८५००
		संत्रा	१०००००	३४.००	३४०००	१२५००	१६५००	५०००
		आंबा	१७०००००	३५.००	५९५००	२१२५०	२१७५०	८५००
		पपई	४००००	२१.००	८४००	३२००	३२००	२०००
		काजू	१२००००	३५.००	४२०००	१५०००	२१०००	६०००
		केळी	१७०००००	१०.००	१७०००	४२५०	४२५०	८५००
		आंबा	१७०००००	५०.००	८५०००	२१२५०	४२५००	२१२५०
२२	अहमदनगर	केळी	१७०००००	३०.००	५१०००	२१२५०	२१२५०	८५००
		आंबा	१७०००००	३५.००	५९५००	२१२५०	२१७५०	८५००
		द्राक्ष	३८००००	१२.००	४५६००	१३३००	१३३००	११०००
		पपई	४००००	२३.००	९२००	३६००	३६००	२०००
		संत्रा	१०००००	३०.००	३००००	१२५००	१२५००	५०००
		मोसंबी	१०००००	२८.००	२८०००	११५००	११५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	१४.००	२२४००	७२००	७२००	८०००
२३	नाशिक	द्राक्ष	३८००००	११.००	४९८००	११४००	११४००	११०००
		केळी	१७०००००	२७.००	४५९००	१८७००	१८७००	८५००
		आंबा	१७०००००	३०.००	५१०००	२१२५०	२१२५०	८५००
		पपई	४००००	२५.००	१००००	४०००	४०००	२०००
		डाळिंब	१६००००	३५.००	५६०००	२००००	२८०००	८०००
		आंबा	१७०००००	१५.००	५७०००	११०००	११०००	११०००
२४	वाशिम	काजू	१२०००००	३५.००	४२०००	१५०००	२१०००	६०००
		केळी	१७०००००	३३.००	५६९००	२१२५०	२६३५०	८५००
		स्ट्रॉबेरी	२४००००	१०.००	२४०००	६०००	६०००	१२०००
		संत्रा	१०००००	३५.००	३५०००	१२५००	१७५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	३५.००	५६०००	२००००	२८०००	८०००
		आंबा	१७०००००	३४.००	५७८००	२१२५०	२८०५०	८५००
		पपई	४००००	२२.००	८८००	३४००	३४००	२०००

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रकम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८	९
२५	बीड	डाळिंब	१६००००	२४.००	३८४००	१५२००	१५२००	८०००
		द्राक्ष	३८००००	१०.००	३८०००	९५००	९५००	१९०००
		आंबा	१७०००००	२७.००	४५९००	१८७०००	१८७०००	८५००
		संत्रा	१०००००	२५.००	२५०००	९००००	९००००	५०००
		केळी	१७०००००	३१.००	५२७००	२१२५०	२२९५०	८५००
		मोसंबी	१०००००	२४.००	२४०००	९५००	९५००	५०००
		पपई	४००००	२३.००	९२००	३६००	३६००	२०००
२६	सातारा	डाळिंब	१६००००	३५.००	५६०००	२००००	२८०००	८०००
		द्राक्ष	३८००००	२०.००	७६०००	२८५००	२८५००	१९०००
		केळी	१७०००००	१५.००	२५५००	८५००	८५००	८५००
		स्ट्रॉबेरी	२४००००	१०.००	२४०००	६०००	६०००	१२०००
		आंबा	१७०००००	३५.००	५९५००	२१२५०	२१७५०	८५००
२७	सोलापूर	डाळिंब	१६००००	२४.००	३८४००	१५२००	१५२००	८०००
		द्राक्ष	३८००००	१०.००	३८०००	९५००	९५००	१९०००
		आंबा	१७०००००	३५.००	५९५००	२१२५०	२१७५०	८५००
		पपई	४००००	१०.००	४०००	१०००	१०००	२०००
		केळी	१७०००००	३०.००	५९०००	२१२५०	२१२५०	८५००
		मोसंबी	१०००००	३५.००	३५०००	१२५००	१७५००	५०००
समुह क्र. ७ भारतीय कृषी विमा कंपनी								
२८	वर्धा	मोसंबी	१०००००	२६.००	२६०००	१०५००	१०५००	५०००
		केळी	१७०००००	२४.००	४०८००	१६१५०	१६१५०	८५००
		संत्रा	१०००००	४९.००	४९०००	१२५००	२४५००	१२०००
२९	कोल्हापूर	द्राक्ष	३८००००	१८.००	६८४००	२४७००	२४७००	१९०००
		केळी	१७०००००	९.००	१५३००	३४००	३४००	८५००
		आंबा	१७०००००	१४.००	२३८००	७६५०	७६५०	८५००
		काजू	१२००००	३८.००	४५६००	१५०००	२२८००	७८००
३०	रत्नागिरी	काजू	१२००००	१९.००	२२८००	८४००	८४००	६०००
		आंबा	१७०००००	४९.००	६९७००	२१२५०	३४८५०	१३६००

सहपत्र - ३

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना - (आंबिया बहार) फळपिक निहाय गारपीट विमा संरक्षित रक्कम, विमा दर,
राज्य शासन आणि शेतकऱ्यांनी गारपीटी करीता भरावयाची विमा हप्ता दर व रक्कम

(रक्कम रूपये प्रति हेक्टर)

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकूण विमा हप्ता	विमा हप्त्यात शेतकरी हिस्सा	विमा हप्त्यात राज्य हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८
समुह क्र. १ भारतीय कृषी विमा कंपनी							
१	जळगाव	मोसंबी	३३०००	३०.००	९९००	९६५०	८२५०
		डाळिंब	५३०००	३०.००	१५९००	२६५०	१३२५०
		केळी	५७०००	३०.००	१७९००	२८५०	१४२५०
		आंबा	५७०००	३०.००	१७९००	२८५०	१४२५०
		पपई	१३०००	३०.००	३९००	६५०	३२५०
		संत्रा	३३०००	३०.००	९९००	९६५०	८२५०
समुह क्र. २ फ्युचर जनरल इन्शुरन्स कंपनी							
२	जालना	मोसंबी	३३०००	३०.००	९९००	९६५०	८२५०
		संत्रा	३३०००	३०.००	९९००	९६५०	८२५०
		डाळिंब	५३०००	३०.००	१५९००	२६५०	१३२५०
		द्राक्ष	१२७०००	३०.००	३८९००	६३५०	३१७५०
		केळी	५७०००	३०.००	१७९००	२८५०	१४२५०
		आंबा	५७०००	३०.००	१७९००	२८५०	१४२५०
		पपई	१३०००	३०.००	३९००	६५०	३२५०
समुह क्र. ३ युनिक्सल सॉपो जनरल इन्शुरन्स कंपनी							
३	अमरावती	संत्रा	३३०००	४२.००	१३८६०	२८०५	११०५५
		मोसंबी	३३०००	३०.००	९९००	९६५०	८२५०
		केळी	५७०००	१५.००	८५५०	२८५०	५७००
		पपई	१३०००	५.००	६५०	६५०	०
४	छ. संभाजीनगर	केळी	५७०००	२०.००	११४००	२८५०	८५५०
		आंबा	५७०००	१५.००	८५५०	२८५०	५७००
		पपई	१३०००	५.००	६५०	६५०	०
		द्राक्ष	१२७०००	५.००	६३५०	६३५०	०
		मोसंबी	३३०००	२६.००	८५८०	९६५०	६९३०
		डाळिंब	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
५	अकोला	संत्रा	३३०००	२०.००	६६००	९६५०	४९५०
		केळी	५७०००	३५.००	१९९५०	२८५०	१७१००
		डाळिंब	५३०००	५.००	२६५०	२६५०	०
		मोसंबी	३३०००	५.००	९६५०	९६५०	०
		पपई	१३०००	५.००	६५०	६५०	०
६	परभणी	संत्रा	३३०००	२०.००	६६००	९६५०	४९५०
		मोसंबी	३३०००	५.००	९६५०	९६५०	०
		डाळिंब	५३०००	५.००	२६५०	२६५०	०
		केळी	५७०००	५.००	२८५०	२८५०	०
		आंबा	५७०००	५.००	२८५०	२८५०	०
		पपई	१३०००	५.००	६५०	६५०	०

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता	विमा हप्त्यात शेतकरी हिस्सा	विमा हप्त्यात राज्य हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८
७	रायगड	काजू	४००००	१५.००	६०००	२०००	४०००
		आंबा	५७०००	४२.००	२३९४०	४८४५	१९०९५
८	धाराशिव	द्राक्ष	१२७०००	१५.००	१९०५०	६३५०	१२७००
		मोसंबी	३३०००	५.००	१६५०	१६५०	०
		डाल्बी	५३०००	५.००	२६५०	२६५०	०
		केळी	५७०००	१०.००	५७००	२८५०	२८५०
		आंबा	५७०००	२०.००	११४००	२८५०	८५५०
		पपई	१३०००	५.००	६५०	६५०	०
९	नंदुरबार	केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		आंबा	५७०००	५.००	२८५०	२८५०	०
		पपई	१३०००	१५.००	१९५०	६५०	१३००
१०	नागपूर	संत्रा	३३०००	१०.००	३३००	१६५०	१६५०
		मोसंबी	३३०००	५.००	१६५०	१६५०	०

समुह क्र.४ भारतीय कृषी विमा कंपनी

११	सिंधुदूर्ग	केळी	५७०००	३०.००	१७१००	२८५०	१४२५०
		आंबा	५७०००	३०.००	१७१००	२८५०	१४२५०
		काजू	४००००	३०.००	१२०००	२०००	१००००
१२	यवतमाळ	संत्रा	३३०००	३०.००	९९००	१६५०	८२५०
		केळी	५७०००	३०.००	१७१००	२८५०	१४२५०
		मोसंबी	३३०००	३०.००	९९००	१६५०	८२५०
१३	हिंगोली	संत्रा	३३०००	३०.००	९९००	१६५०	८२५०
		डाल्बी	५३०००	३०.००	१५९००	२६५०	१३२५०
		मोसंबी	३३०००	३०.००	९९००	१६५०	८२५०
		केळी	५७०००	३०.००	१७१००	२८५०	१४२५०
१४	नांदेड	द्राक्ष	१२७०००	३०.००	३८१००	६३५०	३१७५०
		मोसंबी	३३०००	३०.००	९९००	१६५०	८२५०
		केळी	५७०००	३०.००	१७१००	२८५०	१४२५०
		आंबा	५७०००	३०.००	१७१००	२८५०	१४२५०
		पपई	१३०००	३०.००	३९००	६५०	३२५०
		संत्रा	३३०००	३०.००	९९००	१६५०	८२५०

समुह क्र.५ बजाज जनरल इन्शुरन्स कंपनी

१५	ठाणे	काजू	४००००	२५.००	१००००	२०००	८०००
		केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
१६	सांगली	केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		द्राक्ष	१२७०००	२५.००	३१७५०	६३५०	२५४००
		डाल्बी	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
१७	लातूर	डाल्बी	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
		द्राक्ष	१२७०००	२५.००	३१७५०	६३५०	२५४००
		केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता	विमा हप्त्यात शेतकरी हिस्सा	विमा हप्त्यात राज्य हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		पपई	१३०००	२५.००	३२५०	६५०	२६००
१८	बुलढाणा	द्राक्ष	१२७०००	२५.००	३१७५०	६३५०	२५४००
		संत्रा	३३०००	२५.००	८२५०	१६५०	६६००
		डाल्बी	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
		केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		मोसंबी	३३०००	२५.००	८२५०	१६५०	६६००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
१९	पुणे	द्राक्ष	१२७०००	२५.००	३१७५०	६३५०	२५४००
		मोसंबी	३३०००	२५.००	८२५०	१६५०	६६००
		डाल्बी	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
		केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		संत्रा	३३०००	२५.००	८२५०	१६५०	६६००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		पपई	१३०००	२५.००	३२५०	६५०	२६००
२०	पालघर	काजू	४००००	२५.००	१००००	२०००	८०००
		केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
२१	धुळे	केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		द्राक्ष	१२७०००	२५.००	३१७५०	६३५०	२५४००
		पपई	१३०००	२५.००	३२५०	६५०	२६००
समुह क्र. ६ बजाज जनरल इन्शुरन्स कंपनी							
२२	अहमदनगर	संत्रा	३३०००	२५.००	८२५०	१६५०	६६००
		मोसंबी	३३०००	२५.००	८२५०	१६५०	६६००
		डाल्बी	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
		द्राक्ष	१२७०००	२५.००	३१७५०	६३५०	२५४००
		केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		पपई	१३०००	२५.००	३२५०	६५०	२६००
२३	नाशिक	डाल्बी	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
		द्राक्ष	१२७०००	२५.००	३१७५०	६३५०	२५४००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		काजू	४००००	२५.००	१००००	२०००	८०००
		केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		स्ट्रॉबेरी	८००००	२५.००	२००००	४०००	१६०००
२४	वाशिम	संत्रा	३३०००	२५.००	८२५०	१६५०	६६००
		डाल्बी	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		पपई	१३०००	२५.००	३२५०	६५०	२६००

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षीत रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता	विमा हप्त्यात शेतकरी हिस्सा	विमा हप्त्यात राज्य हिस्सा
१	२	३	४	५	६	७	८
२५	बीड	डालिंब	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
		द्राक्ष	१२७०००	२५.००	३१७५०	६३५०	२५४००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		संत्रा	३३०००	२५.००	८२५०	१६५०	६६००
		केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		मोसंबी	३३०००	२५.००	८२५०	१६५०	६६००
		पपई	१३०००	२५.००	३२५०	६५०	२६००
२६	सातारा	डालिंब	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
		द्राक्ष	१२७०००	२५.००	३१७५०	६३५०	२५४००
		केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		स्ट्रॉबेरी	८००००	२५.००	२००००	४०००	१६०००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
२७	सोलापूर	डालिंब	५३०००	२५.००	१३२५०	२६५०	१०६००
		द्राक्ष	१२७०००	२५.००	३१७५०	६३५०	२५४००
		आंबा	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		पपई	१३०००	२५.००	३२५०	६५०	२६००
		केळी	५७०००	२५.००	१४२५०	२८५०	११४००
		मोसंबी	३३०००	२५.००	८२५०	१६५०	६६००
समुह क्र. ७ भारतीय कृषी विमा कंपनी							
२८	वर्धा	मोसंबी	३३०००	३०.००	९९००	१६५०	८२५०
		केळी	५७०००	३०.००	१७१००	२८५०	१४२५०
		संत्रा	३३०००	३०.००	९९००	१६५०	८२५०
२९	कोल्हापूर	द्राक्ष	१२७०००	३०.००	३८१००	६३५०	३१७५०
		केळी	५७०००	३०.००	१७१००	२८५०	१४२५०
		आंबा	५७०००	३०.००	१७१००	२८५०	१४२५०
		काजू	८००००	३०.००	१२०००	२०००	१००००
३०	रत्नागिरी	काजू	८००००	३०.००	१२०००	२०००	१००००
		आंबा	५७०००	३०.००	१७१००	२८५०	१४२५०

सहपत्र - ४

सहभागी अर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा संकेत स्थळावर अर्जा सोबत जोडण्याबाबतचे स्वयंघोषणापत्र.

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना अंतर्गत

पुनर्रचित हवामान आधारित फलपीक विमा योजना

वर्ष ----- हंगाम-----

स्वयं-घोषणापत्र

मी अर्जदार श्री./श्रीमती/कु..... असे घोषित करतो/करते की,

गाव..... महसूल मंडळ.....

तालुका..... जिल्हा..... मध्ये सर्व नंबर/गट नंबर

..... मध्ये.....या अधिसुचित फलपीकाची..... हेक्टर मध्ये लागवड (लागवड वर्ष:-) केली असून ती उत्पादनक्षम आहे. सदर बागेचा मृग / आंबिया बहार धरलेला आहे. पुनर्रचित हवामान आधारित फलपीक विमा योजना चालू वर्षी मृग / आंबिया बहारामध्ये वरील सर्व नंबर/गट नंबर मधील फलपिकाचा विमा उतरवलेला नाही. सदर बागेची नोंद ७/१२ वर केली असून ई-पीक पाहणी पुर्ण केली आहे.

तसेच मी पुनर्रचित हवामान आधारीत फलपिक विमा योजनेतर्गत उच्चतम विमा क्षेत्र नोंदणीच्या ४ हेक्टर मर्यादेपेक्षा जास्त फलबाग विमा संरक्षित केलेली नाही. योजनेच्या सर्व अटी व शर्ती मला झात व मान्य आहेत.

मी पुढे घोषित करतो/करते की वर दिलेली माहिती सत्य व खरी असून वरील माहिती असत्य/खोटी आढळली तर सदर पिकाचे विमा संरक्षण संपुष्टात येईल याची मला जाणीव आहे.

शेतकऱ्यांची सही/अंगठा

दिनांक :-

प्रपत्र १: कर्जदार शेतकऱ्यांनी पुनर्चित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणापत्र

बँकेचे नाव:-----

पुनर्चित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होणे बाबत अर्ज

बँक शाखेचे नाव ----- शाखेचा कोड नंबर-----

अर्जदाराचा तपशील:

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव -----

२. किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक-----

३. मोबाईल / दुरध्वनी क्र.:-----

पुनर्चित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेच्या तरतुदी व फायदे मला ज्ञात आहेत. या आवेदन पत्राद्वारे मी हे घोषित करू इच्छितो की मला किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेत सहभागी व्हायचे आहे परंतु पुनर्चित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेमधून मृग / आंबिया बहार सन ----- मध्ये मी सहभागी होऊ इच्छित नाही. तरी योजनेमध्ये माझी नोंदणी करू नये ही विनंती.

खाते धारकाची स्वाक्षरी-----

(सूचना: जर शेतकऱ्यांना काही फळ पिकांसाठी योजनेत भाग घ्यायची इच्छा असल्यास त्यांना योजनेमध्ये समाविष्ट होण्यासाठी वेगवेगळे माध्यम जसे की आपले सरकार (C.S.C.) केंद्र, पिक विमा कंपनीचे प्रतिनिधी, पी एम एफ बी वाय ऑनलाइन पोर्टल किंवा क्रॉप इन्शुरन्स मोबाईल अॅप्लिकेशन द्वारे या योजनेत सहभाग घेता येईल)

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह-----

शेतकरी पावती

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणापत्र

दिनांक: --/---/२०-

बँक शाखेचे नाव -----

शाखेचा कोड नंबर-----

अर्जदाराचा तपशील

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव -----

२. किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक-----

३. मोबाईल नंबर / दुरध्वनी क्र.:-----

४. योजनेत सहभागी न होण्याचा हंगाम: मृग /आंबिया बहार सन -----

सूचना: जर शेतकऱ्यांना काही फळ पिकांसाठी योजनेत भाग घ्यायची इच्छा असल्यास त्यांना योजनेमध्ये समाविष्ट होण्यासाठी वेगवेगळे माध्यम जसे की आपले सरकार (C.S.C.) केंद्र, पिक विमा कंपनीचे प्रतिनिधी, पी एम एफ बी वाय ऑनलाइन पोर्टल किंवा क्रॉप इन्शुरन्स मोबाईल अॅप्लिकेशन द्वारे या योजनेत सहभाग घेता येईल.

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह-----

प्रपत्र २: पुनर्चित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी होण्याबाबत घोषणापत्र

बँकेचे नाव:- _____

पुनर्चित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी होणेबाबत अर्ज

बँक शाखेचे नाव _____ शाखेचा कोड नंबर _____

अर्जदाराचा तपशील:

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव _____

२. किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक _____

३. मोबाईल / दुरध्वनी क्र. :- _____

पुनर्चित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेच्या तरतुदी व फायदे मला ज्ञात आहेत. या आवेदन पत्राद्वारे मी हे घोषित करू इच्छितो की मला किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेत सहभागी व्हायचे आहे. तसेच पुनर्चित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेतर्गत मृग / आंबिया बहार सन ----- मध्ये मी सहभागी होऊ इच्छितो. तरी योजनेमध्ये माझी नोंदणी करावी, ही विनंती.

खाते धारकाची स्वाक्षरी _____

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह -----

शेतकरी पावती

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी होण्याबाबत अर्ज

दिनांक: / /२०

बँक शाखेचे नाव :- ----- शाखेचा कोड नंबर -----

अर्जदाराचा तपशील

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव :- ----- २.

किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक :- -----

३. मोबाईल / दुरध्वनी क्र. :- -----

४. योजनेत सहभागी होण्याचा हंगाम: मुग /आंबिया बहार सन -----

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह -----